

דוחות ליום 31 במרס 2016

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים:

עמוד	
3	דוח הדירקטוריון וההנהלה
88	הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
91	תמצית הדוחות הכספיים לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016
177	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק
189	מילון מונחים ואינדקס

דוח הדירקטוריון והנהלה | תוכן העניינים

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה

5	תיאור הבנק ותחומי פעילותו העיקריים
6	תמצית מידע כספי
9	תיאור הסיכונים העיקריים
10	יעדים ואסטרטגיה עסקית
11	מידע נוסף

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות הכספיות

11	התפתחויות כלכליות ומגמות
15	התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
20	מבנה הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון, והשינויים שחלו בהם
32	מגזרי פעילות פיקוחיים
37	חברות מחזקות עיקריות

חלק ג' - סקירת הסיכונים

37	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
39	סיכון אשראי
53	סיכון שוק
67	סיכון נזילות ומימון
71	סיכון תפעולי
72	סיכונים נוספים

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, ובקרות

74	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
76	גילוי לגבי בקרות ונהלים

חלק ה' - מידע נוסף

77	עניינים אחרים

חלק ו' - נספחים

80	נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
83	נספח 2 - חשיפה למדינות זרות
84	נספח 3 - חשיפה לשינויים בשיעור הריבית

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2016

כללי

הדירקטוריון והנהלת הבנק מתכבדים להגיש בזה דוח ביניים, המתייחס למצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו ליום 31 במרס 2016 ולשלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. דוח זה מהווה חלק מהדוח הרבעוני של הבנק, הכולל דוחות נוספים, כדלקמן:

- דוחות כספיים ביניים מאוחדים לא מבוקרים של הבנק והחברות המאוחדות שלו ליום 31 במרס 2016, שאושרו על ידי הדירקטוריון בישיבה שהתקיימה ביום 17 במאי 2016.
- דוחות באשר לממשל התאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק.
- נספחים לדוח הביניים הרבעוני.
- דרישות גילוי בהתאם לנדבך השלישי של "כללי באזל", ומידע נוסף על סיכונים.*
- מידע פיקוחי נוסף.*

הנתונים שנכללו בדוח מתייחסים לנתונים המאוחדים של הבנק והחברות הבנות שלו ומוצגים ב"סכומים מדווחים" (ראה ביאור 1א' בתמצית הדוחות הכספיים).

* המידע הכלול בדוחות אלו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה

1. תאור הבנק ותחומי פעילותו העיקריים

א. תיאור הבנק והתפתחותו

הבנק נוסד ביום 25 באוקטובר 1971 על ידי ברקליס בנק אינטרנשיונל בע"מ מאנגליה (להלן: "בנק ברקליס") ועל ידי קבוצת בנק דיסקונט, תחת השם: "בנק ברקליס - דיסקונט בע"מ".

הפעילות הפיננסית בארץ ישראל של הגופים הבנקאיים שמהם נוסד הבנק החלה בשנת 1918 - עם כיבוש ארץ ישראל על ידי הבריטים, כש"אנגלו איגי'פישן בנק", שפעל עד אז במצרים, הקים שלושה סניפים: בירושלים, יפו וחיפה. מאוחר יותר, בשנת 1921 הוקם הסניף הרביעי בצפת. בשנת 1925 רכש "ברקליס בנק C.C.O" (בנק שהיה בבעלות הבנק הבריטי "ברקליס בנק" וסיפק שירותים פיננסיים לשלטונות ברחבי האימפריה הבריטית), את מניותיו של "אנגלו איגי'פישן בנק" ובכך הפך בנק זה לחלק מקבוצת "ברקליס בנק". בשנת 1971 שינה "ברקליס בנק C.C.O" את שמו ל: "ברקליס בנק אינטרנשיונל".

סמוך למועד התאגדותו, ביום 7 בדצמבר 1971, רכש הבנק את כל הנכסים וההתחייבויות של סניפי בנק ברקליס בישראל (באותה עת כבר פעלו במדינת ישראל, במסגרת בנק ברקליס, כ- 40 סניפים).

ביום 28 בפברואר 1993, לאחר שבנק דיסקונט לישראל בע"מ רכש את מלוא החזקותיו של בנק ברקליס, בבנק - שונה שמו של הבנק, לשמו הנוכחי. הבנק מוגדר כ"תאגיד בנקאי", על פי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א - 1981, והוא בעל רישיון בנק על פי החוק האמור.

על הבנק חלות מערכות של חוקים, צווים ותקנות שהוא פועל במסגרתן - ובהן, בין היתר, פקודת הבנקאות, חוק בנק ישראל, חוק הבנקאות (רישוי), חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981 וכן הוראות, כללים והנחיות המתפרסמות מעת לעת על ידי המפקח על הבנקים (באשר להתפתחויות בנושאי חקיקה הקשורות למערכת הבנקאית - ראה פרק 7 בדוח של הממשל התאגידי).

הבנק עוסק בפעילות פיננסית מסחרית ונותן שירותים לכל מגזרי הפעילות, לרבות: בנקאות עסקית, בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, ובנקאות קמעונאית - ומשווק את מלוא המוצרים הפיננסיים הבנקאיים, לרבות: הלוואות ופקדונות בנקאיים, משכנתאות, מימון פיננסי לחברות קבלניות כשיטת "ליווי בניה", כרטיסי אשראי, מכשירים נגזרים ועוד. בנוסף, מפעיל הבנק מערך ייעוץ, המספק שירותי ייעוץ בתחום שוק ההון.

מסגרת פעילות מקיפה זו, מאפשרת לבנק להעניק ללקוחותיו את מלוא הפתרונות הבנקאיים והפיננסיים ולתת להם שירות מקצועי, ברמה גבוהה, בערוצי תקשורת מגוונים לכלל המוצרים הבנקאיים המקובלים בענף - המותאמים לצרכיהם הספציפיים של הלקוחות. לצורך מתן שירותים אלו, מעמיד הבנק לרשות לקוחותיו רשת סניפים הפרוסה בפריסה כלל ארצית, וכוללת 79 סניפים.

הבנק מדורג על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA" שעודכן לאחרונה ביום 23.12.2015.

2. תמצית מידע כספי

א. דוחות רווח והפסד - מאוחדים

(בסכומים מדווחים)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2015	2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
974	192	231	הכנסות ריבית
102	(25)	1	הוצאות (הכנסות) ריבית
872	217	230	הכנסות ריבית, נטו
67	(2)	(5)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
805	219	235	הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
37	43	2	הכנסות שאינן מריבית
310	78	73	הכנסות מימון שאינן מריבית
33	-	1	עמלות
380	121	76	הכנסות אחרות
518	122	147	הוצאות תפעוליות ואחרות
152	36	39	משכורות והוצאות נלוות
171	40	43	אחזקה ופחת בניינים וציוד
841	198	229	הוצאות אחרות
344	142	82	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
136	54	38	רווח לפני מיסים
208	88	44	הפרשה למיסים על הרווח
2	-	1	רווח לאחר מיסים
210	88	45	חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מס
			רווח נקי
			רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
1.69	0.71	0.36	מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:
0.17	0.07	0.04	מניה בת 0.01 שקלים חדשים - ערך נקוב

2. תמצית מידע כספי (המשך)

ב. מאזנים מאוחדים

(בסכומים מדווחים)

31 בדצמבר 2015	31 במרס 2015	31 במרס 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			נכסים
5,502	3,734	5,216	מזמנים ופקדונות בבנקים
3,432	3,296	3,650	ניירות ערך
20,754	19,857	21,264	אשראי לציבור
(337)	(310)	(342)	הפרשה להפסדי אשראי
20,417	19,547	20,922	אשראי לציבור, נטו
7	5	8	השקעה בחברות כלולות
346	⁽¹⁾ 404	342	בניינים וציוד
31	33	19	נכסים בגין מכשירים נגזרים
341	⁽¹⁾ 366	409	נכסים אחרים
30,076	27,385	30,566	סך הכל נכסים
			התחייבויות והון
25,388	22,779	25,606	פקדונות הציבור
459	461	376	פקדונות מבנקים
151	159	159	פקדונות הממשלה
672	670	920	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
122	114	142	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,181	1,229	1,232	התחייבויות אחרות
27,973	25,412	28,435	סך הכל התחייבויות
2,103	⁽¹⁾ 1,973	2,131	הון
30,076	27,385	30,566	סך הכל התחייבויות והון

1. הוצג מחדש בגין היישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "היוון עלויות תוכנה", ראה ביאור 1ה' (3) בתמצית הדוחות הכספיים.

2. מידע כספי תמציתי (המשך)

ג. מדדי ביצוע עיקריים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
	2015	2016
%	%	%

יחסים פיננסיים תוצאתיים

10.4	⁽¹⁾ 19.4	8.8	תשואה להון
0.3	-	(0.1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
3.2	3.4	3.3	מרווח פיננסי כולל
67.2	58.6	74.8	הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות
2.9	3.2	3.0	הכנסות ריבית נטו, לסך המאזן
4.2	4.9	4.0	הכנסות כוללות לסך המאזן
2.8	2.9	3.0	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות לסך המאזן
39.5	38.0	46.3	שיעור הפרשה למס מהרווח לפני מיסים

2015 בדצמבר 31	2015 במרס 31	2016 במרס 31
%	%	%

יחסים פיננסיים מאזניים

67.9	71.4	68.4	אשראי לציבור לסך המאזן
7.0	7.2	7.0	הון עצמי לסך המאזן
84.4	83.2	83.8	פקדונות הציבור לסך המאזן
11.4	12.0	11.9	ניירות ערך לסך המאזן
124.3	116.5	122.4	פקדונות הציבור לסך האשראי לציבור

יחסי איתנות פיננסיים

14.0	⁽¹⁾ 13.9	13.4	יחס הלימות הון כולל
10.6	⁽¹⁾ 10.4	10.4	יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
116.0	-	121.9	יחס כיסוי הנזילות
6.6	-	6.6	יחס המינוף

1. הוצג מחדש בגין היישום למפרע של הנחיות בנק ישראל בנושא: "היוון עלויות תוכנה" - ראה ביאור 1(ה'3) בתמצית הדוחות הכספיים.

3. תיאור הסיכונים העיקריים

להלן מידע תמציתי לגבי הסיכונים העיקריים הנגזרים מהפעילות השוטפת בבנק:

- **סיכון אשראי** - מוגדר כסיכון ליצירת הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו (באופן חלקי או מלא).
 - **סיכון שוק** - מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות (מאזני חוץ מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעור הריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.
- סיכוני השוק כוללים רכיבי סיכון כדלקמן:
- **סיכון בסיס** - מוגדר כחשיפה לפגיעה בשווי ההוגן של הבנק שעלול להיגרם בשל שינויים אפשריים באינפלציה ובשערי החליפין של המטבעות הזרים לעומת השקל.
 - **חשיפת הבנק לסיכון זה נגזרת מהפער שבין הנכסים הפיננסיים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק, בכל אחד ממגזרי ההצמדה.**
 - **סיכון ריבית** - מוגדר כסיכון לפגיעה ברווחי הבנק או בהונו, בגין שינוי בשערי הריבית. בנוסף, שינויים בשערי הריבית כאמור, עלולים להשפיע גם על השווי הכלכלי של הבנק, נכסיו, התחייבויותיו, וערכם של המכשירים החוץ מאזניים.
 - **סיכון מניות** - מוגדר כחשיפה לפגיעה בשווי ההוגן של הבנק וברווחיותו, בשל ירידה במחירי השוק של המניות (לרבות השקעות ריאליות), הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק.
 - **סיכון אופציות** - מוגדר כחשיפת הבנק להפסד אפשרי, הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויים ההוגן של האופציות, לרבות אופציות גלומות.
 - **סיכון נזילות** - מוגדר כחשיפה אפשרית להפסדים ולפגיעה ביציבות הבנק, הנובעת מחוסר יכולת של הבנק לספק את צורכי נזילותו.
 - **סיכון תפעולי** - מוגדר כחשיפת הבנק להפסד העלול להיגרם מאי נאותות או מכשל בתהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או בשל אירועים חיצוניים.
 - **סיכון אבטחת מידע וסייבר** - מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בפעילותו (עד כדי מניעתה המוחלטת), גניבת נכסים פיננסיים, הפסדים כספיים ופגיעה במוניטין, הנובעת מתקיפות קיברנטיות על מערכות המחשב של הבנק, או מאיסוף מידע לא מורשה ממערכות אלו.
 - **סיכון משפטי** - מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, בין היתר, בשל העדר יכולת לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק, וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים.
 - **סיכון ציות** - מוגדר כחשיפת הבנק להטלת סנקציות משפטיות או רגולטריות, להפסד פיננסי, או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג בשל אי מילוי חוקים, תקנות, הוראות הסדרה, נהלים פנימיים והקוד האתי, החל על הבנק.

- **סיכון מוניטין** - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה ברווחי הבנק, בגין תדמית שלילית שעלולה להיווצר לבנק בקרב לקוחות וצדדים אחרים הקשורים עם הבנק.

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק וניהולם, נכלל בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

א. התוכנית האסטרטגית

בחודש אוגוסט 2015 אישר הדירקטוריון תוכנית אסטרטגית לפעילות הבנק בשנים 2020 - 2016.

התוכנית כוללת שני כיווני פעולה עיקריים:

- הרחבת הפעילות הקמעונאית של הבנק (משקי בית ועסקים קטנים), במסגרתה עתיד הבנק להתמקד בפלחי אוכלוסיה ספציפיים, שנצברה בגינם התמחות רבת שנים למתן שירותים בנקאיים התואמים את צורכיהם היחודיים.

- התייעלות תפעולית באמצעות ניהול קפדני של ההוצאות התפעוליות ושיפור מבנה ההכנסות.

למידע נוסף באשר לתוכנית האסטרטגית של הבנק, האמצעים למימושה, לרבות ההזדמנויות והאיזמים הנגזרים ממנה - ראה פרק 4 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015.

ב. פרויקטים עיקריים לביצוע בשנת 2016

ביצוע התוכנית האסטרטגית כאמור, כרוך ביישום שינויים מבניים ושינויים בתהליכי העבודה, המוטמעים בבנק במסגרת פרויקטים, ובכללם:

- **"מתודת הסניפים"** - במסגרתה מיושמים תהליכי עבודה וחלוקה ארגונית אחידים בסניפי הבנק, בשילוב תהליכים ותפישות עבודה שנועדו לשיפור השירות ללקוחות.

- **"הרחבת פעילות יחידת התפעול העורפי"** - במסגרתה מוסטות פעילויות תפעוליות מסוימות מהסניפים למרכזי תפעול עורפיים, במטרה להגדיל את משאבי הסניפים העומדים למתן שירות ללקוחות.

בנוסף לאמור לעיל, השיקה החברה האם בשנת 2015, בשיתוף הבנק, פרויקט טכנולוגי, במסגרתו מתוכננת הטמעת מערכת תפעולית חדשה לניהול האשראי, בשני הבנקים. הפרויקט צפוי להסתיים עד לתום שנת 2018.

ג. שינויים ארגוניים

לפרטים נוספים באשר לשינויים הארגוניים הנגזרים מהתוכנית האסטרטגית של הבנק - ראה פרק 4'ה' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015. בתקופת הדוח לא נערכו שינויים ארגוניים נוספים.

ברבע הראשון של שנת 2016 הושלם פרויקט "מתודת הסניפים" בכל סניפי הבנק, והורחבה תכולת פעילות היחידה לתפעול עורפי, באמצעות הסטת תהליכים תפעוליים נוספים מהסניפים, ליחידה זו.

5. מידע נוסף

א. שינויים בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים

התוצאות הכספיות של הבנק בכתר "מגזרי פעילות" לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016 (לרבות נתוני ההשוואה הרלוונטים), מוצגים בדוח הדייקטוריון וההנהלה בהתאם לכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור, בנושא: "מגזרי פעילות פיקוחיים".

לפרטים נוספים באשר לכללים שנקבעו על ידי בנק ישראל בנושא זה - ראה ביאורים 1(1) ו-12 בתמצית הדוחות הכספיים.

ב. הליכים משפטיים

נגד הבנק תלויות ועומדות תובענות משפטיות שהוגשו על ידי לקוחות הבנק וכן צדדים שלישיים שונים - שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל.

לפרטים נוספים באשר לתביעות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק והשלכותיהן האפשריות על תוצאות הבנק - ראה ביאור 10 ב' בתמצית הדוחות הכספיים.

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות

6. התפתחויות כלכליות ומגמות

א. התפתחויות כלכליות בשנת 2016

מרבית האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על המשך מגמת הצמיחה במשק גם ברבע הראשון של שנת 2016, בשונה מהנתונים הכלכליים שנרשמו בחלק מהמדינות המערביות.

המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש מרס 2016 בשיעור של 0.2% והשלים עליה מצטברת בשיעור של 0.5% ברבע הראשון של שנת 2016, בהמשך לעליה בשיעור של 3.6% שנרשמה בנתון זה בשנת 2015.

על פי נתוני המגמה ירד מדד הייצור התעשייתי בחודשים דצמבר 2015 - פברואר 2016 בשיעור של 1.8%, בחישוב שנתי, לעומת עליה בשיעור של 1.9%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה בשלושת החודשים הקודמים. הירידה במדד נובעת, בעיקר, מקיטון בתפוקת ענפי הכרייה והחציבה הכלולים במדד זה.

מדד הפדיון במסחר הקמעונאי המהווה אינדיקטור למגמת הביקושים בשוק המקומי, עלה בחודשים ינואר - פברואר 2016 בשיעור של 0.6%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 3.7% שנרשמה בנתון זה בחודשיים הקודמים.

מכירות רשתות השיווק (המהוות שלישי מהפדיון במסחר הקמעונאי) עלו, לפי נתוני המגמה, בחודשים דצמבר 2015 - פברואר 2016 בשיעור של 1.5%, בחישוב שנתי, בהמשך לעליה בשיעור של 2.6%, שנרשמה בנתון זה בשלושת החודשים הקודמים.

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016 בסך של כ- 10.2 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 145% בהשוואה לנתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

יבוא הסחורות הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016 בסך של כ- 61.8 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 0.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב עליה בשיעור של 29.3% שנרשמה ביבוא מוצרי השקעה - המהווה כ- 16.0% מכלל היבוא, עליה בשיעור של 2.1% ביבוא חומרי גלם - המהווה כ- 43.4% מכלל היבוא, ועליה בשיעור של 10.6% ביבוא מוצרי צריכה - המהווה כ- 21.4% מכלל היבוא.

מאידך, נרשמה ירידה בשיעור של 45.1% ביבוא חומרי אנרגיה - המהווה כ- 7.3% מכלל היבוא, וירידה בשיעור של 11.4% ביבוא יהלומים (גולמיים ומלוטשים) - המהווה כ- 9.9% מכלל היבוא.

גם נתוני המגמה (בניכוי עונתיות), מצביעים על עליה בשיעור של 5.6%, בחישוב שנתי, בהיקף יבוא הסחורות (למעט יהלומים, אניות ומטוסים וחומרי אנרגיה) ברבע הראשון של שנת 2016, בהמשך לעליה בשיעור של 8.6% שנרשמה בנתון זה ברבע האחרון של שנת 2015.

יצוא הסחורות הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016 בכ- 51.6 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 10.6% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד, בעיקר עקב קיטון בשיעור של 9.1% ביצוא התעשייתי - המהווה כ- 81.3% מכלל היצוא, וירידה בשיעור של 11.7% ביצוא היהלומים - המהווה כ- 16.1% מכלל היצוא.

גם נתוני המגמה מצביעים על ירידה בשיעור של 14.1%, בחישוב שנתי, ביצוא הסחורות (למעט אניות, מטוסים ויהלומים) ברבע הראשון של השנה, בהמשך לירידה בשיעור של 5.9% שנרשמה בנתון זה ברבע האחרון של שנת 2015.

מספר הלינות במלונות התיירות הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016 ב- 4.3 מיליון לינות, המהווה עליה בשיעור של כ- 3.8% ביחס לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העליה שנרשמה במספר הלינות מוסכרת בגידול בשיעור של כ- 4.0%, בחישוב שנתי, במספר לינות התיירים, ובגידול בשיעור של כ- 3.5%, בחישוב שנתי, במספר הלינות של תושבי ישראל.

גם נתוני המגמה, בניכוי עונתיות, מצביעים על עליה במספר לינות התיירים ותושבי ישראל ברבע הראשון של שנת 2016 (בשיעורים של 0.7% ו- 11.0%, בהתאמה).

הכנסות המדינה ממיסים עלו ברבע הראשון של שנת 2016 בשיעור של 4.6% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ- 72.6 מיליארד ש"ח.

העליה בהכנסות המדינה נובעת מגידול בשיעור של 4.8% בהכנסות ממיסים ישירים - שהסתכמו ברבע הראשון של השנה בכ- 37.1 מיליארד ש"ח, וגידול בשיעור של 5.0% בהכנסות ממיסים עקיפים לסך של כ- 33.9 מיליארד ש"ח. מאידך, נרשם קיטון בשיעור של 5.1% בהכנסות מאגרות - לסך של כ- 1.6 מיליארד ש"ח.

ברבע הראשון של שנת 2016 נרשם עודף תקציבי בפעילות הממשלה בסך של כ- 1.0 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בסך של 0.7 מיליארד ש"ח לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. נתון זה בולט לטובה על רקע יעד הגירעון השנתי בסך של כ- 35.0 מיליארד ש"ח (המהווה כ- 2.9% מהתוצר הלאומי הגולמי), שנקבע לכל שנת 2016. יצוין שנתוני הגירעון המצטברים שנרשמו בשנים עשר החודשים האחרונים מהווים כ- 2.1% בלבד, מהתוצר המקומי הגולמי.

ניתוח מרכיבי העודף התקציבי מצביע על עודף בסך של 1.5 מיליארד ש"ח בפעילות המקומית של הממשלה (ללא מתן אשראי), שקוזז על ידי גירעון תקציבי בסך של 0.5 מיליארד ש"ח שנרשם בפעילות הממשלה בחו"ל.

על פי נתוני המגמה לחודש מרס 2016, הסתכם שיעור הבלתי מועסקים במשק בכ- 5.3% מכוח העבודה האזרחי, המהווה עליה בשיעור של 0.2 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2015. שיעור ההשתתפות בכוח העבודה הסתכם בחודש מרס 2016 בכ- 64.3%, המהווה עליה בשיעור של 0.2 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2015.

מדד המחירים לצרכן ירד ברבע הראשון של השנה בשיעור של 1.0%, המדד "בניכוי מחירי הדיור" ירד בשיעור של 1.7%, והמדד "בניכוי ירקות ופירות" ירד בשיעור של 0.9%.

ברבע הראשון של שנת 2016 המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המוניטרית המרחיבה, שננקטה על ידו בשנים 2015 - 2012 והותיר את הריבית במרכז המוניטרי ברמת שפל בשיעור של 0.10%, בלבד.

מדיניות בנק ישראל מוסכרת בנתונים מאקרו כלכליים עולמיים ובשיעורי הריבית הנמוכים שהונהגו במדינות רבות בעולם (עד לשיעורים שליליים שנרשמו בחלק מהמדינות).

ציפיות האינפלציה של הציבור לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות"), הסתכמו בסוף הרבע הראשון של שנת 2016, בשיעור אפסי, המהווה ירידה בשיעור של 0.1 נקודת האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2015 (0.1%). ציפיות אלו נמוכות מהרף התחתון של טווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

אמצעי התשלום במשק הסתכמו ביום 31 במרס 2016 בסך של כ- 290 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של 4.2% לעומת היקפם בתחילת השנה.

ברבע הראשון של שנת 2016, נרשמה מגמה מעורבת בהתפתחות מערכת שערי החליפין שבין השקל לבין מרבית המטבעות הזרים העיקריים: ביחס לדולר של ארה"ב התחזק השקל בשיעור של 3.5% וביחס ללירה שטרלינג בשיעור של 6.2%. מאידך, נחלש השקל ביחס לליין היפני בשיעור של 3.5%, וביחס לאירו בשיעור של 0.9%.

ב. התפתחויות בשוק ההון

ברבע הראשון של שנת 2016 התאפיין בירידות שערים שנרשמו בשוק המניות המקומי (על רקע מגמה דומה שנרשמה במרבית השווקים בעולם). מאידך, נרשמו עליות שערים בשוק אגרות החוב (הממשלתיות וה"קונצרניות"), ככל מגזרי ההצמדה.

ירידות השערים בשוק המניות המקומי הושפעו בעיקר מהגורמים הבאים:

- מגמה שלילית שנרשמה במרבית הבורסות בעולם, על רקע החולשה המסתמנת בכלכלת סין.
 - ירידה במחירי הסחורות, לרבות מחירי חומרי האנרגיה.
 - ירידה בפעילות המשקיעים הזרים בשוק המניות המקומי.
- השפעת גורמים אלו מותנה על ידי הגורמים הבאים:
- שיעורי תעסוקה גבוהים מקרב כח העבודה האזרחי.
 - שיעורי הריבית הנמוכים השוררים במשק.

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2016 נרשמו ירידות שערים בכל מדדי המניות: מדד "ת"א 25" ירד בשיעור של כ- 5.1%, מדד "ת"א 100" ירד בשיעור של כ- 4.9% ומדד "ת"א 75" ירד בשיעור של כ- 1.1%.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם ברבע הראשון של השנה בכ- 1,391 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 5.0% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה - הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2016 בכ- 22.6 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 11.9% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשם ברבע הראשון של שנת 2016 גיוס הון בסך של כ- 4.3 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת כ- 0.7 מיליארד ש"ח, נטו, שבגיוסו על ידי הממשלה בתקופה המקבילה אשתקד.

שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד עלו ברבע הראשון של שנת 2016 בשיעור של כ- 1.8%, ואגרות החוב הלא צמודות עלו בשיעור של כ- 1.2%. התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד, נעו בסוף חודש מרס 2016 בשיעורים שבין (-0.3%) באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ- 0.9% באגרות החוב "הארוכות".

ברבע הראשון של השנה נרשמו פדיונות בסך של כ- 11.6 מיליארד ש"ח בתיק הנכסים של הציבור המושקע באפיק "קרנות הנאמנות", לעומת סך של כ- 6.0 מיליארד ש"ח שנפדו מתיק השקעה זה בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שנפדו מקרנות הנאמנות, בחתך אפיקי השקעה, מצביעה על פדיונות בסך של 8.3 מיליארד ש"ח שנרשמו בקרנות ה"אג"ח", כ- 0.8 מיליארד ש"ח נפדו מקרנות חו"ל, וכ- 2.5 מיליארד ש"ח נפדו מהקרנות ה"כספיות".

ג. התפתחויות בחקיקה ובהוראות אחרות - הנוגעות למערכת הבנקאית בישראל

השנים האחרונות התאפיינו בצעדי חקיקה והסדרה משמעותיים הנוגעים למערכת הבנקאית בנושאים רבים, ובכללם: "חסי בנק לקוח", מבנה העמלות, רמת התחרות במערכת הבנקאית, התאמת הסטנדרטים לניהול סיכונים במערכת הבנקאית לעקרונות הבינלאומיים שנקבעו על ידי "ועדת באזל", ועוד.

מידע מפורט באשר לצעדי חקיקה והסדרה אלו נכלל בפרק 6' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015. לפרטים נוספים באשר להתפתחויות שנרשמו בתחום החקיקה וההסדרה בתקופת הדו"ח - ראה פרק 7 בדוח על הממשל התאגידי.

ד. התפתחויות בחשיפה לסיכונים

סיכויי אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בפעילותו (עד כדי מניעתה המוחלטת), גניבת נכסים פיננסיים, הפסדים כספיים ופגיעה במוניטין, הנובעת ממתקפות קיברנטיות על מערכות המחשב של הבנק (הנערכות לעיתים ללא ידיעת המשתמשים), או באמצעות איסוף מידע ממערכות אלה, במטרה להפריע לפעילות השוטפת של הבנק עד להשבתתה המוחלטת.

לפרטים נוספים באשר להתפתחות שנרשמה בסיכון זה, השלכותיה האפשריות על פעילות הבנק והצעדים שנקטו על ידי הבנק במטרה לגדר סיכון זה - ראה פרק 6' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015.

ה. שינויים באומדנים חשבונאיים קריטיים

בביאור 1'ט' בדוחות הכספיים ובפרק 19 א' לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 - נכלל מידע באשר למדיניות החשבונאית של הבנק בנושא: "סיווג חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי" - והאומדנים החשבונאיים הקריטיים הנגזרים ממדיניות זו.

במסגרת המדיניות החשבונאית שגובשה על ידי הבנק בנושא זה, נכללה, בין היתר, התייחסות לכל אחת מהשיטות לעריכת הפרשות להפסדי אשראי, כדלקמן:

- "הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני" - המיושמת לגבי אשראים בעייתיים שיתרתם החוזית עולה על 50 אלפי ש"ח ולגבי חייבים בעייתיים מזהים אחרים (שההפרשה להפסדי אשראי בגינם אינה נמדדת על "בסיס קבוצתי").

- **"הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי"** - המיושמת עבור קבוצות אשראים הומוגניות המורכבות מאשראים בסכומים קטנים יחסית (כגון: אשראים בכרטיס אשראי, אשראי לדיר, אשראי צרכני בתשלומים וכו'), שיתרתם החוזית אינה עולה על 50 אלף ש"ח.

בעקבות הנסיון שנצבר בבנק ביישום ההוראה ובדיקות שנערכו על ידי הבנק במהלך התקופה שחלפה באשר להתאמת הקריטריון לקביעת "סף החובות הנמדדים על בסיס קבוצתי", להרכב תיק האשראי בבנק ולאופי פעילותו, החליטה הנהלת הבנק לשנות החל מיום 1 בינואר 2016 את מדיניותה החשבונאית בנושא זה ולהעלות את קריטריון "סף החובות" הנמדדים על בסיס קבוצתי, מ- 50 אלף ש"ח, ל- 0.5 מיליון ש"ח.

בעקבות השינוי במדיניות החשבונאית כאמור - הותאמו גם הכללים הנוגעים לסיווג חובות בעייתיים ולקביעת הפרשות להפסדי אשראי (המוגדרים כ"אומדנים חשבונאיים קריטיים") - להתפלגות החדשה של החובות בבנק (בהיבט השיטות לעריכת הפרשות להפסדי אשראי).

יישום השינוי במדיניות החשבונאית כאמור (והשינוי באומדנים החשבונאיים הנגזרים ממנו), לא גרם לשינוי מהותי בהוצאה בגין הפסדי אשראי בתקופת הדו"ח.

7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

א. רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016 בסך של 45 מיליון ש"ח, לעומת 88 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה ירידה בשיעור של 48.9%.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הסתכמה ברבע הראשון של השנה בשיעור של 8.8%, לעומת 19.4%⁽¹⁾ בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת תשואה בשיעור של 10.4% בכל שנת 2015.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק ברבע הראשון של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 217 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2015, ל- 230 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- ירידה בהכנסות המימון שאינן מריבית, מ- 43 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2015, ל- 2 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות בגין הפסדי אשראי, מ- 2 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2015, ל- 5 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- ירידה בהכנסות מעמלות מ- 78 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2015, ל- 73 מיליון ש"ח, בתקופת הדוח.
- עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות מ- 198 מיליון ש"ח ברבע הראשון של שנת 2015, ל- 229 מיליון ש"ח בתקופת הדוח, הנובעת ברובה מהשלכות חד פעמיות בגין הסכם השכר שנחתם בתקופה המקבילה אשתקד. בניכוי השפעות חד פעמיות אלו - עלו ההוצאות התפעוליות והאחרות בשיעור של 0.4% בלבד.

ב. הכנסות והוצאות

ההכנסות מריבית, נטו, הסתכמו ברבע הראשון של השנה בסך של 230 מיליון ש"ח, לעומת 217 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 6.0%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, מוסברת כדקלמן:

- עליה בשיעור של 6.8% ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים.

1. הוצג מחדש בגין היישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים, בנושא: "היוון עלויות תוכנה" - ראב ביאור 1'ה' (3) בתמצית הדוחות הכספיים.

- ירידה בשיעור של 0.12 נקודות האחוז בפער הריבית, מפער בשיעור של 3.46% ברבע הראשון של שנת 2015, לפער בשיעור של 3.34% בתקופת הדוח.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות הפעילות הפיננסית בבנק ופערי הריבית בחתך מגזרי הצמדה, והתרומה להכנסות הריבית שנרשמה בכל אחד ממגזרים אלו ברבע הראשון של שנת 2016, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2015			2016		
הכנסות מריבית	פער הריבית	היקף הפעילות	הכנסות מריבית	פער הריבית	היקף הפעילות
מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	%	%
193*	3.58	80	212	3.58	83
17*	1.31	14	10	0.83	11
7	2.11	6	8	2.12	6
217	3.46	100	230	3.34	100

* סווג מחדש

להלן ניתוח מרכיבי השינוי בהכנסות הריבית:

המגזר השקלי הלא צמוד - היקף הנכסים במגזר זה היווה בממוצע כ- 83% מכלל נכסי הבנק ברבע הראשון של שנת 2016, לעומת כ- 80% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק הסתכמה בכ- 212 מיליון ש"ח, לעומת כ- 193 מיליון ש"ח אשתקד (המהווים כ- 92% מכלל הכנסות הריבית בבנק). הגידול בהכנסות הריבית במגזר זה, נובע מעליה בנפח הפעילות.

ברבע הראשון של שנת 2016 הסתכם מרכיב האשראי לציבור מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 76%, לעומת כ- 77% בתקופה המקבילה אשתקד.

בסיכום כללי עלה היקף הנכסים במגזר זה ברבע הראשון, לשנת 2016 (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים) בכ- 12%, בעיקר עקב גידול בשיעור של כ- 11% באשראי לציבור.

פער הריבית במגזר הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016 בשיעור של 3.58% בדומה לפער הריבית שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

מחד, נרשמה עליה בשיעור של 0.02% בתשואת האשראי שקוזזה בירידה בתשואת תיק ניירות הערך הלא צמודים.

המגזר השקלי צמוד המדד - היקף הנכסים במגזר זה היווה בממוצע כ- 11% מכלל נכסי הבנק ברבע הראשון של שנת 2016, לעומת כ- 14% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק הסתכמה בכ- 10 מיליון ש"ח, לעומת 17 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווים כ- 4% מכלל הכנסות הריבית בבנק. הירידה בהכנסות הריבית במגזר זה מוסברת בירידה בהיקף הנכסים, כאמור, וירידה בהכנסות מהפרשי הצמדה על עודף השימושים במגזר זה.

מגזר זה מרכז בעיקרו את פעילות הבנק בתחום גיוס הפקדונות מהציבור לטווח בינוני וארוך, בצד המקורות ואת נכסי הכיסוי להתחייבויות אלה, בצד השימושים. ברבע הראשון של שנת 2016 הסתכם מרכיב האשראי לציבור, מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 63%, לעומת כ- 56% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית במגזר הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016 בשיעור של 0.83%, לעומת 1.31% בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בפער הריבית מוסברת, בירידה בהכנסות מהפרשי הצמדה על עודף השימושים במגזר, כאמור, ובירידה בשיעור של 0.23% בתשואת האשראי לציבור.

מגזר המט"ח וצמוד המט"ח - היקף הנכסים במגזר זה היווה בממוצע כ- 6% מכלל נכסי הבנק ברבע הראשון של שנת 2016, לעומת כ- 7% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק הסתכמה בתקופת הדוח ב- 8 מיליון ש"ח, לעומת 7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווים כ- 4% מכלל הכנסות הריבית בבנק. היציבות שנרשמה בהכנסות במגזר זה נובעת מיציבות שנרשמה הן במרווח הריבית והן בהיקפי הפעילות.

פער הריבית במגזר זה הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016, בשיעור של 2.12%, לעומת 2.11% בתקופה המקבילה אשתקד.

מחד, נרשמה עליה בשיעור של כ- 0.16% בתשואת האשראי, שקוזזה בעליה בשיעור דומה בתשואת הפקדונות.

פער הריבית הכולל, המוגדר כיחס שבין הכנסות הריבית (לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי), לבין היתרה הממוצעת של הנכסים הכספיים - הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016 בשיעור של 3.34%, לעומת 3.46% אשתקד.

למידע נוסף באשר להתפתחות והתפלגות הכנסות הריבית ומרווחי הריבית בחתך מוצרים בנקאיים ובחתך מגזרי הצמדה - ראה "דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים" (נספח מס' 1 בדוח על ה"ממשל התאגידי").

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
	2015	2016	
השינוי	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
אחוזים			
14.0	57	65	משקי בית
8.8	114	124	עסקים קטנים וזעירים
-	20	20	עסקים בינוניים
(9.1)	11	10	עסקים גדולים
-	-	1	בנקאות פרטית
-	1	1	גופים מוסדיים
(35.7)	14	9	ניהול פיננסי
6.0	217	230	סל הכל

הכנסות המימון שאינן מריבית, נטו הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2016 בסך של 2 מיליון ש"ח, לעומת 43 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הקטיון בהכנסות המימון שאינן מריבית מוסבר, בעיקר, בירידה בסך של 6 מיליון ש"ח בהכנסות הבנק מהפרשי שער שנזקפו על יתרות הנכסים המניבים נטו, הנקובות במטבע חוץ (או הצמודות לו), בירידה בסך של 26 מיליון ש"ח נטו ברווחים ממימוש ניירות ערך, ובירידה בסך של 6 מיליון ש"ח בהכנסות מהפרשי הצמדה שנזקפו על יתרות הנובעות מעסקאות במכשירים הצמודים למדד המחירים לצרכן.

בנוסף, נרשמה בתקופת הדוח ירידה בסך של 1 מיליון ש"ח ברווחים מהתאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. ההכנסות בגין מרכיב זה נובעות מחוסר הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של "נכסי הבסיס" בגין עסקאות במכשירים נגזרים (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן"). הפערים ברישום החשבונאי, כאמור לעיל, מהווים "הפרשי עיתוי" שייזקפו בדוחות הרווח והפסד של הבנק בשנים הבאות.

להלן נתונים לגבי מרכיבי ההכנסות וההוצאות העיקריים שנכללו בסעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
	2015	2016	
שינוי	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח
	10	(22)	הפרשי שער - ממכשירים נגזרים
	(5)	21	- אחרים
	5	(1)	סך כל הפרשי שער
			הוצאות נטו, מפעילות במכשירים
	(7)	(16)	נגזרים ^{(1),(2)}
	45	19	רווחים ממימוש ניירות ערך, נטו
	43	2	סך הכל

1. לא כולל הפרשי שער.
2. מזה הוצאות בגין התאמות ל"שווי ההוגן" של מכשירים נגזרים שהסתכמו ברבע הראשון של שנת 2016 בסך של כ- 2 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 1 מיליון ש"ח).

ההכנסות בגין הפסדי אשראי, נטו הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2016 בסך של 5 מיליון ש"ח, לעומת 2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופת הדוח היוותה ההכנסה בגין הפסדי אשראי 2.17% מהכנסות הריבית נטו, ושיעורה ביחס ליתרת האשראי לציבור, נטו (מאזני), הסתכם בשיעור של 0.10%, לעומת הכנסה בשיעור של 0.04% שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות בגין הפסדי אשראי ברבע הראשון של שנת 2016, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
	2015	2016	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
	5	(13)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי - על בסיס פרטני
	(7)	8	- על בסיס קבוצתי*
	(2)	(5)	סך הכל

* לרבות מחיקות חשבונאיות בסך של 10 מיליון ש"ח בגין חובות נחותים שההוצאה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי, בניכוי גביית חובות שנמחקו בעבר, בסך של 6 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 5 מיליון ש"ח, ו- 6 מיליון ש"ח, בהתאמה).

העליה בהכנסות בגין הפסדי אשראי, כאמור, מוסכרת בין היתר בשינוי במדיניות החשבונאית של הבנק שיושם לראשונה בתקופת הדוח, במסגרתו נקבעו מחדש הפרמטרים ל"אשראי שההפרשה להפסדי אשראי בגינו מחושבת על בסיס פרטני" ו"לאשראי שההפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי" - ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, בחתך מגזרי פעילות "פיקוחיים":

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
שינוי	2015	2016	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(2)	(1)	(3)	משקי בית
(5)	1	(4)	עסקים זעירים וקטנים
3	-	3	עסקים בינוניים
1	(2)	(1)	עסקים גדולים
(3)	(2)	(5)	סך הכל

הגידול בהכנסות בגין הפסדי אשראי במגזר "עסקים קטנים" מוסבר בחלקו בירידה שרשמה בתקופת הדוח בהפרשות להפסדי אשראי הנמדדות על בסיס קבוצתי בגין חובות "בעייתיים" המיוחסות למגזר זה.

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי" הסתכמה ליום 31.3.2016 ב- 286 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.08% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (31.12.2015 - 282 מיליון ש"ח ו- 1.09%, בהתאמה; 31.3.2015 - 251 מיליון ש"ח, 1.01% בהתאמה).

למידע נוסף לגבי התפתחות החובות הבעייתיים בבנק ליום 31.3.2016 וסיווגם, ולגבי מדדי איכות תיק האשראי של הבנק - ראה פרק 12 ב' להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2016 ב- 73 מיליון ש"ח, לעומת 78 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 6.4%. הירידה בהכנסות מעמלות נובעת בעיקר מקיטון בסך של 4 מיליון ש"ח בהכנסות מדמי ניהול חשבון (המוסבר ברובו ביישום הוראות חקיקה שנכנסו לתוקף ברבע השלישי של שנת 2015 שהפחיתו את עמלות הבנק בתחום זה בסך של כ- 3 מיליון ש"ח), ובירידה בשיעור של 6.5% בהכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי.

ההכנסות האחרות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 1 מיליון ש"ח. הכנסות אלו נובעות מרווחים ממכירת מבנים בגין עסקאות שנחתמו על ידי הבנק בעבר והוכרו כהכנסה בתקופת הדוח.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו ברבע הראשון של שנת 2016 ב- 229 מיליון ש"ח, לעומת 198 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 15.7%. העליה בהוצאות התפעוליות נובעת, בעיקר, מגידול בשיעור של 20.5% בסעיף "משכורות והוצאות נלוות", המוסבר בקיטון חד פעמי בסך של 30 מיליון ש"ח שנרשם בסעיף זה בתקופה המקבילה אשתקד, בשל יישום הסכם שכר חדש שנחתם בבנק במועד זה.

ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים הסתכמה ברבע הראשון של שנת 2016 ב- 38 מיליון ש"ח, לעומת 54 מיליון ש"ח אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות בתקופת הדוח הסתכם ב- 46.3%, לעומת 38.0% אשתקד. העליה בשיעור ההפרשות למיסים מוסברת בעידכון ההפרשות למיסים נדחים בסך של כ- 8 מיליון ש"ח שנרשם בתקופת הדוח, הנובע מהירידה בשיעור של 1.5% במס החברות שנכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2016 (ראה ביאור 10 ב' (8) בתמצית הדוחות הכספיים).

השפעת גורמים אלו קוזזה ברישום הוצאות מס בשיעור מועדף בגין ההכנסות ממכירת מבנים שנזקפו בתקופת הדוח.

ג. התפתחויות ברווח כולל אחר

להלן מידע באשר להתפתחות הרווח הכולל האחר:

השינוי מיליון ש"ח	שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2015	2016	
	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(35)	52	17	• התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
26	(45)	(19)	- רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(9)	7	(2)	- רווחים שסווגו מחדש לרווח והפסד
			סך הכל התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה
			• הטבות לעובדים
33	(58)	(25)	- רווח (הפסד) אקטוארי לתקופה
1	1	2	- הפסד שסווג מחדש לדוח הרווח והפסד
34	(57)	(23)	סך הכל התאמות בגין הטבות לעובדים
25	(50)	(25)	סך הכל לפני מס
(11)	19	8	השפעת המס
14	(31)	(17)	סך הכל שינויים ברווח כולל אחר

הירידה בהפסד הכולל האחר ברבע הראשון של שנת 2016, לעומת התקופה המקבילה אשתקד הסתכמה בסך של 14 מיליון ש"ח, ומוסברת בקיטון בסך של 20 מיליון ש"ח בהפסדים האקטואריים, הנובע מירידה בשיעור של כ- 0.3 נקודות האחוז שנרשמה בריבית ההיוון המשמשת בחישוב שוויין ההוגן של התחייבויות הבנק בגין זכויות עובדים, לעומת ירידה בשיעור גבוה יותר (כ- 0.7 נקודות האחוז) שנרשמה בנתון זה בתקופה המקבילה אשתקד.

8. מבנה הנכסים ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והשינויים שחלו בהם

א. התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (ב- % לעומת					
31.12.2015	31.3.2015	31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
1.6	11.6	30,076	⁽¹⁾ 27,385	30,566	סך כל המאזן
(5.2)	39.7	5,502	3,734	5,216	מזומנים ופקדונות בבנקים
6.4	10.7	3,432	3,296	3,650	ניירות ערך
2.5	7.0	20,417	19,547	20,922	אשראי לציבור, נטו
0.9	12.4	25,388	22,779	25,606	פקדונות הציבור
(0.7)	(0.4)	672	670	667	כתבי התחייבות נדחים
-	-	-	-	253	אגרות חוב
1.3	8.0	2,103	⁽¹⁾ 1,973	2,131	הון עצמי

1. הוצג מחדש בגין היישום למפרע של כללי הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "היוון עלויות תוכנה" - ראה ביאור 1 ה'נ' בתמצית הדוחות הכספיים.

מזומנים ופקדונות בבנקים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(10.5)	5,015	4,486	שקל לא צמוד
(5.0)	100	95	שקל צמוד מדד
64.1	387	635	מטבע חוץ
(5.2)	5,502	5,216	סך הכל

היתרות במגזר הלא צמוד כוללות בעיקר הפקדות בבנק ישראל לצרכי עמידה בהוראות הנזילות והפקדת עודפי מקורות במכרזי בנק ישראל. היתרה במגזר הצמוד למדד כוללת בחלקה הפקדות בתאגידים בנקאיים לזמן ארוך ככיסוי לכתבי התחייבות נדחים שגויסו על ידי הבנק. היתרה במגזר המט"ח כוללת בעיקר הפקדות בבנק ישראל ובבנקים בחו"ל.

הירידה ביתרות המזומנים והפקדונות בבנקים במגזר ה"שקלי הלא צמוד", נובעת מהסטת יתרות מסעיף זה, לשימושי אשראי הנושאים תשואה גבוהה יותר.

העליה ביתרות המזומנים והפקדונות בבנקים במגזר מטבע חוץ, מוסברת בהסטת יתרות מפעילות בנגזרים לסעיף זה.

ניירות ערך

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(1.6)	310	305	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
7.2	3,110	3,334	ניירות ערך זמינים למכירה
(8.3)	12	11	ניירות ערך למסחר
6.4	3,432	3,650	סך הכל ניירות ערך

תיק אגרות החוב המוחזקות לפדיון מוצג לפי העלות המופחתת.

תיק ניירות הערך הזמין למכירה מוצג לפי השווי ההוגן. ליום 31.3.2016, עלה השווי ההוגן של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה - על עלותו המופחתת בסך של כ- 41 מיליון ש"ח, נטו (31.12.2015 - 43 מיליון ש"ח). סכום זה, בניכוי השפעת המס, הגדיל את ההון העצמי של הבנק למועד הדוח בסך של כ- 26 מיליון ש"ח. תיק זה, בו כלולים מרבית ניירות הערך של הבנק, כולל את השקעת הבנק כנגד פקדונות הציבור וההון הפעיל. יתרת ניירות הערך שהושאלו על ידי הבנק ללקוחות הסתכמה ליום 31 במרס 2016 בסך של 22 מיליון ש"ח (31.12.2015 - זהה) והוצגה בדוחות הכספיים בסעיף "אשראי לציבור". בנוסף, השאיל הבנק בעבר ניירות ערך למוסד בנקאי שיתרתם ביום 31.12.2015 הסתכמה בסך של 5 מיליון ש"ח והוצגה בסעיף "מזומנים ופקדונות בבנקים" (ביום 31.3.2016 לא היו בבנק ניירות ערך מסוג זה).

העליה ביתרת ניירות הערך בתיק הזמין למכירה, מוסברת, בין היתר, בהסטת שימושים לסעיף זה, מפקדונות בבנק ישראל.

תיק ניירות הערך למסחר - מרבית הפעילות בגין מרכיב השקעה זה התמקדה במסחר באגרות חוב ממשלתיות, תוך ניצול שינויים ברמות המחירים ששררו בשווקים אלה.

היתרה הממוצעת של התיק למסחר הסתכמה ברבע הראשון של שנת 2016 בכ- 11 מיליון ש"ח ומהווה כ- 2.2% מהמסגרת שאושרה על ידי הדירקטוריון.

להלן נתונים לגבי התפלגות השקעות הבנק באגרות חוב הכלולות בתיק "הזמין למכירה", בחתך ענפי משק ודירוג אשראי, והרווחים (הפסדים) הצבורים בגינם (במיליוני ש"ח):

ליום 31.3.2016					
ענף פעילות	דירוג האג"ח ⁽²⁾	עלות מותאמת	שווי הוגן	רווחים שנצברו	הפסדים שטרם מומשו
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
שירותים פיננסיים	AAA עד A	139	137	-	2
תקשורת ושירותי מחשב	BB-	13	14	1	-
חשמל ומים	AAA עד BBB-	121	122	1	-
תעשייה	AA- עד A+	13	13	-	-
אחר	BBB+	13	14	1	-
סך הכל אגרות חוב סחירות		299	300	3	2
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
חשמל ומים	AAA עד AA	73	77	4	-
תחבורה ואחסנה	-	7	12	5	-
תקשורת ושירותי מחשב	AA	5	5	-	-
תעשייה	-	20	22	2	-
אחר	A	4	4	-	-
סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות		109	120	11	-
סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות		408	420	14	2
ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾					
סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה		3,282	3,321	41	2

ליום 31.3.2015					
ענף פעילות	דירוג האג"ח ⁽²⁾	עלות מותאמת	שווי הוגן	רווחים שנצברו	הפסדים שטרם מומשו
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
שירותים פיננסיים וציבורים	AAA עד A-	255	257	2	-
מסחר	A+	28	29	1	-
תקשורת ושירותי מחשב	AA עד BB-	19	20	1	-
חשמל ומים	AAA	189	193	4	-
תעשייה	AA- עד BBB-	27	29	2	-
אחר	AA- עד BBB+	12	13	1	-
סך הכל אגרות חוב סחירות		530	541	11	-
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
חשמל ומים	AAA עד AA	80	88	8	-
נדל"ן	AA	8	8	-	-
תקשורת ושירותי מחשב	A	6	6	-	-
תעשייה	-	22	24	2	-
אחר	A	13	16	3	-
סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות		129	142	13	-
סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות		659	683	24	-
ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾					
סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה		2,871	2,966	95	-

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

נתונים לגבי התפלגות השקעות הבנק באגרות חוב הכלולות בתיק "הזמין למכירה", בחתך ענפי משק (המשך) (במיליוני ש"ח):

ליום 31.12.2015					
ענף פעילות	דירוג האג"ח ⁽²⁾	עלות מותאמת	שווי הוגן	רווחים שנצברו	הפסדים שטרם מומשו
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
שירותים פיננסיים	AAA עד AA+	177	174	-	3
מסחר	AA-	13	13	-	-
תקשורת ושירותי מחשב	BB-	13	14	1	-
חשמל ומים	AAA עד BBB-	123	123	-	-
תעשייה	AA- עד A+	14	14	-	-
אחר	AAA עד BBB+	51	52	1	-
סך הכל אגרות חוב סחירות		391	390	2	3
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
חשמל ומים	AAA עד AA	74	77	3	-
בתי מלון ושירותי הארחה	A	4	4	-	-
תקשורת ושירותי מחשב	AA	5	5	-	-
תעשייה	-	22	23	1	-
אחר	-	7	12	5	-
סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות		112	121	9	-
סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות		503	511	11	3
ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾					
סך הכל אגרות חוב למכירה		3,057	3,098	45	4
		2,554	2,587	34	1

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.

2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

על פי הוראות בנק ישראל וכללי חשבונאות מקובלים יש לזקוף לסעיף "רווח כולל אחר" (במסגרת ההון העצמי) הפסדים שטרם מומשו, כאמור לעיל - רק אם הפסדים אלו הינם בעלי אופי "זמני". הפסדים בעלי אופי ש"אינו זמני" - ייזקפו לדוח רווח והפסד.

לצורך החלטה לגבי אופי הפסדים שנצברו בגין אגרות החוב, כאמור - מתבססת הנהלת הבנק על המבחנים הבאים:

- דירוג אגרות החוב לרבות שינויים שחלו בדירוג זה.
- שיעור ירידת ערך אגרות החוב ביחס לעלותן (גם בהתחשב בהתפתחויות שחלו לאחר תאריך המאזן).
- משך הזמן בו היה שווי אגרות החוב נמוך מעלותן.

- התשואה לפדיון של אגרת החוב ביחס לטווח הפדיון ולתשואות המקובלות בענף.
- התנודתיות בשווי ההוגן של אגרות החוב.
- מצבו הכלכלי של מנפיק אגרת החוב ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.
- כוונת ויכולת הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל עד למועד פדיון.
- סיווג אגרת החוב (או אי סווגה), כ"חוב בעייתי".
- ארועי כשל תשלום שנרשמו בגין אגרות החוב.

אגרות החוב הנ"ל נרכשו על ידי הבנק במטרה להחזיק בהן עד לפדיון או עד למועד בו עליית שוויין ההוגן - תאפשר לבנק לממשן ברווח. בכוונתו וביכולתו של הבנק להחזיק באגרות חוב הנ"ל בתקופה הנדרשת להשגת מטרתו אלו.

לאור המגמה החיובית ששררה בשוק אגרות החוב ברבע הראשון של שנת 2016 (המשתקפת בירידת שיעורי התשואה לפדיון הגלומים בתיק אגרות החוב), נכללו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה ליום 31 במרס 2016, הפסדים שטרם מומשו בסכום של 2 מיליון ש"ח, המהווים כ- 0.1% בלבד מיתרת התיק (31.12.2015 - 4 מיליון ש"ח ו- 0.1%, בהתאמה). להערכת ההנהלה, הפסדים אלו משקפים בעיקר שינויים כלליים במגמות הריבית בשוק אגרות החוב. לפיכך, סבורה הנהלת הבנק כי הפסדים הנ"ל הינם בעלי אופי "זמני".

סיווגם של הפסדים הגלומים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה (בשיעור העולה על 20% מעלותן המותאמת של אגרות חוב אלה), נבחן על ידי הבנק בתדירות רבעונית. במסגרת תהליך זה, נסקר מצבם העסקי של המנפיקים הרלוונטיים (המבוסס על מידע כספי גלוי), לרבות יכולתם לעמוד בהתחייבויותיהם.

בהתבסס על בדיקות אלו, לא נרשמו בתקופת הדוח הפסדים בגין מרכיב זה (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

לפרטים נוספים באשר להתפלגות הפסדים שנצברו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה וטרם מומשו - בחתך "תקופת צבירת הפסדים" - ראה ביאור 5 בדוחות הכספיים.

אשראי לציבור

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2015		31 במרס 2016		
	מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
3.3	17,694		18,286		שקל לא צמוד
(1.6)	1,832		1,803		שקל צמוד מדד
(6.5)	891		833		מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח)
2.5	20,417		20,922		סך הכל

יתרת האשראי לציבור עלתה ברבע הראשון של שנת 2016 בשיעור של 2.5% (בתקופה המקבילה אשתקד - 3.4%). הגידול באשראי השקלי הלא צמוד, מוסבר בהתרחבות הפעילות במגזר הקמעונאי בתקופת הדוח, התואמת את יעדי הבנק בתחום זה.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות סיכון האשראי הכולל⁽¹⁾ לציבור בחתך ענפי משק:

31 בדצמבר 2015			31 במרס 2016			
הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
71	127	8,005	71	106	8,269	אנשים פרטיים ⁽²⁾
54	186	5,571	57	185	5,708	בינוי ונדל"ן ⁽³⁾
102	145	4,512	101	136	4,637	מסחר ⁽⁴⁾
44	70	2,539	40	67	2,540	תעשייה
22	42	1,418	20	33	1,442	שירותים עסקיים אחרים
32	42	986	38	34	1,102	תחבורה ואחסנה
7	6	360	7	6	334	שירותים פיננסיים
34	48	1,980	33	46	2,016	אחרים (פחות מ- 5%)
366	666	25,371	367	613	26,048	סך הכל

1. סיכון אשראי - לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני.
2. הגידול באשראי בענף "אנשים פרטיים" בסך 264 מיליון ש"ח, נגזר מיישום התוכנית האסטרטגית של הבנק במסגרתה מתמקד הבנק בפיתוח פעילות האשראי במגזר הקמעונאי, לרבות בענף "אנשים פרטיים".
3. הגידול שנרשם באשראי בענף "בינוי ונדל"ן", בסך 137 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראי לפרוייקטים בתחום הבניה למגורים המבוצעים בשיטת "ליווי פיננסי סגור".
4. הגידול שנרשם באשראי בענף "מסחר" בסך 125 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראי בסכומים נמוכים לחברות במגזר הקמעונאי.

להלן נתונים תמציתיים לגבי התפתחות החובות הבעייתיים⁽¹⁾ בבנק:

שינוי %	31 בדצמבר 2015 מיליוני ש"ח	31 במרס 2016 מיליוני ש"ח	
(5.2)	347	329	חובות פגומים ⁽⁴⁾
(21.7)	60	47	סיכון אשראי נחות ⁽³⁾
(8.5)	259	237	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽²⁾
(8.0)	666	613	סך הכל

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של החובות הבעייתיים בגין סיכון האשראי לציבור.
 2. הקיטון בהיקף סיכון האשראי "בהשגחה מיוחדת" ברבע הראשון של שנת 2016, נובע מסיווג מספר מצומצם של לקוחות עסקיים גדולים בענף התעשייה ובענף הנדל"ן בתקופה המקבילה אשתקד.
 3. הירידה בהיקף סיכון האשראי ה"נחות", נובעת משיפור שחל במצבם העסקי של לקוחות שסווגו בעבר לקבוצה ז.
 4. הירידה בהיקף החובות שסווגו כ"פגומים" נובעת בעיקר מסכומים שנגבו מלקוחות אלו בתקופת הדוח.
- מידע נוסף באשר לסיכונים האשראי נכלל בפרק 12 להלן, ובדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

פקדונות הציבור

השינוי	31 בדצמבר 2015			31 במרס 2016			
	סה"כ	לזמן קצוב	לפי דרישה	סה"כ	לזמן קצוב	לפי דרישה	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2.1	19,800	14,282	5,518	20,225	14,638	5,587	שקל לא צמוד
(4.6)	2,854	2,854	-	2,722	2,722	-	שקל צמוד מדד
-	35	35	-	35	35	-	שקל צמוד מט"ח
(2.8)	2,699	1,153	1,546	2,624	1,113	1,511	מט"ח
0.9	25,388	18,324	7,064	25,606	18,508	7,098	סך הכל

פקדונות הציבור במגזר הלא צמוד עלו בשיעור של 2.1%, מסך של 19,800 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2015, לסך של 20,225 מיליוני ש"ח בסוף הרבע הראשון של שנת 2016. העלייה בהיקף הפקדונות נובעת מגידול בפעילות הבנקאית הקמעונאית של הבנק המתבצעת ברובה במגזר הצמדה זה.

פקדונות הציבור הצמודים למדד (המהווים ברובם מקור למתן אשראי, בעיקר בתחום המשכנתאות ועבור החטיבה העסקית - מסחרית), ירדו ברבע הראשון של שנת 2016 בשיעור של 4.6%. הירידה בהיקף הפקדונות במגזר זה, מוסברת בין היתר, בסביבת האינפלציה הנמוכה ששררה בשנת 2015 וברבע הראשון של שנת 2016, שגרמה לשינוי בטעמי החיסכון של הציבור ולהסתת נכסים פיננסיים למגזר הלא צמוד.

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור:

השינוי	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(2.7)	3,765	3,662	קרנות נאמנות
(2.2)	4,087	3,997	אגרות חוב
0.7	2,456	2,472	מניות
(1.7)	10,308	10,131	סך הכל

אגרות חוב

להלן נתונים לגבי ההרכב והתפתחות של יתרת אגרות החוב שהונפקו על ידי הבנק (במיליוני ש"ח):

השינוי	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
253	-	253	אגרות חוב שאינן צמודות

ביום 31 במרס 2016 הנפיק הבנק (באמצעות חברה ייעודית מוחזקת - מרכנתיל הנפקות בע"מ), אגרות חוב סחירות בסך של 253 מיליון ש"ח. אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% (העולה בשיעור של 0.86 נקודות האחוז על התשואה בה נסחרו אגרות חוב ממשלתיות דומות, במועד ההנפקה), ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

כתבי התחייבות נדחים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(0.7)	672	667	שקל צמוד למדד

כתבי ההתחייבות של הבנק מדורגים על ידי חברת "מעלות S&P" (להלן: "חברת הדירוג"). ביום 23.12.2015 החליטה חברת הדירוג לאשרר את הדירוג שנקבע בעבר לכתבי התחייבות אלו, בדרגת "AA-" (באופן דירוג יציב). דירוג זה נמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA").

הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג העולמית "S&P" (חברת האם של "מעלות S&P"), לפיה - דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים יופחת בדרגה אחת, מתחת לדירוג המנפיק.

בהתאם למתודולוגיה שנקבעה על ידי חברת הדירוג הבינלאומית, כאמור, הוגדר הבנק (לצורך קביעת דירוג האשראי שלו על ידי חברת הדירוג) כ"חברת ליבה" בקבוצת "בנק דיסקונט". קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין הדירוג שנקבע לחברת האם, לבין דירוג הבנק.

ליום 31.3.2016 מהווים כתבי ההתחייבות הנדחים שהוכרו כ"הון ברובד שני", כ- 17.9% בלבד מ"הון העצמי ברובד הראשון" של הבנק כהגדרתו בהוראות בנק ישראל. שיעור זה נמוך מהשיעור המכסימלי (50%) המותר על פי הוראות אלו.

לפרטים נוספים בדבר הכללים להכרה בכתבי התחייבות נדחים - כ"הון ברובד השני", שנקבעו כ"כללי באזל", לרבות בתקופת המעבר שנקבעה ליישום כללים אלו - ראה סעיף ב' להלן.

שווי הוגן של מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות		נכסים אחרים		
31.12.2015	31.3.2016	31.12.2015	31.3.2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
16	15	-	1	חוזי ריבית:
				- שקל מדד
26	41	-	-	- אחר
73	81	27	16	חוזי מטבע חוץ
8	6	8	6	חוזים בגין מניות
123	143	35	23	סך כל השווי ההוגן של מכשירים נגזרים
-	-	(2)	(2)	מזה - נכלל בסעיף "אשראי לציבור"
(1)	(1)	(2)	(2)	- נכלל בסעיפי "נכסים אחרים", או "התחייבויות אחרות"
122	142	31	19	סך הכל נכלל בסעיף "נגזרים"

השווי ההוגן של התחייבויות הבנק, נטו, בגין עסקאות במכשירים הנגזרים ליום 31.3.2016, הסתכם ב- 120 מיליון ש"ח, ומהווה עליה בשיעור של כ- 36.4% לעומת יתרת התחייבויות, נטו, ביום 31.12.2015.

הירידה בשווי ההוגן, נטו, של המכשירים הנגזרים נובעת משינויים במשתני השוק המשמשים לחישוב השווי ההוגן של מכשירים אלו, כגון: הפרשי הצמדה, הפרשי שער ושיעורי הריבית השוררים בשוק.

נכסים אחרים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(22.7)	22	17	מסים שוטפים - עודף מקדמות
1.9	265	270	מסים נדחים לקבל
125.9	54	122	נכסים אחרים
19.9	341	409	סך הכל נכסים אחרים

העליה ביתרת המיסים הנדחים בסך של 5 מיליון ש"ח, נגזרת מהתאמות שוטפות של הפרשי עיתוי (בעיקר הפרשי עיתוי המתייחסים לזכויות עובדים - הנובעת בעיקר מירידה בשיעור ההיוון המשמש למדידת השווי הנוכחי של זכויות אלו). הגידול בנכסים האחרים מוסבר בעיקר בעליה בתשלומים המתייחסים, לתקופת חתך שלאחר תאריך המאזן.

התחייבויות אחרות

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2.6	78	80	התחייבויות בגין זכויות עובדים:
8.9	304	331	- התחייבות לתשלום מענקי ותק
9.1	44	48	- עודף עתודה לפיצוי פרישה, נטו
7.4	27	29	- הטבות לאחר סיום העסקה
-	7	7	- התחייבויות בגין חופשה
(3.8)	53	51	- התחייבות בגין דמי מחלה שלא נוצלו
			- הפרשות בגין שכר ונלוות
6.4	513	546	סך כל ההתחייבויות בגין זכויות עובדים
0.2	511	512	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(13.8)	29	25	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים
16.4	128	149	אחר
4.3	1,181	1,232	סך הכל התחייבויות אחרות

העליה שנרשמה ברבע הראשון של שנת 2016 בהתחייבויות בגין זכויות עובדים, נובעת בעיקר מירידה בשיעור של 0.3 נקודות האחוז ב"ריבית ההיוון", המהווה מרכיב בחישוב השווי הנוכחי של התחייבויות הבנק לתשלום זכויות אלו.

סעיפים חוץ מאזניים

להלן נתונים לגבי ההתפתחות בסעיפים החוץ מאזניים העיקריים:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
54.4	68	105	אשראי תעודות ⁽¹⁾
(5.0)	299	284	ערבויות להבטחת אשראי
8.1	984	1,064	ערבויות לרוכשי דירות ⁽²⁾
6.2	677	719	ערבויות והתחייבויות אחרות

1. העליה בסעיף "אשראי תעודות" נובעת מגידול בהיקפי הסחר.
2. העליה בסעיף "ערבויות לרוכשי דירות" - נובעת מגידול במתן אשראי לפרויקטים בתחום מימון הבניה למגורים.

ב. הון והלימות הון

(1) כללי

יחס הלימות ההון הוגדר כיחס שבין אמצעי ההון של הבנק (ברובד הראשון וברובד השני), לבין נכסי הסיכון של הבנק כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין 211 - 201 שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל").

"כללי באזל" קובעים הגדרות שונות לגבי אמצעי ההון ונכסי הסיכון, לרבות:

- ההון ברובד הראשון הוגדר כ"הון עצמי" החשבונאי בניכוי התאמות פיקוחיות (כהגדרתן ב"כללי באזל"), ובכללן:

- ניכוי מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על הרווחיות העתידית של התאגיד הבנקאי.

- "עודף מיסים" - המוגדר כיתרת המסים הנדחים לקבל, שנוצרו מהפרשי עיתוי, העולה על 10% מההון ברובד הראשון (בכפוף להוראות מעבר - ראה הרחבה להלן). בחישוב יתרה זו לא ילקחו בחשבון עודפי מיסים נדחים, כאמור - שאינם עולים על מרכיב "מס השכר" שנכלל בהפרשות לזכויות עובדים. מרכיב זה ייכלל בנכסי הסיכון בשיעור משוקלל של 250%.

- ההון ברובד השני הוגדר כצירוף המרכיבים הבאים:

- מכשירים פיקוחיים מסוימים שהונפקו לתקופה של חמש שנים לפחות הכוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", המאפשרים המרה אוטומטית של מכשירים אלו למניות, בתנאים מסוימים שהוגדרו ב"כללי באזל" (בכפוף להוראות מעבר - ראה הרחבה להלן).

- הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, שאינן עולות על 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים בגין סיכון אשראי.

במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים אימוץ הדרגתי של הכללים שפורסמו בשנת 2013, הוגדרו ב"כללי באזל" הוראות מעבר, כדלקמן:

- הדרישות לניכוי "עודף מיסים נדחים", יופעלו בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר") ויאומצו במלואן החל מיום 1.1.2018. האימוץ ההדרגתי יכלול ניכוי חלק מסוים בלבד מ"עודף המיסים הנדחים" (כהגדרתו בהוראה), והכרה בחלקו האחר כ"נכס סיכון".

- מאחר שכתבי התחייבות שהונפקו על ידי התאגידים הבנקאיים עד ליום 31.12.2013, אינם עומדים בקריטריונים להכרה כמרכיב הון ברובד השני (מכיוון שאינם כוללים מנגנון ל"ספיגת הפסדים"), נכלל בהוראת המעבר, מנגנון לאימוץ הדרגתי של הקריטריונים להכרה בהון פיקוחי לגבי כתבי התחייבות אלה, המיושם בשנים 2021 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), לפיו - כתבי התחייבות יוכרו בחלקם כ"הון ברובד השני" בתקופת המעבר, בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר.

- במסגרת חישוב ה"הון העצמי ברובד הראשון", הותר לתאגידים הבנקאיים לדחות את מרכיב הקטנת ההון העצמי הנובע מאימוץ כללי המדידה המקובלים בארה"ב בנושא: "זכויות עובדים", שנרשם בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים ביום 1 בינואר 2015, ולהפחיתו בהדרגה מההון בחלקים שווים, לאורך התקופה שמיום 1 בינואר 2014, ועד ליום 1 בינואר 2018.

קביעת דרישות סף:

במסגרת ההנחיות שנכללו ב"כללי באזל" נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחסי הון מינימליים כדלקמן:

- יחס ההון העצמי ברובד הראשון - לא יפחת משיעור של 9% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).
- יחס הלימות ההון הכולל - לא יפחת משיעור של 12.5% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).

הגדלת דרישות ההון:

בעקבות ההתפתחויות שנרשמו בשנים האחרונות בשוק הדיור בישראל (ובכללן עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור ובהיקפי ההלוואות לדיור), שתרמו להגדלת הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים - פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון מינימלית נוספת, בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים.

דרישת ההון הנוספת נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2015 ומיושמת בהדרגה במשך שמונה רבעונים רצופים החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

דרישת ההון העצמי המינימלית של הבנק הנגזרת מהנחיות אלה, הסתכמה ליום 31.3.2016 בשיעור 9.08% (ודרישת ההון הכולל המינימלית - בשיעור של - 12.58%).

מתחשיב שנערך על ידי הבנק, המבוסס על נתוני תיק ההלוואות לדיור ליום 31.3.2016 עולה, שהנחיות אלו צפויות להגדיל את דרישות ההון המינימליות של הבנק ליום 1.1.2017 בכך - 0.08% נוספים, לשיעורים של 9.16% (עבור דרישה ההון העצמי המינימלית), ו- 12.66% (עבור דרישה ההון הכולל המינימלית).

(2) הון

השינוי	31 בדצמבר 2015	31 במרס 2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	203	203	הון וקרנות הון
(17)	(45)	(62)	הפסד כולל אחר מצטבר
45	1,945	1,990	יתרת רווח
28	2,103	2,131	סך הכל הון

הון הבנק ליום 31.3.2016 הסתכם ב- 2,131 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ- 1.3% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2015.

העליה בהון נובעת מהרווח השוטף של הבנק בתקופת הדוח, וקוזזה בירידה בסך של 17 מיליון ש"ח במרכיב "רווח כולל אחר" (בעיקר בשל ירידה בסך של 16 מיליון ש"ח, נטו, במרכיב ה"הפרשים האקטואריים בגין הטבות לעובדים").

יחס ההון לסך המאזן ליום 31.3.2016 הסתכם בכך - 7.0% (31.12.2015 - ז'הה).

(3) הלימות הון

להלן נתונים לגבי התפתחות מרכיבי יחס הלימות ההון בבנק:

31.12.2015	31.3.2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		• מרכיבי ההון המשמשים בחישוב יחס הלימות ההון
2,103	2,131	הון עצמי
25	36	פערים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון והתאמות פיקוחיות
2,128	2,167	הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים
680	622	הון ברובד השני, לאחר ניכויים
2,808	2,789	סה"כ הון כולל
		• יתרות משוקללות של נכסי סיכון
18,110	18,838	סיכון אשראי
31	75	סיכוי שוק
1,871	1,863	סיכון תפעולי
20,012	20,776	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון
31.12.2015	31.3.2016	
אחוזים	אחוזים	
		• יחס ההון לרכיבי סיכון
10.63	10.43	יחס הון עצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
14.03	13.42	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.06	⁽¹⁾ 9.08	יחס הון עצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
⁽¹⁾ 12.56	⁽¹⁾ 12.58	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. יחס ההון העצמי המינימלי שנקבע לבנק בהתאם להוראות בנק ישראל מסתכם בשיעור של 9.00% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.50% (עבור יחס הלימות ההון הכולל).

עם זאת, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון מס' 329 להוראת ניהול בנקאי תקין, הועלו דרישות ההון המינימליות המתחייבות לבנק, החל מיום 1 באפריל 2015, בשיעור של 0.02% לרבעון, לאור האמור לעיל, מסתכמת דרישת ההון המינימלית של הבנק ליום 31.3.2016 (בהתבסס על נתוני תיק ההלוואות לדיוור של הבנק ליום 31.3.2016), בשיעור של 9.08% (עבור יחס ההון העצמי המינימלי ברובד הראשון) ו- 12.58% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) (31.12.2015 - 9.06% ו- 12.56%, בהתאמה). בהתאם להנחיות אלו, צפוי שיעור זה להמשיך ולעלות בהדרגה - עד לתוספת מכסימלית בשיעור של 0.16%, ביום 1 בינואר 2017.

(4) יעדים

מדיניות הבנק באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק, נגזרת מהתיאבון לסיכון של הבנק שאושר על ידי הדירקטוריון. במסגרת מדיניות זו הנחה הדירקטוריון את הבנק לשמר רמת הלימות הון הגבוהה הן מהסף שהוגדר על ידי בנק ישראל, והן מהשיעור הנדרש על פי תוצאות סקר ICAAP. שיעורי הלימות ההון של הבנק ליום 31.3.2016 עולים על אלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

כאמור בסעיף (1) לעיל, מופחתים כתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי הבנק בעבר (ונוכללים כמרכיב הון פיקוחי ברובד השני), בהדרגה עד לשנת 2021. על אף האמור לעיל, בהתאם לתוכנית העבודה של הבנק לשנת 2016, הבנק לא יידרש לגיוס הון פיקוחי בכדי לעמוד ביעדי ההון הכוללים לשנת 2016.

(5) יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218, בנושא: "יחס המינוף", במטרה להגביל את צבירת המינוף במערכת הבנקאית, באמצעות מדידת "יחס מינוף" שקוף שאינו מבוסס סיכון וניתן לחישוב מהיר ופשוט. בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה, הוגדר "יחס המינוף" כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- "מדידת ההון" - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
 - "מדידת החשיפה" - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך, וחשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים.
- בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2015	31.3.2016
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,128	2,167
32,454	33,042
אחוזים	אחוזים
6.6	6.6
5.0 ⁽¹⁾	5.0 ⁽¹⁾

מרכיבי התחשיב:

- ההון העצמי, ברובד הראשון
- סך החשיפות

שיעורי המינוף:

- יחס המינוף
- יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. החל מיום 1 בינואר, 2018.

(6) דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה לעמידה במגבלות שנקבעו בחוק החברות ובהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 הדין בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. בתקופת הדוח ובשנת 2015 לא חולקו על ידי הבנק דיבידנדים (בשנת 2014 חולקו על ידי הבנק דיבידנדים בסך של 45 מיליון ש"ח).

(7) עודפים ורווח כולל אחר

לפרטים נוספים באשר להתפתחות הרווח הנקי והרווח הכולל האחר הכלולים בהון העצמי - ראה פרקים א' ו- ג', לעיל.

9. מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

בהתאם להוראה בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי" שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23.12.2001, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם מידע איכותי וכמותי לגבי פעילותם הבנקאית בחתך מגזרי פעילות.

- על פי הוראה זו הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:
- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
 - תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
 - קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.
- המידע באשר להתפלגות הנכסים ההתחייבויות והתוצאות העסקיות בחתך מגזרי פעילות שהוצג על ידי התאגידים הבנקאיים מכח הוראה זו, נגזר מהגדרות סובייקטיביות של כל אחד מהבנקים באשר לכל אחד ממגזרי הפעילות, בהתאם למבנה הארגוני הספציפי בכל בנק.
- מכיוון שחלוקת הפעילויות למגזרי הפעילות השונים הנגזרת ממתודולוגיה זו בתאגידים הבנקאיים השונים איננה אחידה - הגילוי בחתך מגזרי פעילות המבוסס על הגדרות אלו - סובייקטיבי ואינו בר השוואה.
- במטרה להציג מידע השוואתי בנושא זה, פרסם בנק ישראל ביום 3 בנובמבר 2014 תיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "מגזרי פעילות".
- התיקון להוראה כולל הנחיה חדשה, במסגרתה יידרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע נוסף באשר לתוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (מעבר למידע שנכלל עד כה בנושא זה, על פי "גישת ההנהלה").
- מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים, כדלקמן:
- **"משקי בית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
 - **"בנקאות פרטית"**: לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים זעירים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נופל מ- 10 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים קטנים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10, ל- 50 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים בינוניים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50, ל- 250 מיליון ש"ח.
 - **"עסקים גדולים"**: לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.
- בנוסף, הוגדר בתיקון להוראה מגזר: "ניהול פיננסי" - הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים (כגון: מסחר, ניהול נכסים והתחייבויות, השקעות ריאליות, וכו').
- לפיכך, המידע שיוצג בדוחות הכספיים, הנגזר מהגדרות אלה, יכלול נתונים כספיים שהוגדרו, כאמור, על בסיס אחיד ובר השוואה - בגין כל אחד ממגזרי הפעילות.
- דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה נכנסו לתוקף במדורג, כדלקמן:
- הגילוי המתייחס לנתונים המאזניים של "מגזרי הפעילות הפיקוחיים" (כהגדרתם בהוראה), נכנס לתוקף ביום 31.12.2015 ונכלל בדוחות הכספיים לשנת 2015.

- דרישות הגילוי האחרות שנכללו בתיקון להוראה (למעט הגילוי באשר לניתוח תוצאות מגזר ה"ניהול הפיננסי"), נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016.

הבנק יישם את דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה החל ממועד כניסתן לתוקף וכלל אותן בדוחות כספיים אלו (ראה ביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים).

ב. מתודולוגיה

להלן תמצית מידע באשר למתודולוגיה ששימשה בהקצאת ההכנסות והוצאות למגזרי הפעילות השונים:

הכנסות ריבית - לכל מגזר פעילות נזקף מרווח ריבית המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:

- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששוויו למגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת על פי "מחיר מעבר".

- ההפרש שבין עלות הריבית (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, המחושבות על פי "מחיר מעבר".

"מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (ומהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).

הבנק קובע מחיר מעבר זהה למוצרי האשראי הפקדונות (שתנאיהם זהים בהיבט בסיס ההצמדה, סוג הריבית ותקופת הפירעון) מבלי להתייחס להון העצמי של הבנק (רובד 1). מחיר המעבר נקבע לפי מתודולוגיה זו עבור מוצרי האשראי והפקדונות, ככל אחד ממגזרי ההצמדה. לפיכך, מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכונים שוק, אלא בסיכון אשראי בלבד.

הכנסות מימון שאינן מריבית - הכוללות (בין היתר), תוצאות כספיות בגין פעילות במכשירים נגזרים מסוימים, רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, והכנסות מריבית, נטו, בגין פעילות שאינה משויכת ללקוחות הבנק - נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (ננ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ההון הפעיל של הבנק. רווחים או הפסדים אלו מוצגים במגזר: "ניהול פיננסי".

הוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נערכו הפרשות.

הכנסות מעמלות - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגינו נזקפה העמלה.

הוצאות תפעוליות - הקצאת הוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ה"פיקוחיים" נגזרת מהתפלגות הוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה" (ראה ביאורים 12 ו-13 בתמצית הדוחות הכספיים) המבוססת על המבנה הארגוני של הבנק. הקצאת הוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה", נערכה כדלקמן:

- הוצאות ישירות בגין כח אדם סווגו למגזר הפעילות המתאים, בהתבסס על דיווחים ספציפיים.
- הוצאות ישירות אחרות הניתנות לזיהוי, נזקפו למגזר הפעילות המתאים בהתאם להתפלגות הוצאות השכר או מפתח ספציפי אחר.
- הוצאות עקיפות, או הוצאות ישירות אחרות שלא ניתן היה לשייכן במדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות, ככל הניתן, או בהתאם להתפלגות הוצאות הישירות.

הקצאת ההוצאות התפעוליות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", נגזרת מהתפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות "בגישת ההנהלה", כאמור, והתאמתן להתפלגות המגזרים שנקבעו בהוראות החדשות, באמצעות שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

ג. ריכוז נתונים כספיים

להלן מידע באשר להתפלגות הפעילות העסקית בבנק בחתך מגזרי פעילות.

(1) נתונים מאזניים:

• אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2015	31.3.2016	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
4.6	⁽¹⁾ 6,754	7,068	משקי בית
33.3	⁽¹⁾ 12	16	בנקאות פרטית
1.5	⁽¹⁾ 9,240	9,374	עסקים קטנים וזעירים
0.3	⁽¹⁾ 2,584	2,593	עסקים בינוניים
2.8	⁽¹⁾ 1,771	1,821	עסקים גדולים
(10.7)	⁽¹⁾ 56	50	גופים מוסדיים
2.5	20,417	20,922	סך כל האשראי לציבור

לפרטים נוספים באשר להיקף וסיווג החובות הבעייתיים בבנק בחתך מגזרי פעילות ליום 31.3.2016 - ראה ביאור 12 בתמצית הדוחות הכספיים.

פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2015	31.3.2016	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
(0.3)	9,947	9,917	משקי בית
(4.3)	⁽¹⁾ 1,783	1,706	בנקאות פרטית
(1.3)	⁽¹⁾ 6,638	6,549	עסקים קטנים וזעירים
6.1	⁽¹⁾ 1,019	1,081	עסקים בינוניים
32.5	⁽¹⁾ 1,512	2,003	עסקים גדולים
(3.1)	4,489	4,350	גופים מוסדיים
0.9	25,388	25,606	סך כל פקדונות הציבור

1. סוג מחדש - ראה ביאור 11 בתמצית הדוחות הכספיים.

ג. ריכוז נתונים כספיים (המשך)

(2) נתונים תוצאתיים:

• הכנסות

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות בבנק בחתך מגזרי פעילות ברבע הראשון של שנת 2016, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
השני	2015	2016	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3.4	89	92	משקי בית
-	3	3	בנקאות פרטית
4.6	152	159	עסקים קטנים וזעירים
3.8	26	27	עסקים בינוניים
(7.7)	13	12	עסקים גדולים
-	1	1	גופים מוסדיים
(77.7)	54	12	ניהול פיננסי
(9.5)	338	306	סך כל ההכנסות

• רווח נקי

להלן נתונים לגבי התפתחות הרווח הנקי בבנק בחתך מגזרי פעילות ברבע הראשון של שנת 2016, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס			
השני	2015	2016	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	6	-	משקי בית
-	-	(1)	בנקאות פרטית
(14.3)	35	30	עסקים קטנים וזעירים
(30.0)	10	7	עסקים בינוניים
(16.7)	6	5	עסקים גדולים
-	-	-	גופים מוסדיים
(87.1)	31	4	ניהול פיננסי
(48.8)	88	45	סך כל הרווח הנקי

(3) התפתחות התוצאות העסקיות ברבע הראשון של שנת 2016 בחתך "מגזרי פעילות":

ההכנסות הכוללות של הבנק ירדו ברבע הראשון של שנת 2016 בשיעור של 9.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, לסך של 306 מיליון ש"ח. הירידה בהכנסות מוסברת, ברובה, בקיטון בסך של 42 מיליון ש"ח בהכנסות המיזעור למגזר "ניהול פיננסי", בעיקר עקב ירידה בסך של כ- 26 מיליון ש"ח בהכנסות ממימוש ניירות ערך וירידה בסך של כ- 13 מיליון ש"ח במרכיב ההכנסות מהפרשי הצמדה והפרשי שער שיוחסו למגזר זה.

(3) התפתחות התוצאות העסקיות ברבע הראשון של שנת 2016 בכתך "מגזרי פעילות" (המשך)
השפעת גורמים אלו קוזזה בעליה בשיעור של 4.1% בהכנסות הנובעות מהפעילות בתחום הבנקאות הקמעונאית ("משקי בית" ו"עסקים קטנים וזעירים").

בסיכום הרבע הראשון של שנת 2016 נרשמה ירידה בשיעור של 48.8% ברווח הנקי לסך של 45 מיליון ש"ח. הירידה ברווח הנקי נובעת, בעיקר, מקיטון בסך של 27 מיליון ש"ח ברווח הנקי המיוחס למגזר "ניהול פיננסי" ומקיטון בסך של 16 מיליון ש"ח ברווח הנקי המיוחס למגזרי הפעילות "העסקיים" - בעיקר בשל קיטון חד פעמי בהוצאות התפעוליות שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד, בגין הסכם שכר שנחתם בתקופה זו.

10. חברות מוחזקות עיקריות

תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ

הבנק מחזיק ב- 31% מאמצעי ההון של חברת תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ (להלן: "תפנית"). סך כל המאזן של תפנית ליום 31.3.2016 הסתכם בסך של כ- 32 מיליון ש"ח והונה העצמי הסתכם בסך של 25 מיליון ש"ח (31.12.2015 - 31 מיליון ש"ח, ו- 23 מיליון ש"ח, בהתאמה). חלק הבנק ברווחי חברת "תפנית" הסתכם ברבע הראשון של שנת 2016 בכ- 1 מיליון ש"ח, לעומת סכום נמוך יותר שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי "תפנית" ביום 31.3.2016 הסתכם בכ- 6.5 מיליארד ש"ח, ומהווה ירידה בשיעור של כ- 1.5% לעומת היקפם ביום 31.12.2015.

חברות מוחזקות אחרות

השפעתן של יתר החברות המוחזקות של הבנק: ב.מ.ד. חיתומים ויזום השקעות בע"מ, מרביט סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, וגולדן גייט ברידג' פאנד - אינה מהותית ביחס לפעילות הבנקאית בקבוצה.

חלק ג' - סקירת הסיכונים

11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

א. כללי

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים, כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שעיקרם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות וסיכונים תפעוליים.

בשנים האחרונות התגבשה ההכרה, לפיה - יישום נאות של עקרונות לניהול סיכונים מהווה גורם הכרחי לשמירת יציבות המערכת הבנקאית.

לפיכך, פרסם בנק ישראל בשנים האחרונות שורת הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא זה, ובכללן:

- הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 310, בנושא: "ניהול סיכונים".
- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311, בנושא: "ניהול סיכוני אשראי".
- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312, בנושא: "אנשים קשורים".
- תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313, בנושא: "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים".
- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314, בנושא: "הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות".

- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333, בנושא: "ניהול סיכון הריבית".
- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 327, בנושא: "ניהול הלוואות ממונפות".
- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323, בנושא: "מגבלות על מימון עסקאות הוניות".
- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, בנושא: "ניהול סיכון הנזילות".
- הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 350, בנושא: "ניהול הסיכונים התפעוליים".
- הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 218, בנושא: "יחס המינוף".
- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא: "יחס כסיס הנזילות".

ההוראות הנ"ל כוללות הנחיות המיועדות להטמיע את תפיסת ניהול הסיכונים במערכת הבנקאית ולהתאימה לעקרונות שגובשו על ידי ועדת "באזל".

הסיכונים העיקריים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו הבנקאית כוללים:

סיכון אשראי - מוגדר כסיכון להיווצרות הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו, בחלקן או במלואן כלפי הבנק, בכפוף לתנאים שהוסכמו. חשיפה משמעותית לסיכון אשראי, הנובעת מחולשות בתהליכי ניטור, בקרת וניהול תיק האשראי, יחד עם סטנדרטים לא נאותים בהליכי מתן האשראי ללווים וצדדים נגדיים, מהווה גורם מרכזי להפסדי בנקים בארץ ובעולם. החשיפה לסיכון אשראי עשויה להיווצר ממספר סיכונים כגון: סיכון לווה, סיכון ריכוזיות לווים וקבוצת לווים, סיכון ריכוזיות ענפית ו/או גיאוגרפית, סיכון אשראי של צד נגדי, סיכון סליקה, וסיכון סביבתי.

סיכון שוק - מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו, בשל שינויים אפשריים בשווי ההוגן של הנכסים והתחייבויות (מאזני וחוץ מאזני), הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעור הריבית, שינוי בשערי החליפין ושינויים בשוק ההון. סיכון שוק כולל את רכיבי הסיכון הבאים: סיכון בסיס, סיכון ריבית, סיכון מניות וסיכון אופציות.

סיכון נזילות - מוגדר כסיכון לרווחי הבנק וליציבותו, הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. נזילות מוגדרת כיכולת הבנק לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון תפעולי - מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או בשל אירועים חיצוניים. סיכון זה שלוב בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות בבנק. בנוסף, ייתכן שכשל שנגרם בשל התממשות סיכון תפעולי, ישפיע בצורה ישירה או עקיפה על סיכונים אחרים, כגון: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, מוניטין ועוד. הסיכון התפעולי כולל רכיבי סיכון משמעותיים, לרבות סיכון המשכיות עסקית, סיכון משפטי, סיכון מעילות והונאות, סיכון ציות, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון דיווח כספי ועוד. הבנק מנהל את הסיכון התפעולי בהתאם להנחיות שנכללו בהוראות ניהול בנקאי תקין 350 ו-355, ומגדיר את סיכונים טכנולוגיות המידע, הציות והסיכון המשפטי כקטגוריות סיכון עצמאיות להן ניתן גילוי נפרד בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

סיכון טכנולוגיות המידע - מוגדר כסיכון הנובע משימוש או מהיעדר שימוש בטכנולוגיית מידע או מתלות של תאגיד בה.

סיכון סייבר - מוגדר כסיכון לנזקים כספיים ואחרים, הנובעים מהתרחשות התקפה קיברנטית.

ככלל, איומים במרחב הקיברנטי מוגדרים כאיומים העשויים לגרום להשבתה, מניעת שירות מהותי, פגיעה מהותית בסודיות ושלמות המידע וביצוע פעילות עוינת והונאות.

מערכות המחשב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכת המחשב של החברה האם המפתחת, מתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המחשב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם מעוגנים בהסכמים רב שנתיים על בסיס כלכלי. הסכמים אלו מפרטים את היקף, איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם. נוסף על המערכות הקבוצתיות, הבנק מפעיל גם מערכות ייחודיות לו, אך מדובר בדרך כלל במערכות ניהוליות ותפעוליות במטה, ולא במערכות ליבה בנקאיות.

סיכון משפטי - מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי הסכם, או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי מהווה חלק מהסיכון התפעולי.

סיכון ציות - מוגדר כחשיפת הבנק להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי או לנזק תדמיתי, שהבנק עלול לספוג בשל אי מילוי חוקים, תקנות, הוראות הסדרה, נהלים פנימיים והקוד האתי החל על הבנק. ניהול סיכון ציות כולל, בין היתר, הוראות מתחום יחסי בנק לקוח, הוראות לא צרכניות, הוראות בתחום דיני ניירות ערך, הוראות בנושא פעילות חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון. אי ציות להוראות החלות על הבנק בתחום הציות ואיסור הלבנת הון חושף את הבנק להטלת עיצומים כספיים, לסיכון מוניטין, וכן להליכים פליליים, אשר עלולים להינקט כנגד הבנק ועובדיו.

הסיכון הסביבתי - מוגדר כחשיפת הבנק לעיצומים אפשריים בשל נזקים שנגרמו לסביבה על ידי הבנק (במישרין או בעקיפין), וכן חשיפה אפשרית להפסדי אשראי, בשל עיצומים פוטנציאליים שיוטלו על לווים של הבנק בגין נזקים לסביבה שנגרמו על ידם, ולהפסד שעלול להיגרם לבנק בשל הוראות הנוגעות לאיכות הסביבה ואכיפתן. הבנק עלול להיחשף לסיכונים סביבתיים בהיבטים שונים של פעילותו וסיכונים אלה עלולים להיכלל במסגרת הסיכונים האחרים (כגון: סיכון אשראי, סיכון תפעולי, סיכון משפטי וסיכון מוניטין, בשל האפשרות שייחוס לתאגיד הבנקאי קשר לגורם למפגע סביבתי). דוגמאות לסיכון סביבתי הן ירידה בערך ביטחונות שמומשו, או הרעה במצבו הפיננסי של לווה הנובעת מפגיעה בעסקיו או עקב עלויות שמקורן בהוראות וחקיקה הנוגעות להגנת הסביבה.

סיכון מוניטין - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה ברווחי הבנק, בגין תדמית שלילית שעלולה להיווצר לבנק בקרב לקוחות וצדדים אחרים הקשורים עם הבנק. הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון זה באמצעות הקפדה על ביצוע נהלים ויישום קפדני של הקוד האתי.

ב. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק ואופן ניהולם נכלל בדוח הסיכונים שפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

12. סיכון האשראי

א. סקירת סיכון האשראי ואופי ניהולו

מבנה ניהול סיכון האשראי בבנק, תואם את מודל ניהול הסיכונים (Management Enterprise Risk), אשר אומץ על ידי קבוצת דיסקונט וכולל הגדרת סמכות ואחריות של הגורמים המעורבים בניהול סיכון האשראי - דירקטוריון, הנהלה ושלושה קווי הגנה בלתי תלויים:

קו ההגנה הראשון - נוטלי הסיכונים (חטיבות האשראי: חטיבה עסקית - מסחרית וחטיבה קמעונאית).

קו ההגנה השני - הגורמים האחראים לניהול סיכונים בלתי תלוי.

קו הגנה השלישי - ביקורת פנימית.

ניהול סיכון אשראי כולל גם ניהול סיכון ריכוזיות אשראי וניהול הסיכונים הסביבתיים.

מדיניות ניהול סיכון האשראי מהווה מסגרת לניהול הסיכון, במטרה להשיג תשואה הולמת ביחס לפרופיל הסיכון ובהלימה למגבלות התיאבון לסיכון שהתווה הדירקטוריון. לבנק מסמכי אסטרטגיה ומדיניות אשראי המבוססים על הוראות הניהול הבנקאי התקין, שאושרו על ידי הדירקטוריון. מסמכים אלה מתווים עקרונות לניהול האשראי ומהם נגזרים נוהלי האשראי, היעדים העסקיים, הבקורות והמגבלות עליהן מתבצע מעקב שוטף.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

מערך ניהול סיכון האשראי בבנק כולל שתי יחידות לטיפול בחובות בעייתיים:

- יחידה ל"אשראים מיוחדים" הפועלת במסגרת החטיבה העסקית-מסחרית בבנק, ומטפלת הן בניהול הסדרה וגבייה של אשראים בעייתיים, המנוהלים על ידי החטיבה ה"עסקית - מסחרית" ושל אשראים אחרים (הנמצאים בטיפול משפטי), והן בסיווג ומדידת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו.
- יחידה לפיקוח ובקרה הפועלת בחטיבה הקמעונאית, ועוסקת הן בניהול והסדרה של חובות בעייתיים המשתייכים לחטיבה הקמעונאית (לפני העברתם לטיפול משפטי), והן בסיווג וקביעת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו.

הן נתונים לגבי יתרת החובות הבעייתיים בבנק ומדדי סיכון:

(א) התפלגות החובות הבעייתיים:

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב

31 במרס 2016			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
341	13	328	חובות פגומים
47	1	46	סיכון אשראי נחות
237	37	200	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
625	51	574	סך הכל סיכון אשראי בעייתי*
110	10	100	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
515	41	474	סיכון אשראי בעייתי, נטו
42	-	42	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה
31 במרס 2015			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
364	7	357	חובות פגומים
38	1	37	סיכון אשראי נחות
230	58	172	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
632	66	566	סך הכל סיכון אשראי בעייתי*
101	4	97	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
531	62	469	סיכון אשראי בעייתי, נטו
20	-	20	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

(א) התפלגות החובות הבעייתיים: (המשך)

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב (המשך)

31 בדצמבר 2015			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
359	15	344	חובות פגומים
60	-	60	סיכון אשראי נחות
259	39	220	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
678	54	624	סך הכל סיכון אשראי בעייתי*
120	15	105	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
558	39	519	סיכון אשראי בעייתי, נטו
32	-	32	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

(2) נכסים שאינם מבצעים

31 במרס 2016			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
252	13	239	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
252	13	239	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

31 במרס 2015			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
294	7	287	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
294	7	287	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

31 בדצמבר 2015			
סך הכל	חוץ מאזני	מאזני	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
270	15	255	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
270	15	255	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

1. חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית

(ב) להלן נתונים לגבי התפתחות החובות הפגומים בבנק:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס				
2015		2016		
חובות פגומים		חובות פגומים		
אחרים	שאורגנו מחדש	אחרים	שאורגנו מחדש	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				יתרה לתחילת השנה -
205	137	199	133	- יתרת חוב רשומה
(70)	(8)	(64)	(8)	- בניכוי הפרשות להפסדי אשראי
135	129	135	125	יתרה לתחילת השנה, נטו
				שינויים בחובות בתקופת הדיווח:
32	26	12	14	- חובות שנפגמו
(9)	(2)	(6)	(2)	- חובות שנגרעו מסיווג פגום
(27)	(16)	(22)	(12)	- גביות ומחיקות
-	-	3	(3)	- ארגונים מחדש שכשלו
(4)	8	(13)	(3)	סך השינויים בחובות
				שינויים בהפרשות להפסדי אשראי:
12	2	13	-	- גידול בהפרשות
(1)	-	(2)	-	- הפרשות שנגרעו מסיווג פגום
(15)	(2)	(6)	(3)	- גביות ומחיקות
(4)	-	5	(3)	סך השינויים בהפרשות
135	137	117	125	יתרה לסוף התקופה*
				* ההרכב:
201	145	186	130	- יתרת חוב רשומה
(66)	(8)	(69)	(5)	- הפרשות להפסדי אשראי
135	137	117	125	יתרה לסוף התקופה, נטו

ברבע הראשון של שנת 2016 אורגנו על ידי הבנק 395 אשראים בסך של 17 מיליוני ש"ח (2015 - 425 אשראים ו- 34 מיליוני ש"ח, בהתאמה).

בנוסף, נרשמו ברבע הראשון של שנת 2016 73 כשלי אשראי כגין חובות שאורגנו מחדש בשנה הקודמת, בסך של 3 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 102 כשלי אשראי, בסך של 2 מיליוני ש"ח).

(ג) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי מדדים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי של הבנק, הנגזרים מנתוני החובות הבעייתיים שחושבו על פי הכללים שבהוראות החדשות:

31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
%	%	%	
1.6	1.7	1.5	- שיעור יתרת האשראי הפגום, מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.2	0.1	0.2	- שיעור יתרת האשראי ⁽²⁾ בפיגור של 90 יום ומעלה (שאינו פגום), מתוך סך האשראי לציבור
2.7	2.6	2.4	- שיעור סיכון האשראי הבעייתית ⁽²⁾ מתוך סך סיכון האשראי לציבור
0.3	-	-	- שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של האשראי ⁽²⁾
0.2	0.1	-	- שיעור המחיקות נטו, מיתרת האשראי הממוצעת ⁽³⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.

(ד) איכות תיק האשראי:

(1) כללי

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק מקיים מערכת בקרת אשראי המהווה גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי וניטור כשלי אשראי.

במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(2) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

31 במרס 2016				
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	
	אחר	לדיר		
%	%	%	%	
(0.1)	(0.3)	-	(0.1)	שיעור ההכנסה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.5	0.6	-	2.1	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.6	1.3	1.7	3.2	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
0.5	0.7	1.3	0.2	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

(ד) איכות תיק האשראי: (המשך)

(2) נתונים כמותיים (המשך)

31 בדצמבר 2015

אנשים פרטיים				
מסחרי	לדיוור	אחר	סך הכל	
%	%	%	%	
0.4	0.1	0.2	0.3	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
2.2	-	0.7	1.6	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
3.5	1.7	1.9	2.9	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
0.1	1.3	0.6	0.4	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. ברבע הראשון של שנת 2016 נרשמה עליה בשיעור ההכנסה בגין הפסדי אשראי לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. לפיכך, ומכיוון שגם פרמטרים אחרים (כגון: שיעור החובות הפגומים), מצביעים על שיפור במדדי האיכות, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חל שינוי לרעה באיכות תיק האשראי בבנק.

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי בבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016

אשראי לציבור						
סך		פרטי		מסחרי		
בנקים וממשלות	הכל	הכל	אחר	לדיוור	הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
(5)	-	(5)	(3)	-	(2)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(23)	-	(23)	(11)	-	(12)	מחיקות חשבונאיות
29	-	29	14	-	15	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
6	-	6	3	-	3	מחיקות חשבונאיות, נטו
368	1	367	55	16	296	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
25	-	25	2	-	23	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי בבנק

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015						אשראי לציבור	
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח		
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח			
335	1	334	54	13	267	יתרת הפרשה לתחילת התקופה	
(2)	-	(2)	(1)	(4)	(1)	הכנסות בגין הפסדי אשראי	
(33)	-	(33)	(12)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות	
27	-	27	14	-	13	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	
(6)	-	(6)	2	-	(8)	מחיקות חשבונאיות, נטו	
327	1	326	55	13	258	יתרת הפרשה לסוף התקופה*	
16	-	16	2	-	14	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						אשראי לציבור	
סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	פרטי		מסחרי מיליוני ש"ח		
			אחר מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח			
335	1	334	54	13	267	יתרת הפרשה לתחילת השנה	
67	-	67	6	3	58	הוצאות בגין הפסדי אשראי	
(137)	-	(137)	(53)	-	(84)	מחיקות חשבונאיות	
102	-	102	48	-	54	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות	
(35)	-	(35)	(5)	-	(30)	מחיקות חשבונאיות, נטו	
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לסוף השנה*	
29	-	29	2	-	27	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	

(ב) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת רמת ההפרשות להפסדי אשראי:

31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
%	%	%	
1.6	1.6	1.6	- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾
101.5	89.6	108.2	- שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך האשראי הפגום
10.4	7.7	(1.8)	- שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
19.8	20.2	20.7	- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ מתוך האשראי הפגום בתוספת האשראי בפיגור ⁽³⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.
3. אשראי שאינו פגום, בפיגור של 90 יום ומעלה.
4. סווג מחדש.

ד. התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק*

להלן תמצית נתונים לגבי התפתחות סיכון האשראי לציבור, החובות הבעייתיים, וההפרשות להפסדי אשראי - בחתך ענפי משק.

31 בדצמבר 2015			31 במרס 2016			
הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
71	127	8,005	71	106	8,269	אנשים פרטיים ⁽²⁾
54	186	5,571	57	185	5,708	בינוי ונדל"ן ⁽³⁾
102	145	4,512	101	136	4,637	מסחר ⁽⁴⁾
44	70	2,539	40	67	2,540	תעשייה
22	42	1,418	20	33	1,442	שירותים עסקיים אחרים
32	42	986	38	34	1,102	תחבורה ואחסנה
7	6	360	7	6	334	שירותים פיננסיים
34	48	1,980	33	46	2,016	אחרים (פחות מ- 5%)
366	666	25,371	367	613	26,048	סך הכל

1. סיכון אשראי - לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני.
 2. הגידול באשראי שנרשם בענף "אנשים פרטיים" בסך 264 מיליון ש"ח, נגזר מיישום התוכנית האסטרטגית של הבנק במסגרתה מתמקד הבנק בפיתוח הפעילות הבנקאית בתחום האשראי במגזר הקמעונאי, לרבות בענף "אנשים פרטיים".
 3. הגידול באשראי שנרשם בענף "בינוי ונדל"ן", בסך 137 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראי לפרוייקטים לבניה למגורים המבוצעים בשיטת "ליווי פיננסי סגור".
 4. הגידול באשראי שנרשם בענף "המסחר" בסך 125 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראים בסכומים נמוכים לחברות ועסקים במגזר הקמעונאי.
- * למידע מפורט באשר להתפלגות סיכון האשראי בבנק בחתך ענפי משק - ראה נספח מס' 1 להלן.

ה. חשיפה למדינות זרות

להלן תמצית נתונים לגבי חשיפת האשראי של הבנק למדינות זרות, כהגדרתה בהוראות בנק ישראל:

	31.12.2015	31.3.2016	
השינוי	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	הצד הנגדי
83.5	97	178	ממשלות
77.3	321	569	בנקים
(8.0)	301	276	אחרים
42.3	719	1,023	סך החשיפה למדינות זרות

ברבע הראשון של שנת 2016 נרשם גידול בשיעור של 42.3% בחשיפת הבנק למדינות זרות. הנובע בעיקר מגידול בסך של 248 מיליון ש"ח בחשיפת הבנק לבנקים זרים (בעיקר בגין עליה בפקדונות בבנקים בארה"ב, צרפת וקנדה).

* למידע מפורט באשר להתפלגות חשיפת הבנק למדינות זרות - ראה נספח מס' 2 להלן.

1. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

בעקבות השלכות המשבר הכלכלי על המוסדות הפיננסיים ברחבי העולם והחששות ליציבות של מוסדות פיננסיים מסוימים, בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקיימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית. התאמת החשיפה נשקלת תוך בחינת הפרמטרים הבאים:

- היקף החשיפה של הבנק למוסד הפיננסי, בכלל - וביחס להונו העצמי, בפרט.
- דירוג האשראי של המוסד הפיננסי (ככלל, הבנק מבצע עסקאות הכרוכות בחשיפת אשראי, רק עם מוסדות פיננסיים זרים המדורגים בדירוג "השקעה" ומעלה).
- דירוג האשראי של המדינה בה פועל המוסד הפיננסי.
- ניסיון העבר שנצבר בבנק לגבי המוסד הפיננסי.

היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית.

בעקבות המשבר הכלכלי העולמי, פרסם בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע כמותי ואיכותי לגבי חשיפת האשראי של התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל, למוסדות פיננסיים זרים (כהגדרתם בהוראה).

חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ ליום 31.3.2016 מסתכמת בסך של 615 מיליוני ש"ח (31.3.2015 - 461 מיליון ש"ח; 31.12.2015 - 363 מיליון ש"ח), כמפורט להלן:

31 במרס 2016			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
198	-	198	AAA עד AA-
301	4	305	A+ עד A-
71	27	98	BBB+ עד BB-
2	12	14	ללא דירוג
572	43	615	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

31 במרס 2015			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
84	-	84	AAA עד AA-
318	3	321	A+ עד A-
9	23	32	BBB+ עד BB-
8	16	24	ללא דירוג
419	42	461	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.3.2016 בסך של 9 מיליון ש"ח (31.3.2015 - 1 מיליון ש"ח).

1. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים (המשך)

31 בדצמבר 2015			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
110	-	110	AAA עד AA-
152	3	155	A+ עד A-
61	23	84	BBB+ עד BB-
1	13	14	ללא דירוג
324	39	363	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 31.12.2015 בסך של 8 מיליון ש"ח.

הערות:

1. המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: ארה"ב, צרפת, גרמניה וקנדה. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 31 במרס 2016, ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה, אינה עולה על 15% מ"בסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל).
2. דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך בעיקר על ידי חברת הדירוג הבינלאומית: "Standard & poor's". דירוגי האשראי מעודכנים על ידי חברת הדירוג, בדרך כלל, בתדירות שנתית. לפיכך, ולאור ההתפתחויות האחרונות במגזר הבנקאות, ייתכנו פערים בין הדירוג האחרון שנערך על ידי חברת הדירוג - לבין הערכת הבנק.
3. כל חשיפות האשראי המאזני למוסדות פיננסיים זרים, כמפורט לעיל - כלולות בדוחות הכספיים בסעיף "פקדונות בבנקים", "השקעות בניירות ערך" ו"נכסים בגין מכשירים נגזרים". חשיפות האשראי המפורטות מעלה, נכללו בדיווח על "סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק", שבנספח מס' 1 לדוח זה.

2. סיכונים אשראי בהלוואות לדיור

בשנים האחרונות נרשם בשוק הדיור גידול בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיור, שגרמו לעליות מחירים שנגזרו ממחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו. העליה שנרשמה בהיקף ההלוואות לדיור (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית.

לאור האמור לעיל, קיים חשש שתהליכים אלו עלולים לפגוע באיכות תיק האשראי לדיור ולהגדיל את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכונים אשראי.

לפיכך, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שנקטו על ידי הבנק, כוללים:

- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 15% מיתרת האשראי לדיור.
- הגבלת היקפי ההלוואות העוללות להטיל מעמסה על הלווה, כמתחייב מהוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל, לפיה נאסר על התאגידים הבנקאיים לאשר הלוואות שמרכיב ההחזר הגלום בהן עולה על 50% מ"כושר החזר" של הלווה (יצוין בהקשר זה, כי הבנק אינו נוהג לאשר בדרך כלל הלוואות לדיור, שמרכיב החזר החודשי הצפוי בגינן עולה על 40% מהכנסות הלווה).

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

- הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשועבד, כמתחייב מהוראות שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה.
 - הגבלת סיכון הריבית בהלוואות לדיור, כמתחייב מהגבלות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא זה, לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה" (כהגדרתן בהוראה שפרסם בנק ישראל), לשיעור שלא יעלה על שני שלישי מההיקף הכולל של מסגרות ההלוואות שאושרו החל מיום 1.9.2013 (או לשיעור שלא יעלה על 33% בהלוואות הנושאות "ריבית משתנה" - המתעדכנת בתדירות גבוהה מחמש שנים).
 - שימוש ב"מקדמי ביטחון" (מבחני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, כוחן הבנק את ההשלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (בעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר ההחזר של הלווה.
 - שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכוני אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
 - קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדיור, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף ההחזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.
 - עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.
- בעקבות ההתפתחויות בשוק הדיור, כאמור, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין ההלוואות לדיור, והפעולות שננקטו על ידי התאגיד הבנקאי במסגרת ניהול סיכון זה.
- בנוסף, יכלול הגילוי נתונים כמותיים לגבי חשיפת האשראי לדיור ומאפיינים שונים המצביעים על איכות תיק האשראי לדיור של התאגיד הבנקאי.
- היקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 31.3.2016 מסתכם ב- 3,421 מיליון ש"ח (31.12.2015 - 3,310 מיליון ש"ח). היקף ההלוואות לדיור שבוצעו על ידי הבנק ברבע הראשון של שנת 2016 מסתכם בסך של כ- 277 מיליון ש"ח, מזה כ- 27 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד - 213 מיליון ש"ח ו- 28 מיליון ש"ח, בהתאמה).

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדיור של הבנק:

31.12.2015	31.3.2016	
%	%	
3.1	2.7	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ- 75% משווי הנכס ⁽¹⁾
11.0	11.2	שיעור ההלוואות לדיור, שהחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסת הלווה
72.1	70.6	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽²⁾

1. בחישוב היחס לא נכללו התחייבויות למתן הלוואות שטרם נוצלו.

2. בחישוב היחס נכללו הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

להלן נתונים באשר לפעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור, לרבות פרטים לגבי מאפייני תיק זה:

- התפלגות תיק ההלוואות לדיור (לרבות הלוואות בבטחון דירת מגורים) של הבנק בחתך מאפיינים עיקריים:
- התפלגות בחתך בסיסי הצמדה:

31.12.2015		31.3.2016		
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	
55.2	1,828	57.5	1,968	לא צמוד
36.9	1,223	35.4	1,210	צמוד למדד
7.9	259	7.1	243	מט"ח וצמוד מט"ח
100.0	3,310	100.0	3,421	סך הכל

- התפלגות בחתך מדרגות אשראי:

31.12.2015		31.3.2016		מדרגות אשראי (אלפי ש"ח)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
46.3	1,532	45.7	1,565	-	600
33.5	1,108	34.3	1,172	600	1,200
18.7	619	18.6	638	1,200	4,000
1.5	51	1.4	46	4,000	-
100	3,310	100.0	3,421	סך הכל	

- התפלגות בחתך מאפייני איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2015	31.3.2016	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3.4	3,310	3,421	יתרת חוב רשומה
(2.3)	44	43	סכום בפיגור
-	16	16	הפרשה להפסדי אשראי
-	57	57	יתרת חובות בעייתיים
-	1.7	1.7	שיעור החוב הבעייתי (%)

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

- התפלגות ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות ב"בטחון דירת מגורים" בלבד) שניתנו ברבע הראשון של שנת 2016, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד - בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות הביצועים בחתך שווי הבטחון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2015		2016		שווי הבטחון (אלפי ש"ח)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
13.9	22	12.7	30	800	-
20.2	32	24.5	58	1,200	800
44.9	71	53.6	127	3,000	1,200
21.0	33	9.2	22	-	3,000
100.0	158	100.0	237	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך שיעור המימון (LTV)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2015		2016		שיעור המימון (LTV) (%)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
32.9	52	22.8	54	45	-
45.6	72	40.0	95	60	45
21.5	34	37.2	88	-	60
100.0	158	100.0	237	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך כושר החזר הלווה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2015		2016		שיעור ההחזר מההכנסה (%)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
67.1	106	57.8	137	30	-
20.3	32	31.2	74	40	30
0.6	1	0.4	1	60	40
0.6	1	-	-	-	60
11.4	18	10.6	25	הלוואות נדחות ("בולט")	
100.0	158	100.0	237	סך הכל	

ז. סיכומי אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

• התפלגות הביצועים בחתך תקופות לפירעון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס					
2015			2016		
מיליוני ש"ח		%	מיליוני ש"ח		%
תקופת הפרעון (שנים)					
מ					
עד					
55.1	87	35.4	84	20	-
44.3	70	41.4	98	25	20
0.6	1	23.2	55	-	25
100.0	158	100.0	237	סך הכל	

להלן נתונים באשר להתפלגות ההלוואות לדיור - בחתך שיעור המימון ובחתך סכומי ההלוואות הכפופות לשינוי חוזי בתשלומים (ריבית משתנה).

31.12.2015			31.3.2016			שיעור המימון	אחוזים
סך הכל ⁽¹⁾	ריבית משתנה	ריבית קבועה	סך הכל ⁽¹⁾	ריבית משתנה	ריבית קבועה		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
2,523	1,844	679	2,569	1,841	728	60%	שיעבוד ראשון
740	542	198	805	573	232	60%	- מעל 60%
47	-	47	47	-	47		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,310	2,386	924	3,421	2,414	1,007		סך הכל

1. מזה - הלוואות הכוללות מרכיבים נדחים ("בולט") שיתרתם ליום 31.3.2016 הסתכמה ב- 86 מיליון ש"ח (31.12.2015 - זהה).

כרבע הראשון של שנת 2016 נרשמה עליה בשיעור של 3.4% בהיקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק, בדומה להתפתחות שנרשמה במערכת הבנקאית בישראל. הגידול בהיקף האשראי נגזר מהגידול בביקושים בשוק הדיור ומעלית רמת המחירים בשוק זה, על רקע סביבת הריבית הנמוכה השוררת במשק בשנים האחרונות. עיקר הגידול (כ- 78%) נרשם בהלוואות לדיור הנושאות ריבית קבועה, במטרה להקטין חשיפה אפשרית להרעה באיכות תיק האשראי בשל שינויים אפשריים בריבית המשתנה, ובהתאמה להנחיות בנק ישראל.

לאור התהליכים שתוארו לעיל, בשוק הדיור בכלל, ובהלוואות לדיור בפרט, פרסם בנק ישראל הוראה, במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון תקופתית את תיק ההלוואות לדיור שלהם, להעריך אם חלו שינויים באיכות תיק זה ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל ממועד כניסתן לתוקף, לרבות הערכה שוטפת של ההפסדים הגלומים בתיק ההלוואות לדיור, בשל פגיעה אפשרית באיכות תיק זה, הנובעת מהתהליכים שתוארו לעיל.

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

אומדן ההפסדים מתבסס על תרחישים עתידיים אפשריים הכוללים: ירידה בהכנסה הפנויה של הלווים, גידול בסכומי ההחזר השוטפים של הלווים הנגזר מעליה צפויה בשיעור ה"ריבית המשתנה", וירידה בשווי הנכסים המשועבדים. להערכת הבנק ההפסד האפשרי הגלום בתיק האשראי של הבנק, הנגזר מתרחישים אלו, מסתכם ליום 31.3.2016 בסך של כ- 4 מיליון ש"ח (31.12.2015 - זהה). הבנק ערך הפרשה בגין הפסד אפשרי זה וכלל אותה במסגרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ליום 31.3.2016.

בהמשך לצעדים אלו, ולאור ההתפתחויות שארעו בשוק הדיור, כמפורט לעיל, שהגדילו, להערכת בנק ישראל, את הסיכון הגלום בתיק האשראי לדיור במערכת הבנקאית, נדרשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל לשמר הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בגין הלוואות אלו בשיעור שלא יפחת מ- 0.35% מיתרת תיק הלוואות לדיור (לא כולל הלוואות לדיור שבגין נערכה הפרשה להפסדי אשראי "לפי עומק הפיגור"). יישום ההנחיה לא גרם לשינוי משמעותי בהוצאה בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי כרבע הראשון של שנת 2016 (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

ח. סיכון אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

סיכון אשראי ממונף מוגדר על ידי הבנק כחשיפה הנובעת ממתן "אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה" (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323)⁽¹⁾, שפרעונו מבוסס בעיקרו על התאגיד הנרכש, וכן מתן אשראי ללווים המאופיינים בשיעורי מינוף גבוהים העולים משמעותית על השיעורים המקובלים בענף פעילותם. להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק למימון ממונף, בחתך ענפי משק:

	31.12.2015	31.3.2016	
שינוי	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(5)	73	68	מסחר
(1)	84	83	נדל"ן
(6)	157	151	סך הכל

1. ביום 1 בינואר 2016 נכנסו לתוקף שתי הוראות ניהול בנקאי תקין חדשות: מס' 323 (בנושא: "מגבלות על עסקאות הוניות"), ומס' 327 (בנושא: "ניהול הלוואות ממונפות"), המסדירות את פעילות התאגידים הבנקאיים בנושא: "אשראים בעלי אופי הוני".

ט. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון האשראי בבנק, לרבות היבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

13. סיכון שוק

א. סקירת סיכון השוק ואופן ניהולו

- כללי

סיכון שוק מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההון של הנכסים וההתחייבויות (מאזני חוץ ומאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.

• אסטרטגיות ותהליכים

מדיניות ניהול סיכונים השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד גיסא, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך. הנושאים הכרוכים בניהול סיכונים השוק, לרבות: החשיפות לסיכונים שוק, והמסגרות שנקבעו להן ביחס למצב בפועל, מובאים לדיון ולאישור הדירקטוריון מדי רבעון, במסגרת "מסמך הסיכונים". ניהול סיכונים השוק, בכפוף למסגרות שאושרו על ידי הדירקטוריון (לרבות טיפול בהתפתחויות חריגות בשווקים הפיננסיים), מתווה ומבוקר על ידי ה"פורום הפיננסי המצומצם", בהשתתפות בעלי תפקידים ב"חטיבה הפיננסית" ו"בחטיבה לניהול סיכונים".

• המבנה והארגון של פונקצית ניהול סיכונים השוק והנזילות

ניהול סיכונים השוק והנזילות בבנק נמצא באחריות החטיבה הפיננסית. במסגרת ניהול הסיכון והמעקב אחר המגבלות השונות שנקבעו לחשיפות לסיכונים שוק ונזילות, מופקים דוחות לכימות הסיכונים. הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם", המתכנס, ככלל, בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק.

בנוסף מדווחים דיוני הפורום, אחת לחודש, ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי הפורום המצומצם גם נושאי תפקידים בכירים בבנק. כאמור, ניהול סיכונים השוק והנזילות מפוקח על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת ככלל, בתדירות חודשית. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

ב. סיכון הריבית

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון הריבית מוגדר כסיכון לפגיעה ברווחי הבנק או בהונו בגין שינויים בשערי הריבית. בנוסף, השינויים בשיעורי הריבית כאמור, עלולים להשפיע גם על השווי הכלכלי של התאגיד הבנקאי, נכסיו, התחייבויותיו, וערכם של המכשירים החוץ מאזניים. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית, נערך בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי "התיק הסחיר" של הבנק. התיק הסחיר של הבנק כולל את תיק אגרות החוב למסחר של הבנק וכן עסקאות עתידיות המבוצעות למטרת מסחר (עסקאות IRS, עסקאות אקדמה במט"ח ואופציות מטבע שנרכשו). חישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון".

• אסטרטגיות ותהליכים

המדיניות באשר לסיכונים ריבית (הנובעים מאי התאמה בין מועדי השתנות הריבית על הנכסים, לבין אלו של ההתחייבויות בתחומי הפעילות השונים), מבוססת על ניהול מבוקר של פערים, כאמור, לרבות מתן אפשרות לחשיפה מוגבלת להפסדים בגין סיכון זה. בהתאם למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון ביום 28 בדצמבר 2015. בנושא זה, לא יעלה ההפסד המכסימלי (הכלכלי), בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת אחוז בעקום הריבית - על שיעור דיפרנציאלי מהון הבנק, המחושב עבור כל אחד ממגזרי ההצמדה, כדלקמן:

- **במגזר השקלי הלא צמוד:** עד 2.0% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 4.0% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).
- **במגזר הצמוד למדד:** עד 3.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 7.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).
- **במגזר המט"ח:** עד 2% מהון הבנק.

בנוסף, נקבעה מגבלה עבור כלל מגזרי ההצמדה, לפיה - ההפסד הכולל של הבנק לא יעלה על 2.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית), ועל 9% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

מרבית החשיפה להפסדים אפשריים (כלכליים) בגין סיכון הריבית נובעת מפעילות הבנק במגזר הצמוד למדד, מאחר שבמגזר זה עיקר הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופה ארוכה יחסית ובריבית קבועה. בנוסף לניהול החשיפה לסיכון הריבית "בגישה הכלכלית" הבנק בוחן גם את חשיפתו לסיכון הריבית "בגישה החשבונאית", באמצעות מדידת חשיפה זו בתרחישי קיצון שונים.

הבנק בוחן את השפעת התרחישים על ההון העצמי ברובד הראשון, בטווח מיידי ובטווח של שנה. ביום 28 בדצמבר 2015, החליט הדירקטוריון להגביל את ההשלכות הנובעות מיישום תרחישי קיצון אלה, לשיעור שלא יעלה על 15% מההון העצמי של הבנק.

בנוסף, במסגרת ניהול סיכון הריבית מיושם על ידי הבנק "תרחיש ביניים", במסגרתו נמדדת השפעת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי ברובד הראשון, ונבדק שהקישור המכסימלי בהון העצמי של הבנק הנגזר מתרחיש זה, אינו עולה על 4%.

לצורך מדידת סיכון הריבית, הבנק עושה שימוש בהנחות, הנבחנות בתדירות שנתית לגבי היקף הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדיוור בריבית קבועה ולגבי שיעור "מיחזור" היתרות בפקדונות הציבור לפי דרישה. שיעור הפרעונות המוקדמים מתבסס על נתוני העבר של פרעונות מוקדמים בהלוואות מסוג זה. בנוסף, הבנק עושה שימוש בהנחות לגבי:

- שיעור המשיכות המוקדמות של פקדונות חיסכון.
- שיעור ה"מיחזור" של פקדונות לפי דרישה - בהתבסס על נתוני העבר לגבי משיכת פקדונות חיסכון בתחנות ביניים, ולגבי שיעורי המשיכות של פקדונות לפי דרישה.
- שיעור הפריסה של פקדונות כחשבונות עובר ושכ של לקוחות (שאינם נושאים ריבית), בהתבסס על הנסיון שנצבר בעבר.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי נמדד בתדירות שבועית.

בנוסף לאמור לעיל, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "זכויות עובדים". בהתאם לכללי המדידה הנגזרים מההנחיות החדשות, מנוכות התחייבויות הבנק לתשלום הטבות מוגדרות לעובדים (כהגדרתן בהוראות בנק ישראל), לערך הנוכחי, בשיעור ריבית המבוסס על תשואות אגרות החוב של ממשלת ישראל, בתוספת מרווח הנגזר מהפער שבין תשואות אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, לבין תשואות אגרות החוב של ממשלת ארה"ב.

לפיכך, השווי ההוגן של התחייבויות אלו חשוף לשינויים בשיעורי הריבית של אגרות חוב אלו. לאור האמור לעיל, החל מיום 28 בדצמבר 2015 נכללים בחישובי החשיפה לריבית של הבנק מרכיב ההתחייבויות בגין זכויות עובדים, כאמור, ומרכיב נכסי התוכנית בגינם.

• המבנה והארגון של פונקצית ניהול סיכונים הריבית -

סיכונים הריבית מנוהלים על ידי החטיבה הפיננסית. ניהול הסיכונים כולל מעקב אחר המגבלות שנקבעו לניהול סיכונים הריבית באמצעות הפקת דוחות לכימות ואמידת סיכון זה, בתדירות שבועית. הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם" המתכנס בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק. בנוסף, מדווחים דיוני הועדה אחת לחודש ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי ה"פורום המצומצם", גם נושאי תפקידים בכירים בבנק. הפורום הפיננסי מפקחים על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת בתדירות רבעונית, לפחות. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

- **מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכון -**

כאמור, מדיניות הבנק בנושא ניהול סיכונים שוק - מבוססת על גידור החשיפות לסיכונים שוק, באמצעות הטלת מגבלות כמותיות על חשיפות אלו. לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, מפעיל "אגף הפיננסים" בחטיבה הפיננסית, מערך למדידת הסיכונים ובדיקת קיום חריגות ממגבלות אלו.

האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, כוללים:

- רכישת ומכירת מכשירים סחירים בכל מגזרי ההצמדה (בעיקר ניירות ערך לטווחים שונים).
- השקעה וגיוס מכשירים פיננסיים לא סחירים (בעיקר פקדונות של בנקים).
- פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים עם בנקים.

(2) ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

- **כללי**

על פי הוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל בנושא: "גילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית", נדרשו הבנקים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע לגבי היקף הנכסים וההתחייבויות החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על פי שוויים ההוגן ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

- **עקרונות המודל**

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים - השווי ההוגן בגינם מחושב באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: הערך הנוכחי של תזרימי המזומן העתידיים, המהוונים בריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

השיטות וההנחות העיקריות שישמשו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

1. מכשירים פיננסיים סחירים: השקעה בניירות ערך ואגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.
2. מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לוויים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות בגין הפסדי אשראי שנוכו מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין הלוואות לדיר הניתנות לפרעון מוקדם, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלה, המבוססת על מודל סטטיסטי. היוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הקטין את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 28 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד), הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדת האופציה היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב בשיטת היוון תזרימי המזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן, בהתבסס על פרמטרים כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון, בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "תוכניות חיסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית: על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תוכניות החיסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תוכניות. היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות החיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות בכ- 62 מיליון ש"ח.
- פקדונות הציבור כוללים פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה, לריבית משתנה: בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה. להפרדת האופציה הגלומה, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.
- "תוכניות חיסכון" עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה: בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתכניות. להפרדת האופציות, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.
- **מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים** - השווי ההוגן של יתרות בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגות סיכון אשראי, הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.
- הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.
- **מכשירים נגזרים** - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

הערה:

תהליך הערכת השווי ההוגן באמצעות היוון תזרים המזומנים העתידי מבוסס על שיעורי ריבית ניכיון הנקבעים באופן סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המוצגת אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנדבותיות של שיעורי הריבית.

תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שכרוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
30,086	529	1,690	3,251	24,616	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
5,069	514	2,058	1,301	1,196	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
(28,108)	(653)	(2,087)	(3,638)	(21,730)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(5,190)	(414)	(1,603)	(202)	(2,971)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
1,857	(24)	58	712	1,111	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים

31 במרס 2015

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
26,972	393	1,490	3,663	21,426	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
4,208	788	2,632	532	256	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
(25,127)	(700)	(2,616)	(4,097)	(17,714)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,303)	(458)	(1,442)	(189)	(2,214)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
1,750	23	64	(91)	1,754	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2015

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
29,636	466	1,341	2,951	24,878	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
5,412	578	2,454	1,285	1,095	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
(27,708)	(664)	(2,162)	(3,776)	(21,106)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(5,501)	(393)	(1,638)	(195)	(3,275)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
1,839	(13)	(5)	265	1,592	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. הסכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהוונים בשיעורי הריבית ששימשו לחישוב השווי ההוגן.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל (המשך)

(2) השפעת שינויים הפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾		שווי הוגן בשווי ההוגן		מטבע ישראלי				השינוי בשיעור הריבית
				מטבע חוץ ⁽²⁾				
מיליוני ש"ח	ש"ח	מיליוני ש"ח	ש"ח	אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
2.2	41	1,898	-	(26)	63	737	1,124	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
0.3	5	1,862	-	(23)	58	715	1,112	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(3.0)	(55)	1,802	-	(21)	49	686	1,088	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

31 במרס 2015

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾		שווי הוגן בשווי ההוגן		מטבע ישראלי				השינוי בשיעור הריבית
				מטבע חוץ ⁽²⁾				
מיליוני ש"ח	ש"ח	מיליוני ש"ח	ש"ח	אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
1.6	28	1,778	-	(13)	86	(47)	1,752	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
0.2	4	1,754	-	(11)	97	(86)	1,754	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(2.3)	(40)	1,710	-	(10)	108	(140)	1,752	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

31 בדצמבר 2015

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾		שווי הוגן בשווי ההוגן		מטבע ישראלי				השינוי בשיעור הריבית
				מטבע חוץ ⁽²⁾				
מיליוני ש"ח	ש"ח	מיליוני ש"ח	ש"ח	אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
1.7	31	1,870	-	(14)	2	306	1,576	גידול מידי מקביל של אחוז אחד
0.3	5	1,844	-	(12)	(4)	270	1,590	גידול מידי מקביל של 0.1 אחוז
(2.4)	(44)	1,795	-	(12)	(13)	221	1,599	קיטון מידי מקביל של אחוז אחד

1. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן, נטו, של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

ניהול חשיפת הריבית בבנק מבוסס על מודל, במסגרתו מהוונים תזרימי המזומנים העתידיים בשיעורי ריבית שאינם זהים לאלו ששימשו את הבנק לצורך הדיווח על חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית (בעיקר בכל הנוגע למרווחי הריבית בגין סיכוני אשראי).

להלן נתונים כמותיים לגבי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים - המבוססים על המודל המשמש את הבנק בניהול חשיפת הריבית:

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
31,742	545	1,727	3,345	26,125	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
5,032	514	2,093	1,271	1,154	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים
(28,619)	(652)	(2,087)	(4,213)	(21,667)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(5,147)	(415)	(1,596)	(196)	(2,940)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים
3,008	(8)	137	207	2,672	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 במרס 2015

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
28,054	409	1,547	3,714	22,384	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
4,299	763	2,783	526	227	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים
(25,094)	(701)	(2,614)	(4,112)	(17,667)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(4,375)	(470)	(1,517)	(197)	(2,191)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים
2,884	1	199	(69)	2,753	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2015

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
31,224	482	1,401	3,096	26,245	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
5,413	576	2,499	1,273	1,065	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים
(28,173)	(664)	(2,164)	(4,317)	(21,028)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(5,496)	(392)	(1,640)	(200)	(3,264)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים
2,968	2	96	(148)	3,018	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית (המשך)

(2) השפעת שינויים הפוטנציאליים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾		שווי הוגן בשווי ההוגן		מטבע ישראלי				השינוי בשיעור הריבית
				מטבע חוץ ⁽⁴⁾		לא צמוד	צמוד	
מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	אחר	דולר	אחר	ממד	צמוד	
2.9	86	3,094	-	(11)	135	272	2,698	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.3	9	3,017	-	(9)	137	215	2,674	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(3.4)	(104)	2,907	-	(7)	138	136	2,640	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾

31 במרס 2015

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾		שווי הוגן בשווי ההוגן		מטבע ישראלי				השינוי בשיעור הריבית
				מטבע חוץ ⁽⁴⁾		לא צמוד	צמוד	
מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	אחר	דולר	אחר	ממד	צמוד	
1.8	51	2,935	-	(1)	187	(26)	2,775	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.1	4	2,888	-	-	198	(65)	2,755	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(1.9)	(54)	2,830	-	2	211	(117)	2,734	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾

31 בדצמבר 2015

שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾		שווי הוגן בשווי ההוגן		מטבע ישראלי				השינוי בשיעור הריבית
				מטבע חוץ ⁽⁴⁾		לא צמוד	צמוד	
מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקזזות	אחר	דולר	אחר	ממד	צמוד	
2.9	85	3,053	-	1	102	(70)	3,020	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.3	9	2,977	-	2	97	(140)	3,018	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
(3.3)	(99)	2,869	-	3	89	(237)	3,014	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾

הערות:

1. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
2. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה, בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו, של המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.
3. בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה - בגין שינויים בעקום הריבית. המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשטני שוק שונים. שיעור הקיטון הצפוי ברווח החשבונאי של הבנק, ביחס להון העצמי, בשנה הקרובה (בהתבסס על מודל זה) - עקב קיטון מקביל בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית, במגזרים: ה"לא צמוד", "צמוד המדד", וה"מט"ח" - מסתכם ב- 1.66%, 0.02% ו- 0.78% בהתאמה (31.12.2015: 1.53%, 0.09% ו- 1.02%, בהתאמה).
4. טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בתקופת הדו"ח, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של 1%: 3.48% - 2.70% (שנת 2015: 3.48% - 1.12%); עבור גידול מקביל של 0.1%: 0.37% - 0.29% (שנת 2015: 0.37% - 0.12%); עבור קיטון מקביל של 1%: (-3.87%) - (-2.83%) (שנת 2015: (-3.76%) - (-0.99%)).

(3) מידע כמותי לגבי חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית

להלן ריכוז נתונים על פערי המח"מ במגזרי ההצמדה השונים והשפעתם על חשיפת הריבית של הבנק:

31 בדצמבר 2015			31 במרס 2016			
מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	
0.64	2.16	0.45	0.87	2.27	0.42	מח"מ הנכסים (שנים)
(0.79)	(3.26)	(0.39)	(0.73)	(3.25)	(0.47)	מח"מ ההתחייבויות (שנים)
(0.15)	(1.10)	0.06	0.14	(0.98)	(0.05)	פער המח"מ (שנים)
0.3	4.2	0.2	0.2	3.4	1.4	ההפסד המכסימלי, ביחס להון ⁽¹⁾ ב- (%)

1. בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.
2. לרבות צמוד מט"ח.

באמצעות המח"מ (משך חיים ממוצע) ניתן למדוד את הרגישות של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית. מנתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 31.3.2016 עולה כי במגזר הלא צמוד ובמגזר המט"ח (והצמוד למט"ח), מרבית הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופת פירעון קצרה של עד שלושה חודשים או בתנאים של ריבית משתנה, ולפיכך חשיפת הבנק לסיכון הריבית בגינם - נמוכה יחסית, בדרך כלל.

בתקופת הדוח הנפיק הבנק לציבור אגרות חוב לא צמודות, העומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן. בעקבות הנפקה זו והקטנה יזומה במח"מ שימושים אחרים, עלתה חשיפת הבנק להפסדים בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודות האחוז בשיעור הריבית מ- 0.2% מהון הבנק ביום 31.12.2015, ל- 1.4% מההון ביום 31.3.2016.

במגזר המט"ח מבצע הבנק חוזי החלפות פיננסיות בשיעור ריבית (I.R.S.) ועסקות פורוורד על שערי ריבית (F.R.A) ומצמצם את החשיפה לסיכון של שינוי בשיעורי הריבית.

במגזר צמוד המדד עולה מח"מ ההתחייבויות על מח"מ הנכסים ליום 31.3.2016 בכ- 12 חודשים (31.12.2015 - 13 חודשים). חישובי מח"מ הנכסים וההתחייבויות של מכשירים פיננסיים בעלי מספר תקופות פרעון אופציונליות, מבוססים על הנחות לגבי מועדי הפרעון של אותם מכשירים.

להלן פרטים על סוגי המכשירים הנ"ל, ההנחות לגביהם, והשפעתם על המח"מ של אותם מכשירים:

1. האשראי לציבור כולל הלוואות לדיור שניתנו לתקופות ארוכות יחסית. עם זאת, על פי נסיון העבר, חלק מהלווים מסלק את הלוואותיו לפני תקופת הפרעון החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין אשראי זה, בהתבסס על מודל המעריך את תקופת הפרעון הצפויה של אשראים אלה, בהתבסס על נסיון העבר ולא על פי מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ הנכסים של הלוואות אלו, כדלקמן:

- במגזר הצמוד למדד: בכ- 7 חודשים.
- במגזר הלא צמוד: בכ- חודש.
- במגזר המט"ח: בתקופה לא מהותית.

2. פקדונות הציבור כוללים "תוכניות חיסכון", שהופקדו לתקופת זמן ארוכה יחסית. עם זאת, על פי נסיון העבר, חלק מהמפקידים מושך את פקדונותיו לפני המועד החוזי שנקבע לפרעון "תוכניות החיסכון". הצגת תזרימי המזומנים בגין תוכניות חיסכון אלה בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזית למשיכה מוקדמת של אותן תוכניות ולא על בסיס מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ ההתחייבויות בכחודשיים.

(4) שימוש במכשירים נגזרים

הבנק מגדיר את חשיפתו לשינויים בשיעורי הריבית באמצעות עסקאות במכשירים נגזרים (בעיקר מכשירים מסוג IRS במגזר המט"ח ובמגזר השקלי).

מכשירים אלו הקטינו את פער המח"מ והחשיפה לשינויים בשיעור הריבית של הבנק כדלקמן:

31.12.2015			31.3.2016			
מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	
						• פער המח"מ (בשנים):
0.95	(0.49)	0.10	1.25	(0.37)	(0.01)	- לפני עסקאות בנגזרים
(1.10)	(0.61)	(0.04)	(1.11)	(0.61)	(0.04)	- השפעת עסקאות בנגזרים
(0.15)	(1.10)	0.06	0.14	(0.98)	(0.05)	פער מח"מ נטו
						• ההפסד המכסימלי ביחס להון (באחוזים) ⁽¹⁾
(0.8)	4.1	(0.4)	(0.9)	3.4	0.7	- לפני עסקאות בנגזרים
1.1	0.1	0.6	1.1	-	0.7	- השפעת עסקאות בנגזרים
0.3	4.2	0.2	0.2	3.4	1.4	הפסד מכסימלי נטו ⁽¹⁾

1. שיעור ההפסד המכסימלי מחושב ביחס להון הבנק בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית במגזרי ההצמדה השונים נכלל בנספח מס' 3 לדוח זה.

(5) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הריבית בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

ג. סיכון שער החליפין (סיכון בסיס)

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל"), בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק, לגבי סיכוני הבסיס הכרוכים בניהול תיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: %(-40) עד 100% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, %(-10) עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח, והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים מתקבלות, במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי ריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל. הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכוני הבסיס, במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

היבטים אחרים הנוגעים לניהול סיכון זה, לרבות המבנה הארגוני של פונקציית ניהול הסיכון ומדיניות הגידור הנוגעת לסיכון זה - פורטו בסעיף ב' לפרק זה.

(2) סקירה כמותית

להלן נתונים תמציתיים הנוגעים לחשיפות הבנק לסיכון זה בחתך מגזרי הצמדה, ליום 31.3.2016 - בהשוואה לסוף השנה הקודמת לפני השפעת עסקאות במכשירים נגזרים ואחריהן (במיליוני ש"ח):

חשיפה "חשבונאית"						
31.12.2015			31.3.2016			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	מגזר ההצמדה
1,339	(2,173)	3,512	824	(1,751)	2,575	שקל לא צמוד
429	1,155	(726)	867	1,155	(288)	שקל צמוד מדד
(9)	1,018	(1,027)	36	596	(560)	מט"ח ⁽²⁾
1,759	-	1,759	1,727	-	1,727	חשיפת בסיס, נטו

חשיפה "כלכלית" ⁽¹⁾						
31.12.2015			31.3.2016			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	מגזר ההצמדה
1,997	(2,178)	4,175	1,558	(1,751)	3,309	שקל לא צמוד
(170)	1,155	(1,325)	219	1,155	(936)	שקל צמוד מדד
7	1,023	(1,016)	54	596	(542)	מט"ח ⁽²⁾
1,834	-	1,834	1,831	-	1,831	חשיפת בסיס, נטו

1. ניהול החשיפה לסיכונים בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין החשיפה ה"כלכלית", לבין ה"חשיפה החשבונאית" (המוגדרת: כפער שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונאית מקובלים) - הינם כדלקמן:

- הפרשות מסוימות, כגון: הפרשות בגין זכויות עובדים, סווגו למגזר הצמוד למדד.
 - נכסי היעודה לתשלום פיצויי פרישה סווגו למגזר ההצמדה המתאים, בגין כל מכשיר פיננסי שנכלל ביעודה, בנפרד.
 - הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווגו למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
 - מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווגו למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
 - פקדונות שבסיס ההצמדה שלהם אינו קבוע לאורך כל תקופת הפקדון, מסווגים למגזר ההצמדה ששימש לתמחור הפקדון.
 - ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי (בגין "חובות תקינים") נטו, לא נכללה ב"חשיפה הכלכלית".
2. לרבות צמוד למטבע חוץ.

להלן ניתוח השינויים שחלו בתקופת הדוח בחשיפת הבנק לסיכונים בסיס (על בסיס כלכלי):

עודף הנכסים במגזר צמוד המדד ליום 31 במרס 2016 הסתכם בכ- 219 מיליון ש"ח. שיעור השקעת ההון הפעיל במגזר הלא צמוד הגיע לכ- (-12.0%) לעומת עודף ההתחייבויות בשיעור של 9.3% בתום השנה הקודמת. עודף הנכסים במגזר מט"ח וצמוד מט"ח, ביחס להון הפעיל הסתכם ביום 31 במרס 2016 בשיעור זניח, בדומה לאשתקד.

ברבע הראשון של שנת 2016 הסיט הבנק חלק ניכר מעודפי הנכסים, מהמגזר הלא צמוד - למגזר הצמוד למדד. הסטת עודפי הנכסים, כאמור, נבעה מציפייה לתשואה עודפת במגזר זה בשל שיעורי עליית מדד חיוביים צפויים.

נכסי הסיכון בגין חשיפת הבנק לסיכון שער החליפין מסתכמים ליום 31.3.2016 בכ- 66 מיליון ש"ח, והקטינו את יחס הלימות ההון של הבנק ליום 31.3.2016 בשיעור של כ- 0.03 נקודות האחוז.

ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין +10%, ל-10%. הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 31.3.2016, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) ליום 31.3.2016, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות פגומים").

להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

	-10%	-5%	5%	10%	
					דולר
	(3)	(1)	1	3	
	1	*	*	(1)	יורו
	*	*	*	*	לירה שטרלינג
	*	*	*	*	פרנק שוויצרי
	*	*	*	*	יין יפני
	(2)	(1)	1	2	
	*	*	*	*	השפעת אופציות**
	(2)	(1)	1	2	השפעה כוללת

* סכום נמוך מ- 0.5 מיליון ש"ח.

** לא כולל אופציות גלומות.

(3) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לסיכון הבסיס נכלל בביאור 15 בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. סיכון מחיר מניות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון המניות, נערך בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי התיק הסחיר של הבנק. ליום 31.3.2016 לא נכללו מניות בתיק הסחיר של הבנק (31.12.2015 - זהה).

• אסטרטגיות ותהליכים

כעקרון, הבנק נמנע, בדרך כלל, מהשקעות פיננסיות במניות בתיק הבנקאי. ליום 31.3.2016 כולל התיק הבנקאי ארבעה סוגי מניות:

- החזקה בשיעור של 31% מאמצעי ההון בחברה כלולה: "תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ", העוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות בקבוצת "דיסקונט".
- השקעה בקרנות הון סיכון - המתמחות בהשקעה בהון ובמתן אשראי ל"חברות הזנק" בתחום ה"היי טק".
- החזקות ריאליות בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ (בשיעור של 14.8%).
- החזקות ריאליות בשיעור זניח במספר חברות מצומצם, הנובעות מהסכמים להסדרת חובות בעייתיים, שנחתמו בין הבנק לחייבים.

• **המבנה הארגוני של פונקציות ניהול הסיכונים**

ככלל, "מרכז ניירות ערך" (הכפוף ל"חטיבה הפיננסית") הינו האורגן האחראי על השקעות בניירות ערך בכלל, ובמניות בפרט.

עם זאת, מכיוון שחלק מההשקעות במניות הכלולות בתיק הבנקאי, נובעות מעסקאות אשראי שבוצעו על ידי החטיבה העסקית-מסחרית, או שהן מהוות תחליף לעסקאות אשראי של הבנק - הוטלה האחריות לניהול הסיכון בקו ההגנה הראשון בגין השקעות אלו - על האגף העסקי, בחטיבה העסקית מסחרית של הבנק.

באחריות לניהול הסיכונים בקו ההגנה השני, בגין הסיכונים הנובעים מחשיפת הבנק להשקעות במניות - נושאת החטיבה לניהול סיכונים.

• **המדיניות והטיפול החשבונאי בהחזקות במניות**

להלן פרטים לגבי הטיפול החשבונאי במניות הכלולות בתיק הבנקאי של הבנק:

- ההשקעה בקרנות הון סיכון מוצגת על בסיס העלות.
- במקרים בהם היה השווי ההוגן נמוך מעלות ההשקעה בקרנות, ערך הבנק הפרשה לירידת ערך בגין השקעה זו. ההפרשה בגין ירידת הערך נזקפה לדוח הרווח והפסד.
- ההשקעה בחברת "חפנית - דיסקונט ניהול תיקי השקעות בע"מ", מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- החזקות ריאליות מוצגות על בסיס השווי ההוגן או לפי הערכת ההנהלה שאינה עולה על השווי ההוגן.

(2) סקירה כמותית

להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:

31.12.2015	31.3.2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
15	17	עלות ⁽¹⁾
2	2	התאמה לשווי הוגן
17	19	שווי הוגן ⁽²⁾

1. בגין מניות אלו נערכה הפרשה לירידת ערך "בעלת אופי שונה מזמני" המסתכמת ליום 31 במרס 2016 בסך של 5 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2015 - זהה).

2. נתוני השווי ההוגן ליום 31.3.2016 אינם כוללים יתרות המבוססות על מחיר מצוטט בכרסה (31.12.2015 - זהה).

להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעות במניות, בחתך סחירות:

31.12.2015	31.3.2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
17	19	השקעות לא סחירות
-	-	השקעות סחירות
17	19	סך הכל

(3) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון מחירי מניות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

14. סיכוני נזילות ומימון

א. סיכון נזילות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הנזילות מוגדר כחשיפה אפשרית להפסדים ולפגיעה ביציבות הבנק, הנובעת מחוסר יכולת של הבנק לספק את צורכי נזילותו. סיכון זה נגזר, בין היתר, מהתנהגות הלקוחות והתממשותו עלולה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

לפרטים נוספים באשר לניהול החשיפה לסיכון הנזילות של הבנק - ראה פרק 14 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015.

(2) יחס כיסוי הנזילות

ביום 28.9.2014 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 221), בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", במטרה להתאים את ניהול סיכון הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. לעקרונות ולכללים שנקבעו על ידי "ועדת באזל".

במסגרת ההוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לשמר "יחס כיסוי נזילות" (המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום - שלא יפחת מ- 100%).

ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום 1.4.2015, ומיושמות על ידי הבנק החל ממועד זה.

בנוסף, נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחסי כיסוי נזילות" מינימליים שייכנסו לתוקף במדורג, כדלקמן:

- החל מיום 1.1.2016 נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות", שלא יפחת מ- 80% (בשנת 2015 - 60%).
- הקלה זו תבוטל במלואה ביום 1.1.2017.
- להלן נתונים המשמשים בחישוב יחס כיסוי הנזילות בבנק:

31.12.2015	31.3.2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,270 ⁽¹⁾	6,830	נכסים נזילים באיכות גבוהה
6,251 ⁽¹⁾	5,602	תזרים מזומנים יוצא, נטו
אחוזים	אחוזים	יחס כיסוי הנזילות
116	122	

1. הוצג מחדש.

(3) מצב הנזילות לטווח קצר ולטווח ארוך

בעקבות המשבר הכלכלי העולמי שהתרחש בשנת 2008, יישמו הבנקים המרכזיים בארץ ובעולם מדיניות מוניטרית מרחיבה, המתאפיינת בסביבת ריבית נמוכה מאוד. לפיכך, הסתמנה בשנים האחרונות נטייה הולכת וגוברת של ציבור הלקוחות לפעול לקיצור תקופת הפקדונות המופקדים במערכת הבנקאית (באמצעות העדפת פקדונות הניתנים למשיכה "לפי דרישה", על חשבון ירידה במשקלם היחסי של הפקדונות "לזמן קצוב").

במקביל, נרשמה עליה בהעדפת הציבור לממן את פעילותו באמצעות מקורות ארוכי טווח. ההתפתחויות שצוינו לעיל, תרמו לגידול בחשיפת הבנק לסיכונים נזילות.

הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון הנזילות, בין היתר, באמצעות יישום אסטרטגיה להגדלת משקלם של המקורות המגויסים מ"משקי בית" ו"עסקים קטנים", שמתאפיינים בשיעורי מיחזור גבוהים. אסטרטגיה זו עולה בקנה אחד עם הכללים שפורסמו על ידי בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", במסגרתה נקבעו שיעורי מיחזור גבוהים (בשיעור של 80% - 97%), לפקדונות העומדים לפרעון כחודש הקרוב, שהופקדו על ידי לקוחות המשתייכים למגזר הקמעונאי.

במסגרת ניהול סיכון הנזילות לטווח ארוך מגייס הבנק פקדונות לזמן ארוך מציבור הלקוחות, בין היתר, באמצעות הפקדות בהוראת קבע. בנוסף, בתקופת הדוח הנפיק הבנק אגרות חוב סחירות בסך של כ- 253 מיליון ש"ח. אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור שנתי של 2.07% (העולה בשיעור של 0.86 נקודות האחוז על התשואה בה נסחרו אגרות חוב ממשלתיות דומות במועד ההנפקה) ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

היבט נוסף הכרוך בניהול סיכון זה נגזר מתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית. מאחר והבנק נמנה על קבוצת בנק דיסקונט לישראל בע"מ, מתאפשרת העברת נזילות בין הבנק לחברה האם, במסגרת הקשרים העסקיים שבין הצדדים.

עם זאת, במסגרת המדיניות לניהול סיכון הנזילות הקבוצתית שהונהגה בבנק ובחברה האם, הונחו הגופים הנכללים בקבוצה לקיים יכולת מימון עצמאית ובלתי תלויה בגופים החברים בקבוצה. הבנק פועל בהתאם למדיניות זו.

(4) מדיניות גיוס המקורות

• גורמי מאקרו סביבתיים

על רקע ההתמתנות שנרשמה במגמת האינפלציה בשנים 2015 - 2012 ובתחילת שנת 2016, ולאור המשך ההאטה הכלכלית בחלק ממדינות "גוש היורו" והשלכותיה האפשריות על הפעילות הכלכלית המקומית - המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המרחיבה שנקטה על ידו בשנים 2015 - 2012. לפיכך, גם בתקופת הדוח הנהיג בנק ישראל ריבית נמוכה מאוד במכרז המוניטרי - בשיעור של 0.10%.

להלן נתונים לגבי האינדיקטורים הכלכליים שאיפיינו את הרבע הראשון של שנת 2016:

- סביבת אינפלציה ממותנת: בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2016 נרשמה ירידה בשיעור של כ- 1.0% במדד המחירים לצרכן, המצביעה על ההתמתנות שחלה במגמת הביקושים במשק.
- מגמה מעורבת בהתפתחות מערכת שערי החליפין שבין השקל לבין המטבעות הזרים - שהתבטאה בתנודתיות בשיעור של עד כ- 6%, שנרשמה בשער השקל לעומת המטבעות הזרים המרכזיים.
- עליה בהיקפי גיוס החוב באמצעות אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל: ברבע הראשון של שנת 2016 גייסה הממשלה מהציבור באמצעות אגרות חוב ממשלתיות סך של כ- 4.3 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת כ- 0.7 מיליארד ש"ח בלבד שבגיוסו על ידי הממשלה באמצעות מכשיר זה בתקופה המקבילה אשתקד.
- ירידה בציפיות האינפלציה של הציבור - שהסתכמו בתום הרבע הראשון של שנת 2015 בשיעור זניח, לעומת כ- 0.1% בתחילת השנה.

• מדיניות הבנק

במסגרת הכנת תוכנית המימון השנתית, מקיימת החטיבה הפיננסית, בשיתוף פורומים רלוונטיים אחרים, דיונים באשר ליישום מדיניות ההנהלה לגבי ניהול סיכון הנזילות.

הדיונים כוללים הערכות באשר לכרית הנזילות הנדרשת למימון תוכנית העבודה השנתית בהיבט סיכון הנזילות, לרבות: הגידול הצפוי בשימושים, והשפעת מדיניות התמחור על מקורות המימון ועל מצב הנזילות.

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן.

מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכר"ם, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

במסגרת השאיפה ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים, לגיוון תמהיל המקורות ושיפור מבנה הנזילות שלו, הושקעו על ידי הבנק ברבע הראשון של שנת 2016 מאמצי שיווק המכוונים להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים הפועלים במוצרי פקדונות בנקאיים, בכלל - ובפקדונות חסכון בהפקדות חודשיות, בפרט - פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון. במסגרת מאמצים אלו, מפעיל הבנק מרכזי "בנקאות פרטית", המספקים שירותי בנקאות למעגל הלקוחות בעלי עושר פיננסי.

להלן פרטים באשר להתפתחויות שנרשמו במקורות המימון של הבנק בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2016, במגזרים השונים:

פקדונות לא צמודים - היקף הפקדונות הלא צמודים עלה ברבע הראשון של שנת 2016 בשיעור של 2.1% והסתכם ביום 31 במרס 2016 בסך של 20,225 מיליון ש"ח. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מהתפתחות הפעילות הקמעונאית בבנק בתקופת הדוח המתבצעת בעיקר במגזר הצמדה זה.

במסגרת מדיניות גיוס הפקדונות הלא צמודים, פועל הבנק להרחבת תשתית הלקוחות ולהגדלת הפיזור בתיק הפקדונות, תוך קיום רמת תעריפים דומה למקובל במערכת הבנקאית. במקביל, מפעיל הבנק חדר "עסקאות שקלים" שנועד לתת מענה לפקדונות גדולים, תוך מתן גמישות בהטבות לפקדונות אלה.

פקדונות צמודים למדד - היקף הפקדונות הצמודים למדד הסתכם ביום 31 במרס 2016 בסך של כ- 2,722 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 4.6% לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. הירידה בהיקף הפקדונות הצמודים נובעת, בין היתר, מסביבת האינפלציה הנמוכה ששררה ברבע הראשון של שנת 2016.

עיקר הגיוס במגזר זה בשלושת החודשים הראשונים של שנת 2015, התבצע באמצעות הפקדות חד פעמיות לתקופה של כשנתיים ובאמצעות הפקדות בהוראות קבע חודשיות.

פקדונות במטבע חוץ וצמודים למטבע חוץ - היקף הפקדונות ליום 31 במרס 2016, הסתכם בכ- 2,659 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 2.7%. הירידה שנרשמה באפיק חסכון זה, נובעת בעיקר, מסביבת הריבית הנמוכה השוררת במגזר זה.

כתבי התחייבות נדחים - במסגרת המדיניות לגיוון תמהיל המקורות ולשיפור יחס הלימות ההון שלו, גייס הבנק בעבר כתבי התחייבות נדחים. היקף כתבי התחייבות הנדחים ליום 31.3.2016 מסתכם ב- 667 מיליון ש"ח (31.12.2015 - 672 מיליון ש"ח).

כתבי ההתחייבות דורגו על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA-", הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA"). הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "S&P" (חברת האם של "מעלות - S&P") - לפיה, כתבי ההתחייבות הנדחים ידרגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מתחת לדירוג המנפיק.

דירוג כתבי ההתחייבות עודכן על ידי חברת הדירוג לאחרונה ביום 23.12.2015, ואישר את הדירוג שנקבע לכתבי התחייבות אלו אשתקד.

לפרטים נוספים באשר למגבלות החדשות החלות על הנפקת כתבי התחייבות נדחים, בעקבות יישומם של כללי "באזל 3" החל מיום 1.1.2014 - ראה פרק 8' לעיל.

אגרות חוב - במסגרת הפעילות לגיוון תמהיל המקורות של הבנק, והגדלת את משקל המקורות לטווח ארוך, גייס הבנק ביום 31.3.2016, באמצעות חברה מוחזקת, אגרות חוב סחירות לא צמודות בהיקף של כ- 253 מיליון ש"ח.

אגרות החוב נושאות ריבית קבועה בשיעור של 2.07% (העולה בכ- 0.86 נקודת האחוז על שיעור הריבית שבו נסחרו אגרות חוב ממשלתיות דומות, במועד ההנפקה), ועומדות לפירעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

• נכסים נזילים

להלן נתונים על הנכסים הנזילים של הבנק:

- כ- 16.8% מנכסי הבנק הינם מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חדשים - מהם כ- 85.6% פקדונות בבנק ישראל (31.12.2015): 18.0% ו- 94.1% (בהתאמה).
- כ- 9.3% מנכסי הבנק הינם ניירות ערך סחירים בבורסה (31.12.2015) - 9.4%.

דהיינו, כ- 26.1% מסך נכסי הבנק ניתנים למימוש בזמן קצר (31.12.2015) - 27.4%. שיעורם הגבוה של הנכסים הנזילים נובע מיישום מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק, על רקע העדר יציבות וחוסר הוודאות השוררים במשק העולמי, כפועל יוצא מהמשבר הפיננסי המתמשך במדינות רבות בעולם.

(5) גילוי באשר למפקידים גדולים

להלן נתונים באשר להיקף הפקדונות של מפקידים גדולים בבנק:

31.12.2015	31.3.2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1,301	933	קבוצה - א'
756	834	קבוצה - ב'
526	526	קבוצה - ג'
2,583	2,293	סך הכל

(6) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הנזילות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק, בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

ב. סיכון המימון

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון המימון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בזמינות המקורות, לרבות פגיעה בהרכבם (שעלולה לאלץ את הבנק להישען על מקורות יציבים פחות).
לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון המימון, לרבות היעדים הכמותיים והמגבלות שנקבעו על ידי הבנק בנושא זה - ראה פרק 14 ב' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015.

(2) מדדים כמותיים

להלן התפלגות הרכב הפקדונות בבנק כחתך גודל הפקדון ליום 31.3.2016 והשינוי שחל בנתונים אלו, לעומת התפלגות הפקדונות בתחילת השנה:

השינוי	31.12.2015		31.3.2016		מדרגות הפקדון (אלפי ש"ח)	
	%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	טד	מ
1.7	42.8	10,866	43.2	11,055	1	-
(0.1)	24.6	6,247	24.4	6,240	10	1
0.4	32.6	8,275	32.4	8,311		מעל 10
0.9	100.0	25,388	100.0	25,606		

(3) מסגרות אשראי העומדות לרשות הבנק ותנאיהן

הבנק רשאי לנצל מסגרות אשראי שמעמיד בנק ישראל עבור המערכת הבנקאית, הנושאות ריבית בשיעור של 0.2% לשנה (על פי השיעורים ששררו בסוף הרבע הראשון של שנת 2016), בכפוף להעמדת בטחונות בהיקף שהוגדר על ידי בנק ישראל.

היקף האשראי הפוטנציאלי שהבנק רשאי לנצל במסגרת כללים אלו הסתכם ליום 31.3.2016 בסך של כ- 4.2 מיליארד ש"ח (31.12.2015 - 4.9 מיליארד ש"ח). היקף אשראי זה נגזר מיתרת הפקדונות שהפקיד הבנק בבנק ישראל במסגרת המכרזים המוניטריים, מיתרות הזכות בחשבונות העובר ושכ של הבנק בבנק ישראל ומהיקף אגרות החוב שהופקדו על ידי הבנק בבנק ישראל.

לבנק אין הסכמי מסגרת לניצול אשראי עם גופים פיננסיים אחרים.

(4) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון המימון בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 31.3.2016 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:
<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

15. הסיכון התפעולי

א. סקירת הסיכון ואופן ניהולו

תפישת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת על עקרונות ניהול סיכונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 310 ועקרונות ניהול סיכון מקובלים בעולם, במסגרתם היחידות השונות הנוטלות סיכון בבנק, נושאות באחריות מלאה לתהליכי ניהול סיכונים וליישום סביבת בקרה נאותה על פעילותן. תפישה זו עולה בקנה אחד עם תפישת ממשל ניהול הסיכונים המפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין 350 ו- 355.

לפרטים נוספים באשר לניהול הסיכון התפעולי - ראה פרק 15 א' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015.

ב. מדדים כמותיים

הצהרת התיאבון לסיכון מגדירה מגבלות כמותיות ואיכותיות בהקשר עם ניהול הסיכון התפעולי. מגבלות פנימיות אלו, כגון: מגבלת כמות הסיכונים התפעולים ברמת סיכון שיוזי גבוהה וגבוהה מאוד, שאינה חורגת מהצהרת התיאבון לסיכון שמתווה הדירקטוריון ומגבלת סיכונים בעלי פוטנציאל נזק גדול, נמדדות ומנוטרות אחד לתקופה על ידי חטיבת ניהול הסיכונים.

הבנק מחשב את חשיפתו לסיכונים תפעוליים בהתאם ל"גישה הסטנדרטית" שנקבעה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206, המבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקווי עסקים שהוגדרו בהוראה וחישוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקווי העסקים.

על פי הנחיות אלו חשיפת הבנק לסיכונים תפעוליים, נגזרת מדרישת ההון כאמור, ומיחסי ההון המינימליים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

להלן נתונים לגבי דרישת ההון וחשיפת הבנק בגין סיכונים תפעוליים ליום 31.3.2016, לעומת הנתונים המקבילים אשתקד:

השיוני	31.12.2015	31.3.2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(1)	235	234	דרישת ההון
(8)	1,871	1,863	החשיפה לסיכון התפעולי

ברבע הראשון של שנת 2016 לא נרשם שינוי מהותי בהיקף החשיפה לסיכון התפעולי. הקיטון בדרישת ההון הנגזרת מחשיפה זו הסתכם ב- 1 מיליון ש"ח.

ג. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול הסיכון התפעולי בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 31.3.2016 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:
<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

16. סיכונים נוספים

א. הסיכון הסביבתי

ביום 10 בינואר 2008 הופצה על ידי המפקח על הבנקים טיוטת הוראת ניהול בנקאי תקין בנושא: "סיכונים סביבתיים". טיוטת ההוראה מטילה על התאגידים הבנקאיים חובה להעריך ולנהל את חשיפתם האפשרית לסיכונים סביבתיים באמצעות הגדרת וקביעת מדיניות בגין סיכון זה, לרבות הסדרת אמצעים לזיהוי, אמידה, ניהול החשיפה, וקביעת האחראים לניהול הסיכון. במסגרת ניהול הסיכון יחויבו התאגידים הבנקאיים לקבוע מנגנונים שישמשו לניטור ובקרת החשיפה לסיכונים סביבתיים ולערוך הדרכות והכשרות מתאימות לעובדים המעורבים בתהליך.

בנוסף, נדרש הדירקטוריון להעמיק את מעורבותו בנושא, באמצעות קיום דיון במדיניות הבנק ובאמצעים והשיטות שנקטו על ידי הבנק במסגרת פעילותו לניהול, מדידה ובקרת החשיפה לסיכונים סביבתיים.

לפרטים נוספים באשר לניהול הסיכון הסביבתי בבנק - ראה פרק 16'א' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015.

ב. סיכוני אבטחת מידע וסיכוני "סייבר"

פעילות התאגידים הבנקאיים נשענת על תשתיות טכנולוגיות מתקדמות וחדשנות טכנולוגית, לרבות תשתיות מיחשוב "פתוחות" וקבלת שירותי מיחשוב מצדדים שלישיים המאפשרים מתן שירותים בנקאיים זמינים ללקוחות "בכל עת ובכל מקום". תשתיות מתקדמות אלו חושפות את התאגידים הבנקאיים לסיכוני אבטחת מידע ו"סיכוני סייבר", שהתמשותם עלולה לשבש את פעילותם התקינה ולהוביל לפגיעה במוניטין, ירידה באמון הציבור, ואף לגרום, במקרה קיצון, לפגיעה ביציבותם.

להערכת בנק ישראל, נרשמה בתקופה האחרונה עליה מתמדת כחשיפת התאגידים הבנקאיים (בארץ ובעולם) לאיומי סייבר, המתבטאת בעליה בתחכום ההתקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי ובקושי לזהות התקפות אלו. לאור החשיבות הרבה שמייחס בנק ישראל לנושא זה ולסכנות הפוטנציאליות הטמונות בו, פרסם בנק ישראל ביום 16 במרס 2015 הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 361), בנושא: "ניהול ההגנה הסייבר", המסדירה את דרישות הפיקוח על הבנקים מהתאגידים הבנקאיים בתחום זה.

לפרטים נוספים באשר לניהול סיכוני אבטחת מידע וסיכוני "סייבר" בבנק - ראה פרק 16 ב' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015.

ג. סיכונים משפטיים

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, בין היתר, בשל העדר יכולת לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או בשל הליכים משפטיים שנפתחו נגד הבנק וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים משפטיים, הוכן בבנק מסמך מדיניות בנושא "ניהול הסיכונים המשפטיים", המגדיר את הסיכונים המשפטיים, דרכי המעקב אחרי סיכונים אלו והצעדים שיש לנקוט כדי למזער אותם, שאושר על ידי הדירקטוריון. עדכונים שוטפים בנושא זה מועלים באופן שוטף הן בפני ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון, והן בפני הדירקטוריון (במסגרת "מסמך הסיכונים").

ד. סיכוני ציות

סיכוני הציות והרגולציה מוגדרים כחשיפת הבנק להטלת קנסות ועיצומים מצד גורמי אכיפה ולפגיעה במוניטין של הבנק בשל אי מילוי או כשלון בציות להוראות חוק (לרבות הוראות שפרסם המפקח על הבנקים).

במטרה להסדיר סטנדרטים הולמים לניהול הסיכון בתאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 3.6.2015 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308 בנושא: "ציות ופונקצית הציות בתאגיד הבנקאי". במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות כתובה בנושא: "מדיניות הציות", שתאושר על ידי הדירקטוריון. הבנק גיבש מסמך מדיניות בנושא זה, שאושר על ידי הדירקטוריון ביום 28 בדצמבר 2015.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכוני ציות (לעניין החוקים ל"איסור הלבנת הון" ו"לאיסור מימון טרור") התקבלה בעבר החלטה בבנק ובחברה האם, להפסקת מתן שירותים בנקאיים לבנקים הפועלים בשטחי הרשות הפלסטינית.

ההחלטה בוצעה לגבי הבנקים הפועלים ברצועת עזה, והושהתה בחלקה לגבי שירותים מסויימים הניתנים לבנקים זרים הפועלים בשטחי יהודה ושומרון (להלן: "הבנקים הפלסטינאים") - לבקשת המדינה.

ביום 1 במאי 2016 פנתה החברה האם למפקחת על הבנקים ולמנכ"ל משרד האוצר בבקשה להתיר לבנקים הנמנים על קבוצת דיסקונט לחדול כליל ממתן שירותים לבנקים הפלסטינאים, או לחילופין לתת מענה נאות לסיכונים הכרוכים במתן שירותים אלה.

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ובקורות

17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

א. כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 ובביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים לתקופת הדוח, תוך התאמות לכללי דיווח מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים.

ישומם של כללי חשבונאות אלו, על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, כרוך לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של הערכות ואומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים וההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2015. כללי החשבונאות שישומו בעריכת תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח, אינם כוללים אומדנים והערכות ב"נושאים קריטיים" מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הבנק לשנת 2015 (בכפוף לאמור להלן).

הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שישומו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

ב. הפרשה להפסדי אשראי הנמדדת על בסיס פרטני

בהתאם להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה"), שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 18 בפברואר 2010, נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות חשבונאית בנושא זה שתכלול, בין היתר, התייחסות לכל אחת מהשיטות לעריכת הפרשות להפסדי אשראי, כדלקמן:

- "הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני" - המיושמת לגבי אשראים בעייתיים שיתרתם החוזית עולה על מיליון ש"ח ולגבי חייבים בעייתיים מזהים אחרים (שההפרשה להפסדי אשראי בגינם אינה נמדדת על "בסיס קבוצתי").

- "הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - המיושמת עבור קבוצות אשראים הומוגניות המורכבות מאשראים בסכומים קטנים יחסית (כגון: אשראים בכרטיסי אשראי, אשראי לדיוור, אשראי צרכני בתשלומים וכו'), ובלבד שיתרתם החוזית אינה עולה על מיליון ש"ח.

במסגרת המדיניות החשבונאית שגובשה על ידי הבנק, כנדרש, נקבע סף כמותי ל"קבוצות אשראי הומוגניות" (כהגדרתן בהוראה), בסך של 50 אלף ש"ח. דהיינו, אשראים שיתרתם עולה על סף זה, נבחנים על ידי הבנק על "בסיס פרטני".

קריטריונים אלו שימשו את הבנק ביישום המדיניות החשבונאית, לסיווג חובות בעייתיים ולמדידת הפרשות להפסדי אשראי, בתקופה שממועד כניסתן לתוקף (1 בינואר 2011), ועד ליום 31.12.2015.

בעקבות הנסיון שנצבר בבנק ביישום ההוראה ובדיקות שנערכו על ידי הבנק במהלך התקופה שחלפה, כאשר להתאמת הקריטריון לקביעת "סף החובות הנמדדים על בסיס קבוצתי", להרכב תיק האשראי בבנק ולאופי פעילותו - שהצביעו על פערים תוצאתיים לא משמעותיים בין שני מסלולי ההפרשות שתוארו לעיל (עבור אשראים בהיקפים קטנים ובינוניים), מחד - ולנוכח השקעת המשאבים הגבוהה הנדרשת לבחינת אשראים על "בסיס פרטני" (ובכלל זה דרישה לעמידה בכללי תיעוד מפורטים ומחמירים במסלול בחינה זה), מאידך - החליטה הנהלת הבנק לשנות החל מיום 1 בינואר 2016 את מדיניותה החשבונאית בנושא זה, ולהעלות את קריטריון "סף החובות הנמדדים על בסיס קבוצתי", מ- 50 אלף ש"ח, ל- 0.5 מיליון ש"ח.

השינוי במדיניות חשבונאית כאמור, יושם על ידי הבנק החל ממועד זה, ותוצאותיו נכללות בתמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח. השינוי בכללים לסיווג חובות בעייתיים ולקביעת ההפרשות להפסדי אשראי הנגזר מהשינוי במדיניות החשבונאית, כאמור, לא גרם לשינוי מהותי בהוצאות בגין הפסדי אשראי של הבנק.

נתוני ההשוואה לתקופות הקודמות לא הוצגו מחדש, בהעדר אפשרות מעשית ליישום רטרואקטיבי של שינוי זה, ומכיוון שההשלכות התוצאתיות הנובעות מיישום השינוי, כאמור - אינן משמעותיות.

האומדנים החשבונאיים בנושא: הפרשות להפסדי אשראי (בגין כל אחד ממסלולי ההפרשות שנקבעו בהוראה, כאמור), נחשבים ל"אומדנים חשבונאיים קריטיים". השינוי בהתפלגות יתרות האשראי שבגין מיושמים האומדנים החשבונאיים הרלוונטיים ("הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית"), הנגזר מהשינוי במדיניות החשבונאית, כאמור, לא גרם לשינוי מהותי בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

ג. הצגת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

כאמור בדוחות הכספיים לשנת 2015, הבנק מודד מכשירים פיננסיים מסוימים (בעיקר השקעות בניירות ערך בתיק ה"זמין למכירה" וב"תיק למסחר"), וכן מכשירים נגזרים - על פי שוויים ההוגן.

להלן נתונים לגבי יתרות המכשירים הפיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), הכלולים בדוחות הכספיים לפי שוויים ההוגן, תוך אבחנה בין יתרות המבוססות על "נתונים נצפים", ליתרות המבוססות על "נתונים לא נצפים" וההכנסות (הוצאות) שנזקפו לדוח הרווח והפסד בגינם:

נתונים תוצאתיים		נתונים מאזניים		
לשלושה חודשים שהסתיימו		יתרות שווי הוגן ליום		
ביום 31 במרס				
2015	2016	31.12.2015	31.3.2016	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				1. ניירות ערך זמינים למכירה -
				"נתונים נצפים"
35	16	2,513	2,535	- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
2	3	585	786	- אחרים (רמה 2)
-	-	12	13	"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)
37	19	3,110	3,334	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
				2. מכשירים נגזרים -
				"נתונים נצפים"
*1	-	-	-	- נסחרים בשוק פעיל (רמה 1)
*17	(45)	(18)	(60)	- אחרים (רמה 2)
(15)	7	(70)	(60)	"נתונים לא נצפים" - (רמה 3)
3	(38)	(88)	(120)	סך הכל מכשירים נגזרים

* סווג מחדש.

השינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה ("רמה 3"), בתקופת הדו"ח נובעים מהגורמים הבאים:

- השפעת שיעור עליית מדד המחירים לצרכן, והשינוי בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים הקטינו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 5 מיליון ש"ח.
 - השפעת השינויים בשיעורי ריבית השוק במגזרים השונים (שקל לא צמוד, שקל צמוד למדד ומטבע חוץ), הגדילו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 14 מיליון ש"ח.
 - צבירת הריבית השוטפת, הקטינה את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של כ- 2 מיליון ש"ח.
- קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים) המשתייכים לדרגות איכות 2 ו-3 מבוססת על הערכות והנחות, הנשענות בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.
- לפיכך, סטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את שוויים ההוגן של מכשירים אלו במידה מהותית.

18. גילוי לגבי בקורות ונהלים

א. בקורות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 - העוסקת הן בבקורות ונהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן "SOX") והן בבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן), קובעת בכל הנוגע לבקורות ולנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:

- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקורות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
 - הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.
- בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכלולות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות והנהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.
- קיומן של בקורות אלו ותקפותן נבחנות ביחידות השונות של הבנק מידי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי

בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).

- ההוראה קובעת, בכל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:
- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
 - הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי שנה את אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית בתאגיד.
- בתקופת הדוח עודכן התייעוד הקיים בגין מספר תהליכים עסקיים המשליכים על הדיווח הכספי, נסקרו הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, לרבות בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, ונערכו בדיקות שוטפות על הבקורות הקיימות והערכת מידת האפקטיביות שלהן.

ג. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על בחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי, ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים בתקופה המכוסה בדוח זה, לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו, כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות, כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים וכמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31.3.2016 לא ארעו שינויים בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיעו באופן מהותי, או שסביר שצפויים להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חלק ה' - מידע נוסף

19. עניינים אחרים

א. הערכות ליישום מכתב בנק ישראל בנושא: התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל

בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 נכלל מידע באשר למכתב שפורסם על ידי בנק ישראל ביום 12 בינואר 2016, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להתוות "תוכנית התייעלות רב שנתית", הכוללת מתווה פעולה ספציפי לחמש השנים הקרובות ועקרונות למתווה התייעלות לטווח ארוך יותר.

בנוסף, נכללו במכתב תמריצים שנועדו להקל על התאגידים הבנקאיים ליישם תוכנית התייעלות כנדרש, ובכללם:

- דחיית המועדים שנקבעו בעבר לעמידה ביעדי הלימות הון (ככל שהקיסון בהון, שבגיננו מבוקשת הדחיה, נובע מתוכנית התייעלות).
- היתר לאמץ פרשנות מקילה בהנחות האקטואריות המיושמות בחישוב הפרשות להתחייבויות לתשלומי פיצויי פרישה.

בתקופת הדוח החל הבנק בהיערכות לגיבוש תוכנית התייעלות במתווה רב שנתית. למועד אישור הדוחות הכספיים טרם הסתיימה היערכות הבנק בנושא זה.

ב. חקיקה בנושא: "תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים"

בעקבות ביקורת ציבורית שנשמעה בשנים האחרונות באשר לרמות השכר הגבוהות המשולמות לחלק מנושאי המשרה במגזר הפיננסי, ובהמשך לצעדי החקיקה שנפתחו בנושא זה עוד בשנת 2014, אושר בכנסת ביום 12 באפריל 2016, "חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים" (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו - 2016.

החוק כולל מגבלות המתייחסות להיקף השכר המכסימלי שניתן יהיה לשלם לעובד במגזר הפיננסי, ולסכומי השכר שיותר בניכוי לצורכי מס, כדלקמן:

- ייאסר על התאגידים הפיננסיים להתקשר בהסכם העסקה עם נושא משרה או עובד אחר, שעלות התגמול השנתית הנגזרת ממנו עולה על 2.5 מיליון ש"ח בשנה (להלן: "תקרת השכר").

- על אף האמור לעיל, יותר לתאגיד פיננסי להתקשר בהסכם שכר שעלותו גבוהה מ"תקרת השכר", כאמור, בכפוף לאישורו על ידי ועדת התגמול, הדירקטוריון והאסיפה הכללית של התאגיד הפיננסי ובתנאי שהיחס בין עלות הסכם זה, לבין סכום התגמול הנמוך ביותר שמשתכר עובד בתאגיד - לא יעלה על 35.

- ייאסר על תאגיד פיננסי ששילם תגמול העולה על תקרת השכר (להלן: "שכר חורג"), לנכות לצורכי מס סכום השווה לכפל "השכר החורג".

ההוראות שנכללו בחוק מתייחסות להיבטים מורכבים בתחום יחסי "עובד - מעביד" וכוללת הנחיות בנושאים שטרם נדונו וטרם ניתנו הבהרות בגינם, לרבות באשר למידת הרלוונטיות של ההוראות לגבי זכויות שנצברו בתקופה שקדמה לאישור החוק. לפיכך, קיים קושי להעריך את ההשלכות שיהיו ליישום החוק על מערכת יחסי העבודה בבנק ועל פעילותו השוטפת.

לנוכח ההשלכות האפשריות הנגזרות מהוראות החוק, ולנוכח אי הבהרות באשר לפרשנות הראויה של חלק מהוראות אלו, פנה בנק ישראל לתאגידי הבנקאיים ביום 7.4.2016 בבקשה לקיים דיון בהשלכות האפשריות העלולות לחול עליהם בשל יישום הוראות החוק, לרבות:

- אפשרות לעזיבת אנשי מפתח ברמות הניהוליות השונות.
- השפעה על יישומן של תוכניות התייעלות קיימות ויוזמות עתידיות לתוכניות מעין אלה.
- בחינת היבטים החשבונאיים הנגזרים מהוראות החוק, לרבות הצורך בעדכון הפרשות לזכויות עובדים, ככל שהנושא רלוונטי.

להערכת הבנק, בכפוף להנחות שונות באשר לסוגיות שטרם הובהרו בנוסח החוק, קיים חשש לפרישת מספר מוגבל של מנהלים, בשל פגיעה אפשרית בתשלומים העתידיים שהיו עשויים להשתלם לעובדים אלו.

בנוסף, קיים חשש שהוראות החוק עלולות להקשות על הבנק ליישם בעתיד תוכניות התייעלות משמעותיות, הכוללת הסכמי פרישה מרצון בתנאים עדיפים על התוכניות שאושרו על ידי הבנק בעבר.

להערכת הבנק המבוססת על בחינת הסכמי העבודה הקיימים, לא נדרש לעדכן בשלב זה, את הפרשות הבנק בגין זכויות עובדים.

דוח הדירקטוריון וההנהלה - נספחים | תוכן העניינים

נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד.....80

נספח 2 - חשיפות למדינות זרות - על בסיס מאוחד.....83

נספח 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעור הריבית.....84

נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת	הוצאות	מחיקות	בגין	הפרשה	דירוג ביצוע					
להפסדי	הפסדי	חשבונאיות,	הפסדי	הפסדי	סך	מזה:	סך	סך	סך	
אשראי	אשראי	נטו	אשראי	אשראי	הכל*	חובות ⁽²⁾	הכל*	אשראי ⁽⁵⁾	הכל	
			פגום	בעייתי ⁽⁶⁾			בעייתי			
8	(1)	(2)	2	3	338	379	3	372	379	פעילות בישראל: ציבור - מסחרי
1	-	-	-	-	92	102	-	101	102	חקלאות
38	(2)	(6)	21	68	2,042	2,294	67	2,204	2,308	כרייה וחציבה
47	-	3	38	79	1,670	3,578	79	3,461	3,579	תעשייה
6	-	-	35	42	1,888	1,942	42	1,906	1,949	בינוי ⁽⁷⁾
1	-	-	-	1	65	81	1	286	289	נדל"ן
100	1	(1)	116	136	4,017	4,560	136	4,381	4,563	אספקת חשמל ומים
3	-	-	6	8	263	301	9	285	306	מסחר
38	-	6	23	29	973	1,097	29	1,052	1,097	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
4	-	-	2	2	95	148	2	144	153	תחבורה ואחסנה
7	-	-	6	6	311	334	6	539	546	מידע ותקשורת
20	-	(2)	25	33	1,173	1,442	33	1,368	1,443	שירותים פיננסיים
4	(1)	-	3	5	816	974	5	951	974	שירותים עסקיים אחרים
277	(3)	(2)	277	412	13,743	17,232	412	17,050	17,688	שירותים ציבוריים וקהילתיים
16	-	-	-	57	3,386	3,601	57	3,503	3,601	סך הכל מסחרי
55	(3)	(3)	21	49	3,641	4,621	49	4,416	4,630	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
348	(6)	(5)	298	518	20,770	25,454	518	24,969	25,919	אנשים פרטיים - אחר
1	-	-	-	-	274	274	-	300	300	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	2,944	2,944	בנקים
349	(6)	(5)	298	518	21,044	25,728	518	28,213	29,163	ממשלה
2	-	-	-	-	210	246	-	256	278	סה"כ פעילות בישראל
4	-	-	-	64	139	188	64	129	193	פעילות בחו"ל
1	-	-	-	-	73	77	-	77	77	תעשייה
-	-	-	6	6	5	6	18	-	18	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	35	39	-	38	39	מסחר
-	-	-	-	-	3	8	-	8	8	תחבורה ואחסנה
12	-	-	25	25	29	30	25	8	48	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
19	-	-	31	95	494	594	107	516	661	אנשים פרטיים - אחר
-	-	-	-	-	559	584	-	592	592	אחר
-	-	-	-	-	-	-	-	178	178	סה"כ ציבור בחו"ל
19	-	-	31	95	1,053	1,178	107	1,286	1,431	בנקים
368	(6)	(5)	329	613	22,097	26,906	625	29,499	30,594	ממשלות

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 22,097 מיליוני ש"ח, 3,637 מיליוני ש"ח, 51 מיליוני ש"ח ו-4,809 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 31.3.2016, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ-90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיור שניתנו ל"קבוצות כרישה" בסך 94 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 127 מיליון ש"ח.

נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2015									
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾				
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾									
יתרת	הוצאות	מחיקות	בגין	הפסדי	סך	מזה:	דירוג	ביצוע	סך
הפרשה	הפסדי	חשבוניות,	הפסדי	הפסדי	הכל*	חובות ⁽²⁾	בעייתי	אשראי ⁽⁵⁾	הכל
אשראי	אשראי	נטו	אשראי	אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	בעייתי	אשראי ⁽⁵⁾	הכל
9	-	1	5	6	339	376	6	367	376
-	-	-	-	-	102	112	-	112	112
31	(1)	(3)	41	67	1,892	2,159	67	2,094	2,183
48	1	(2)	36	139	1,612	3,223	139	3,055	3,224
8	-	-	29	33	1,835	1,932	33	1,909	1,947
1	-	-	-	2	86	106	2	385	388
91	1	(8)	99	123	3,921	4,354	123	4,225	4,384
2	-	-	11	13	249	282	13	267	287
19	8	8	17	26	800	885	26	848	885
2	-	1	2	2	78	101	2	110	114
2	-	1	1	1	357	377	1	720	721
24	(1)	2	33	40	1,034	1,300	40	1,230	1,301
⁽⁸⁾ 5	-	⁽⁸⁾ -	5	8	749	902	8	890	907
242	8	-	279	460	13,054	16,109	460	16,212	16,829
⁽⁸⁾ 13	-	⁽⁸⁾ -	-	54	2,985	3,153	54	⁽⁸⁾ 3,053	⁽⁸⁾ 3,153
55	(2)	(1)	42	75	3,271	4,171	75	3,937	4,183
310	6	(1)	321	589	19,310	23,433	589	23,202	24,165
1	-	-	-	-	151	151	-	171	171
-	-	-	-	-	-	-	-	2,487	2,487
311	6	(1)	321	589	19,461	23,584	589	25,860	26,823
פעילות בחו"ל									
2	-	(1)	-	-	234	259	-	259	291
-	-	-	-	-	106	212	-	212	217
1	-	-	-	-	79	88	-	87	88
1	-	-	7	7	61	62	18	55	73
-	-	-	-	-	36	43	-	⁽⁸⁾ 39	⁽⁸⁾ 43
-	-	-	-	-	4	8	-	⁽⁸⁾ 8	⁽⁸⁾ 8
12	-	-	25	25	27	28	25	18	44
16	-	(1)	32	32	547	700	43	678	764
-	-	-	-	-	402	425	-	442	442
-	-	-	-	-	-	-	-	20	20
16	-	(1)	32	32	949	1,125	43	1,140	1,226
327	6	(2)	353	621	20,410	24,709	632	27,000	28,049

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 20,410 מיליוני ש"ח, 3,283 מיליוני ש"ח, 58 מיליוני ש"ח ו-4,298 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בכנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 31.3.2015, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיקור של כ-90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיר שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 106 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 172 מיליון ש"ח.
8. סווג מחדש.

נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2015										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת	הוצאות	מחיקות	הפסדי	פגום	מזה:	סך	דירוג	ביצוע	סך	
הפרשה	בגין	חשבונאיות,	אשראי		חובות ⁽²⁾	הכל*	אשראי ⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁵⁾	הכל	
להפסדי	הפסדי	נטו	אשראי	בעייתי ⁽⁶⁾	בעייתי ⁽²⁾	הכל*	בעייתי	אשראי ⁽⁵⁾	הכל	
אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי	אשראי
פעילות בישראל: ציבור - מסחרי										
9	(2)	(1)	3	4	348	387	4	381	387	חקלאות
1	-	1	-	-	94	102	-	102	102	כרייה וחציבה
42	1	10	19	70	2,036	2,299	70	2,218	2,312	תעשייה
44	7	1	33	80	1,678	3,447	80	3,338	3,448	בינוי ⁽⁷⁾
6	1	(2)	36	43	1,878	1,936	43	1,899	1,944	נדל"ן
2	-	1	-	-	89	105	-	314	315	אספקת חשמל ומים
102	8	10	121	145	3,930	4,429	145	4,269	4,444	מסחר
2	1	2	6	10	221	257	10	242	261	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
32	10	23	28	36	858	980	36	931	980	תחבורה ואחסנה
3	2	4	2	3	93	117	3	115	121	מידע ותקשורת
7	-	5	6	6	339	360	6	613	620	שירותים פיננסיים
22	1	2	33	42	1,151	1,418	42	1,343	1,419	שירותים עסקיים אחרים
4	1	-	3	6	789	983	6	968	983	שירותים ציבוריים וקהילתיים
סך הכל מסחרי										
276	30	56	290	445	13,504	16,820	445	16,733	17,336	סך הכל מסחרי
16	-	3	-	57	3,271	3,497	57	3,412	3,497	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
55	5	6	26	70	3,521	4,460	70	4,238	4,470	אנשים פרטיים - אחר
סך הכל ציבור בישראל										
347	35	65	316	572	20,296	24,777	572	24,383	25,303	סך הכל ציבור בישראל
1	-	-	-	-	106	106	-	157	157	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	2,716	2,716	ממשלה
סה"כ פעילות בישראל										
348	35	65	316	572	20,402	24,883	572	27,256	28,176	סה"כ פעילות בישראל
פעילות בחו"ל										
2	-	(1)	-	-	220	240	-	250	273	תעשייה
4	-	4	-	63	82	188	63	130	193	בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	80	83	-	83	83	מסחר
-	-	-	6	6	5	6	18	-	18	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	39	40	-	40	40	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	4	8	-	8	8	אנשים פרטיים - אחר
13	-	(1)	25	25	28	29	25	7	47	אחר
סה"כ ציבור בחו"ל										
19	-	2	31	94	458	594	106	518	662	סה"כ ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	310	334	-	348	348	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	97	97	ממשלות
סך הכל פעילות בחו"ל										
19	-	2	31	94	768	928	106	963	1,107	סך הכל פעילות בחו"ל
סך הכל										
367	35	67	347	666	21,170	25,811	678	28,219	29,283	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 21,170 מיליוני ש"ח, 3,420 מיליוני ש"ח, 52 מיליוני ש"ח ו-4,641 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים כמאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 31.12.2015, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ-90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיור שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 88 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 140 מיליון ש"ח.

נספח 2 - חשיפות למדינות זרות - על בסיס מאוחד⁽¹⁾

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות

מועד הפרעון של החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽³⁾						
מעל שנה	עד שנה	חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾	חובות פגומים	סיכון אשראי בעייתי	סך הכל	לאחרים	לבנקים	לממשלות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
247	259	6	-	-	506	89	239	178
162	355	64	-	-	517	187	330	-
409	614	70	-	-	1,023	276	569	178
17	2	32	-	-	19	16	3	-
204	452	66	1	2	656	220	416	20
21	2	29	-	-	23	20	3	-
174	180	6	-	-	354	96	161	97
178	187	55	-	-	365	205	160	-
352	367	61	-	-	719	301	321	97
16	5	28	-	-	21	18	3	-

סך כל החשיפה למדינות זרות:

• ליום 31.3.2016:

ארה"ב⁽¹⁾ 178

אחר -

סך הכל 178

מזה LDC 3

• ליום 31.3.2015:

סך הכל 20

מזה LDC⁽⁴⁾ 3

• ליום 31.12.2015:

ארה"ב⁽¹⁾ 97

אחר -

סך הכל 97

מזה LDC 3

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים. בלוח זה נכלל מידע מפורט לגבי מדינות שחשיפות האשראי של הבנק בגינן עולה על 1% מסך נכסי הבנק.

2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.

3. סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים ליניחי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן עולה על 0.75% מסך נכסי הבנק

ליום 31.3.2016 לא היו בבנק חשיפות אשראי בגין מדינות זרות, ששיעורן עולה על 0.75% מכלל נכסי הבנק (אך נופלות מ-1%). ליום 31.3.2015 - היתה בבנק חשיפת אשראי בגין מדינה אחת העומדת בקריטריונים אלו, שהסתכמה בסך של 208 מיליוני ש"ח והחשיפה החוץ מאזנית בגינה הסתכמה בסך של 4 מיליוני ש"ח (ליום 31.12.2015 לא היו בבנק חשיפות אשראי למדינות זרות, העומדות בקריטריונים אלו).

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

חשיפת הבנק בגין מדינות זרות עם בעיות נזילות מסתכמת ליום 31.3.2016 בסך של 4 מיליוני ש"ח (31.3.2015 - 7 מיליוני ש"ח; 31.12.2015 - 5 מיליוני ש"ח).

* חשיפת הבנק למדינות: פורטוגל, ספרד, יוון, איטליה, אירלנד וקפריסין שנכללו בתכנית הסיוע שהשקה על ידי הבנק המרכזי האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית ליום 31.3.2016 - מסתכמת בסך 13 מיליוני ש"ח (31.3.2015 - 4 מיליוני ש"ח; 31.12.2015 - 13 מיליוני ש"ח). ליום 31.3.2016 לא קיימת לבנק חשיפה חוץ מאזנית בגין מדינות אלו (31.3.2015 - 1 מיליוני ש"ח; ליום 31.12.2015 - לא הייתה לבנק חשיפה חוץ מאזנית בגין מדינות אלה).

נספח 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016						
עם דרישה ועד חודש 3 חודשים ועד שנה	מחודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	משנה ועד 3 שנים	מעל 3 שנים ועד 5 שנים	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 10 שנים ועד 20 שנה
20,029	1,177	1,341	786	707	359	118
581	478	74	5	3	-	-
1	5	10	30	8	1	-
-	-	-	-	-	-	-
20,611	1,660	1,425	821	718	360	118
17,564	792	1,353	994	425	435	167
618	1,210	805	205	5	96	-
-	2	3	21	3	3	-
-	-	-	-	-	-	-
18,182	2,004	2,161	1,220	433	534	167
2,429	(344)	(736)	(399)	285	(174)	(49)
2,429	2,085	1,349	950	1,235	1,061	1,012
48	95	532	1,336	609	584	35
299	447	297	199	2	26	1
-	1	2	21	3	3	-
-	-	-	-	-	-	-
347	543	831	1,556	614	613	36
30	296	712	999	654	912	35
-	-	6	56	102	-	-
-	3	6	21	7	1	-
-	-	-	-	-	-	-
30	299	724	1,076	763	913	35
317	244	107	480	(149)	(300)	1
317	561	668	1,148	999	699	700

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

1. פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
2. בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן בגין המכשיר הפיננסי.
3. שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן בגינו.
4. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2015			31 במרס 2015							
משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה
0.46	3.07	24,878	0.47	3.45	21,426	0.43	3.19	24,616	86	13
0.21		1,048	0.27		227	0.14		1,141	-	-
-		47	-		29	-		55	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.45		25,973	**0.47		21,682	**0.42		25,812	86	13
0.36	0.16	21,106	0.45	0.19	17,714	0.44	0.20	21,730	-	-
0.56		3,256	0.32		2,194	0.67		2,939	-	-
-		19	-		12	-		32	-	-
-		-	0.66		8	-		-	-	-
**0.39		24,381	**0.44		19,928	**0.47		24,701	-	-
								1,111	86	13
		1,592			1,754				1,111	1,025
2.76	1.44	2,951	2.74	0.78	3,663	2.89	1.33	3,251	2	10
0.79		1,273	0.72		527	0.73		1,271	-	-
-		12	-		5	-		30	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**2.16		4,236	**2.48		4,195	**2.27		4,552	2	10
3.25	0.51	3,776	3.46	0.24	4,097	3.26	0.49	3,638	-	-
3.86		171	4.61		175	3.75		164	-	-
-		24	-		8	-		38	-	-
-		-	0.73		6	-		-	-	-
**3.26		3,971	**3.50		4,286	**3.25		3,840	-	-
								712	2	10
		265			(91)				712	710

הערות ספציפיות:

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

נספח 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016						
עם דרישה ועד חודש 3	מחודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	משנה ועד 3 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים	מעל 10 ועד 20 שנה
מיליוני ש"ח						
מטבע חוץ***						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*						
1,151	142	112	584	85	140	5
647	1,189	631	38	65	-	-
-	1	1	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
1,798	1,332	744	622	150	140	5
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*						
2,028	287	376	24	6	14	5
753	530	129	251	95	242	1
1	2	3	9	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-
2,782	819	508	284	102	256	6
מכשירים פיננסיים, נטו						
(984)	513	236	338	48	(116)	(1)
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר						
(984)	(471)	(235)	103	151	35	34
החשיפה המצטברת במגזר						
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים****						
21,228	1,414	1,985	2,706	1,401	1,083	158
1,527	2,114	1,002	242	70	26	1
1	7	13	51	11	4	-
-	-	-	-	-	-	-
22,756	3,535	3,000	2,999	1,482	1,113	159
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*						
19,622	1,375	2,441	2,017	1,085	1,361	207
1,371	1,740	940	512	202	338	1
1	7	12	51	11	4	-
-	-	-	-	-	-	-
20,994	3,122	3,393	2,580	1,298	1,703	208
מכשירים פיננסיים, נטו						
1,762	413	(393)	419	184	(590)	(49)
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר						
1,762	2,175	1,782	2,201	2,385	1,795	1,746
החשיפה המצטברת במגזר						

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרמי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2015			31 במרס 2015						מערל 20 שנה	
משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	
1.14	2.18	1,807	1.09	1.77	1,883	1.42	1.71	2,219	-	-
0.35		3,025	0.44		3,413	0.39		2,570	-	-
-		7	-		7	-		2	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.64		4,839	**0.67		5,303	**0.87		4,791	-	-
0.19	0.37	2,826	0.17	0.23	3,316	0.17	0.37	2,740	-	-
1.65		2,009	0.90		1,878	1.51		2,001	-	-
-		22	-		20	-		16	-	-
-		-	0.44		2	-		-	-	-
**0.79		4,857	**0.43		5,216	**0.73		4,757	-	-
								34	-	-
		(18)			87				34	34
0.73	2.85	29,648	0.82	2.97	26,985	0.77	2.88	30,099	101	23
0.43		5,346	0.47		4,167	0.42		4,982	-	-
-		66	-		41	-		87	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.68		35,060	**0.77		31,193	**0.72		35,168	101	23
0.74	0.23	27,708	0.90	0.20	25,127	0.78	0.25	28,108	-	-
1.07		5,436	0.75		4,247	1.10		5,104	-	-
-		65	-		40	-		86	-	-
-		16	0.66		30	-		17	17	-
**0.79		33,225	**0.88		29,444	**0.83		33,315	17	-
								1,853	84	23
		1,835			1,749				1,853	1,769

הערות ספציפיות:

- * למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- *** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- **** כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- ***** כולל אופציות של מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- ***** כולל התחייבויות לא כספיות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

הצהרה (Certification)

אני, יהושע בורשטיין, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2016 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי¹, וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1. כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

הצהרה (Certification)

אני, אבי רישפן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 31 במרס 2016 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
 - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1. כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

אבי רישפן

סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

17 במאי, 2016

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מרכנתיל דיסקונט בערבון מוגבל והחברות הבנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 2016 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך.

הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ("Israeli Gaap") ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון ישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים כביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ("Israeli Gaap") ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

זיו האפט

סומך חייקין

רואי חשבון

רואי חשבון

17 במאי, 2016

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		ביאור	
	2015	2016		
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
974	192	231	2	הכנסות ריבית
102	(25)	1	2	הוצאות (הכנסות) ריבית
872	217	230		הכנסות ריבית, נטו
67	(2)	(5)	6,14	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
805	219	235		
				הכנסות שאינן מריבית
37	43	2	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
310	78	73		עמלות
33	-	1		הכנסות אחרות
380	121	76		סך כל הכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
518	122	147	8	משכורות והוצאות נלוות
152	36	39		אחזקה ופחת בניינים וציוד
171	40	43		הוצאות אחרות
841	198	229		סך כל הוצאות תפעוליות ואחרות
344	142	82		רווח לפני מיסים
136	54	38		הפרשה למיסים על הרווח
208	88	44		רווח לאחר מיסים
2	-	1		חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים
210	88	45		רווח נקי
				רווח למניה (באלפי שקלים חדשים)
1.69	0.71	0.36		• מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:
0.17	0.07	0.04		• מניה בת 0.01 שקלים חדשים - ערך נקוב:

אבי רישפן
סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

יהושע בורשטיין
מנהל כללי

לילך אשר טופילסקי
יו"ר הדירקטוריון

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

בסכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		ביאור
	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
210	88	45	4 רווח נקי לתקופה
			רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(49)	7	(2)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן, נטו
13	(57)	(23)	התאמת ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים, נטו ⁽¹⁾
(36)	(50)	(25)	הפסד כולל אחר לפני מסים
13	19	8	השפעת המס המתייחס
(23)	(31)	(17)	הפסד כולל אחר לאחר השפעת המס
187	57	28	סך הכל הרווח הכולל

1. מהווה בעיקר, התאמות לאומדנים אקטואריים בגין הפרשות לפיצויי פרישה והטבות לאחר סיום העסקה וכן הפחתת סכומים שנרשמו בתקופות קודמות ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזנים מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2015	31 במרס 2015	31 במרס 2016	ביאור	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
נכסים				
5,502	3,734	5,216		מזומנים ופקדונות בבנקים
3,432	3,296	3,650	5	ניירות ערך ⁽²⁾ (3)
20,754	19,857	21,264	6,14	אשראי לציבור
(337)	(310)	(342)	6,14	הפרשה להפסדי אשראי
20,417	19,547	20,922		אשראי לציבור, נטו
7	5	8		השקעה בחברות מוחזקות
346	⁽¹⁾ 404	342		בניינים וציוד
31	33	19	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
341	⁽¹⁾ 366	409		נכסים אחרים
30,076	27,385	30,566		סך הכל נכסים
התחייבויות והון				
25,388	22,779	25,606	7	פקדונות הציבור
459	461	376		פקדונות מבנקים
151	159	159		פקדונות הממשלה
672	670	920		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
122	114	142	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,181	1,229	1,232		התחייבויות אחרות ⁽⁴⁾
27,973	25,412	28,435		סך הכל התחייבויות
2,103	⁽¹⁾ 1,973	2,131		הון
30,076	27,385	30,566		סך הכל התחייבויות והון

1. הוצג מחדש בגין היישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים בנושא: "היוון עלויות תוכנה" - ראה ביאור 1ה(3).
2. היתרה כוללת ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 378 מיליוני ש"ח (31.3.2015 - 394 מיליוני ש"ח; 31.12.2015 - 384 מיליוני ש"ח).
3. היתרה כוללת ניירות ערך המוצגים לפי השווי ההוגן בסך 3,342 מיליוני ש"ח (31.3.2015 - 2,984 מיליוני ש"ח; 31.12.2015 - 3,120 מיליוני ש"ח).
4. היתרה כוללת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 25 מיליוני ש"ח (31.3.2015 - 16 מיליוני ש"ח; 31.12.2015 - 29 מיליוני ש"ח).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על השינויים בהון

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016					
(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(45)	1,945	2,103
-	-	-	-	45	45
-	-	-	(17)	-	(17)
51	152	203	(62)	1,990	2,131

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
רווח נקי לתקופה
הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015					
(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(22)	1,735 ⁽¹⁾	1,916
-	-	-	-	88	88
-	-	-	(31)	-	(31)
51	152	203	(53)	1,823	1,973

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
רווח נקי לתקופה
הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(22)	1,735	1,916
-	-	-	-	210	210
-	-	-	(23)	-	(23)
51	152	203	(45)	1,945	2,103

יתרה לתחילת השנה
רווח נקי לשנה
הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
יתרה לסוף השנה

1. הוצג מחדש בגין היישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא: "היוון עלויות תוכנה" - ראה ביאור 1/ה'3).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי מזומנים - מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2015 (מבוקר)	2016 (לא מבוקר)	
210	88	45	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
259	10	94	רווח נקי לתקופה
469	98	139	התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעולות (נספח א')
			סך הכל
			שינוי, נטו, בנכסים שוטפים -
(294)	(281)	(5)	פקדונות בבנקים
(1,658)	(655)	(533)	אשראי לציבור
(1)	(3)	12	נכסים בגין מכשירים נגזרים
(5)	-	1	ניירות ערך למסחר
34	31	(63)	נכסים אחרים
(1,924)	(908)	(588)	סך הכל שינוי בנכסים שוטפים
			שינוי, נטו, בהתחייבויות שוטפות -
1,328	(1,281)	218	פקדונות מהציבור
(33)	(31)	(83)	פקדונות מבנקים
12	20	8	פקדונות הממשלה
13	5	20	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
7	29	19	התחייבויות אחרות
1,327	(1,258)	182	סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות
(128)	(2,068)	(267)	מזומנים נטו לפעילות שוטפת
			תזרימי מזומנים לפעילות השקעה
(2,748)	(311)	(788)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
2,560	989	537	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
848	153	4	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(59)	(21)	(18)	רכישת בניינים וציוד
81	-	6	תמורה ממימוש בניינים וציוד
6	6	-	דיבידנד שהתקבל מחברה כלולה
688	816	(259)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
			תזרימי מזומנים מפעילות מימון
-	-	253	הנפקת אגרות חוב
(28)	(6)	(5)	פרעון כתבי התחייבות נדחים
(28)	(6)	248	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
532	(1,258)	(278)	גידול (קטון) במזומנים
(6)	1	(8)	השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת המזומנים
4,881	4,881	5,407	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
5,407	3,624	5,121	יתרת המזומנים לסוף התקופה

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

נספחים לדוחות המאוחדים על תזרימי מזומנים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
			נספח א'
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת
(2)	-	(1)	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברות מוחזקות
57	14	14	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
169	25	24	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8	(5)	31	הפסד (רווח), וריבית נטו מניירות ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון
(1)	-	-	הפרשה לירידת ערכם של ניירות ערך זמינים למכירה
1	-	-	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(33)	-	(1)	רווח ממימוש בניינים וציוד
36	14	3	מיסים נדחים, נטו
(1)	(32)	16	גידול (קטון) בהפרשות לזכויות עובדים
19	(5)	-	התאמת ערכם של כתבי התחייבות נדחים
6	(1)	8	הפרשי שער שנזקפו על יתרת המזומנים
259	10	94	סה"כ התאמות לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת

נספח ב'

פעולות שלא במזומן

7	6	4	• רכישת בניינים וציוד
(313)	(284)	(5)	• החזר ניירות ערך שהושאלו

נספח ג'

מידע על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)

1,047	278	263	• ריבית שהתקבלה
(186)	(66)	(31)	• ריבית ששולמה
(104)	(29)	(29)	• מיסים על הכנסה ששולמו
6	6	-	• דיבידנדים שהתקבלו

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

- (1) בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בנקאי. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים (להלן: "הדוחות הכספיים ביניים") המאוחדים של הבנק ליום 31 במרס 2016, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות המוחזקות (להלן: "המאוחד"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) לדיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים.
- (2) דוחות הביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור בסעיפים ה', ו-ו' להלן), בהתבסס על כללי החשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2015. לפיכך, יש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015 והביאורים המצורפים להם.
- (3) תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 17.5.2016.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

- תמצית הדוחות הכספיים ביניים הוכנה על פי מדרג תקני דיווח כספי, כדלקמן:
- ככלל, הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) ובהתאם לכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "הוראות המפקח").
 - בעיקר הנושאים, הוראות המפקח מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים (שהינם פחות מהותיים), הוראות המפקח מבוססות על תקני דיווח כספיים בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap).
 - כאשר תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או שאינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים - נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית.

ג. שימוש באומדנים

עריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli Gaap) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים. הערכות ההנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים.

ההערכות והאומדנים ששימשו בדוחות הכספיים ביניים ליום 31.3.2016, עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2015, בכפוף לאומדנים שנערכו בעקבות יישום כללי חשבונאות והוראות דיווח חדשות, כמפורט להלן.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בהמשך לפרסום תקן חשבונאות מס' 29 המחיל את תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968 (אך אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו), פרסם בנק ישראל ביום 7 ביוני 2009 מסמך, הכולל מתווה לאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בדיווחים הכספיים של התאגידים הבנקאיים בישראל. המתווה עורך אבחנה בין תקני דיווח הנוגעים לנושאים הנמצאים בליבת העסק הבנקאי, לבין תקני דיווח אחרים, כדלקמן:

א. תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאינם נוגעים בנושאים הקשורים לליבת העסק הבנקאי יאומצו בהדרגה בשנים 2011-2012 (ומרביתם אכן יושמו בשנים 2013 - 2011). לפרטים נוספים באשר להחלטת בנק ישראל לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה - ראה סעיף ב' להלן.

ב. תאריך היעד ליישום תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושאים הנוגעים לליבת העסק הבנקאי, היה אמור להיקבע, על ידי בנק ישראל בהתאם להתקדמות "תהליך ההתכנסות" - בין גוף התקינה הבינלאומית וגוף התקינה בארה"ב.

ממידע שהתקבל בבנק ישראל עולה כי "תהליך ההתכנסות" נעצר בשלב זה, וטרם נקבע מועד לאימוץ התקינה הבינלאומית בארה"ב, אם בכלל.

לאור האמור לעיל, ולאור היתרונות המשמעותיים שרואה בנק ישראל באימוץ התקינה החשבונאית האמריקאית, הפיץ בנק ישראל ביום 27 בינואר 2014, טיוטת מזכר לדיון, הכוללת מתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, על ידי התאגידים הבנקאיים בישראל.

עד כה טרם פורסמה הוראה מחייבת בעניין זה, וטרם נקבע מועד ליישום מתווה זה.

2. אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים מסיימים

א. תיקון הוראות הדיווח לציבור באשר לדיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מיסים על ההכנסה"

התיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא זה, פורסם על ידי בנק ישראל ביום 22 באוקטובר 2015. בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראה, נדרשים התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, לרבות כללי המדידה והגילוי שנכללו בתקני החשבונאות והדיווח בארה"ב - החל מיום 1.1.2017.

ההנחיות החדשות ייושמו לראשונה בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בנושא זה, לרבות תיקון למפרע של נתוני ההשוואה. להערכת הנהלת הבנק, ליישום כללי החשבונאות החדשים לא תהיה השלכה מהותית על הדוחות הכספיים.

ב. תיקון להוראות הדיווח לציבור באשר לדיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מטבע חוץ"

התיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא זה פורסם על ידי בנק ישראל ביום 21 במרס, 2016.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישום (המשך)

2. אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים מסוימים (המשך)

בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראה ידרשו התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, לרבות כללי המדידה והגילוי שנכללים בתקני החשבונאות והדיווח בארה"ב - החל מיום 1 בינואר 2017, בהתאם להוראות מעבר, שנקבעו בהוראה, כמפורט להלן.

בהתאם לכללי המדידה הנהוגים בארה"ב בנושא זה, נזקפים הפרשי שער בגין ניירות ערך זמינים למכירה במטבע חוץ - לסעיף "רווח כולל אחר" במסגרת ההון העצמי (במקום לדוח הרווח והפסד כמתחייב מההוראות הנוכחיות של המפקח על הבנקים). במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים ללמוד את ההשלכות הנובעות מהשינויים בכללי המדידה כאמור, ולהעריך ליישום, החליט בנק ישראל לדחות את מועד הכניסה לתוקף של מרכיב זה בכללי המדידה החדשים, עד ליום 1.1.2019 (להלן: "תקופת הביניים"). לפיכך, החל מהמועד שנקבע לכניסתן לתוקף של ההנחיות החדשות (1.1.2017), ועד לתום תקופת הביניים, ימשיכו התאגידים הבנקאיים לזקוף הפרשי שער בגין ניירות ערך זמינים למכירה - לרווח והפסד.

הבנק נערך ליישום כללי המדידה החדשים, לרבות ההקלות שנקבעו בתקופת המעבר, במועד כניסתם לתוקף. להערכת הנהלת הבנק, ליישום כללי החשבונאות החדשים, לא תהיה השלכה מהותית על הדוחות הכספיים, בתקופת הביניים.

3. תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין, בנושא: "דרישות ההון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים"

בעקבות עדכון המלצות "ועדת באזל לפיקוח" בנקאי, בנושא: "דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים" שפורסם בחודש יולי 2012, פרסם בנק ישראל ביום 22 באוקטובר 2015 תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 203 ו-204, במסגרתו נקבעו הנחיות חדשות המתייחסות להגדרת "צדדים נגדיים מרכזיים" ומשקל הסיכון שייקבע עבורם, כדלקמן:

- "צד מרכזי כשיר" הוגדר כישות בעלת היתר לפעול כצד נגדי מרכזי על ידי רגולטור (או מפקח), לגבי מוצרים ספציפים המוצעים על ידו.
- החשיפה ל"צדדים מרכזיים כשירים", תשוקלל בשיעור של 2% (במקום 0% כיום).
- החשיפה לסכומים שהועברו ל"קרן הסיכונים" של צדדים מרכזיים שאינם כשירים, תשוקלל בשיעור של 1250%.

ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה ייכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2016. עם זאת, בשנה הראשונה ליישום ההוראה, הותר לתאגידים הבנקאיים להתייחס ל"בורסה לניירות ערך בתל אביב כ"צד נגדי מרכזי כשיר".

הבנק נערך ליישום ההנחיות שנכללו בהוראה (לרבות ההקלות המתייחסות לתקופת המעבר), במועד שנקבע לכניסתן לתוקף.

להערכת הנהלת הבנק, יישום ההנחיות שנכללו בהוראה לא צפוי להקטין את יחס ההון העצמי של הבנק בשיעור משמעותי.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדוח

1. תיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות"

בביאור מס' 11ד'1 (1) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015, נכלל מידע באשר לתיקון הוראות הדיווח לציבור, בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות", במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע נוסף באשר לתוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (כמפורט בתיקון להוראה - ראה גם ביאור 12), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד-ערכי בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי פעילות פיקוחיים אלה.

מתכונת הגילוי שנכללה בתיקון להוראה נכנסה לתוקף במדורג, כדלקמן:

- הגילוי המתייחס לנתונים המאזניים בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", נכנס לתוקף ביום 31.12.2015, ונכלל בדוחות הכספיים של הבנק למועד זה (ראה ביאור 27 בדוח הכספי לשנת 2015).
- הגילוי המפורט באשר לתוצאות הפעילות של מגזר "הניהול הפיננסי ייכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2017.
- יתר דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה, נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016.

הבנק יישם את דרישות הגילוי שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016 וכלל אותן בתמצית דוחות כספיים אלו (ראה ביאור 12 להלן). מכיוון שהמבנה הארגוני בבנק אינו עולה בקנה אחד עם התפלגות הפעילות בחתך "מגזרי הפעילות הפיקוחיים", התבסס הדיווח לגבי חלק מהנתונים שנכללו בביאור על הנחות ואומדנים שונים (בעיקר בנושא: "הקצאת עלויות), הנגזרים מהתפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה" (התואמת למבנה הארגוני בבנק), והתאמתן לחתך הפעילות ה"פיקוחי" - באמצעות שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

2. אימוץ תקני החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "נכסים בלתי מוחשיים"

בהמשך לטייטת המזכר בנושא: "אימוץ התקינה החשבונאית האמריקאית", שהופצה על ידי בנק ישראל ביום 27 בינואר 2014 (ראה סעיף 11ד'1(ב) לעיל), הכוללת מתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב במערכת הבנקאית בישראל, פרסם בנק ישראל ביום 22 באוקטובר 2015 תיקון להוראות הדיווח לציבור המאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "נכסים בלתי מוחשיים". בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראה, נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא "נכסים בלתי מוחשיים", לרבות כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנכללו בתקני החשבונאות והדיווח בארה"ב - החל מיום 1.1.2016.

ההנחיות החדשות יושמו על ידי הבנק במועד כניסתן לתוקף, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בנושא זה. ליישום כללי החשבונאות החדשים, לא היו השלכות על הדוחות הכספיים.

3. יישום ההנחיות המפקח על הבנקים, בנושא: "היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה"

בביאור 11ד'1 (8) בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2015, נכלל מידע לגבי כללי מדידה חדשים שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים, בנושא: "היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

(לא מבוקר)

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שישומו לראשונה בתקופת הדוח (המשך)

3. יישום ההנחיות המפקח על הבנקים, בנושא: "היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה" (המשך)

הבנק יישם את הנחיות בנק ישראל החל מיום 1 באפריל 2015, והטמיע את כללי המדידה והחשבונאות החדשים בנושא זה, בדרך של יישום למפרע.

ההשלכות הכספיות בגין היישום למפרע של כללי המדידה החדשים לתקופות שקדמו ליום 1 בינואר 2015 נכללו בדוחות הכספיים לתקופות שמיום 1 באפריל 2015, ואילך.

להלן נתונים באשר להשלכות הכספיות הנגזרות מיישומם למפרע של כללי המדידה החדשים בנושא זה, על הנתונים הכספיים של הבנק ליום 31 במרס 2015:

• נתונים מאזניים

31 במרס 2015			
נתונים מעודכנים	השפעת הכללים החדשים	נתונים שדווחו בעבר	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			נכסים:
404	(16)	420	בניינים וציוד
39	6	33	נכסים אחרים
26,942	-	26,942	אחר
27,385	(10)	27,395	סך כל הנכסים
25,412	-	25,412	התחייבויות
1,973	(10)	1,983	הון עצמי
			הרכב ההון:
203	-	203	הון וקרנות הון
1,823	(10)	1,833	עודפים
(53)	-	(53)	רווח כולל אחר
1,973	(10)	1,983	סך כל ההון

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדוח (המשך)

3. יישום ההנחיות המפקח על הבנקים, בנושא: "היוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנה" (המשך)

• נתונים תוצאתיים

ליישום הנחיות המפקח על הבנקים בנושא זה, והשינויים בכללי המדידה הנגזרים מהנחיות אלו, הייתה השפעה זניחה על התוצאות הכספיות של הבנק בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015.

ו. שינוי במדיניות החשבונאית בנושא: "סיווג חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי"

בהתאם להוראות הדיווח לציבור בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה"), שפורסמו על ידי בנק ישראל ביום 18 בפברואר 2010, נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות חשבונאית לצורך יישום ההנחיות שנכללו בהוראה, הכוללת בין היתר, התייחסות לשיטות השונות לעריכת הפרשות להפסדי אשראי, כדלקמן:

"הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני" - מיושמת לגבי אשראים בעייתיים שיתרתם החוזית עולה על מיליון ש"ח ולגבי חייבים בעייתיים מזוהים אחרים (שההפרשה להפסדי אשראי בגינם אינה נמדדת על "בסיס קבוצתי").

"הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - מיושמת עבור קבוצות אשראים הומוגניות המורכבות מאשראים בסכומים קטנים יחסית (כגון: אשראים בכרטיסי אשראי, אשראי לדיוור, אשראי צרכני בתשלומים וכו'), ובלבד שיתרתם החוזית אינה עולה על מיליון ש"ח.

הבנק גיבש מדיניות חשבונאית בנושא זה, כנדרש, במסגרתה נקבע סף כמותי ל"קבוצות האשראי ההומוגניות", כמפורט לעיל - בסך של 50 אלפי ש"ח.

דהיינו, חובות שיתרם עולה על סף זה, נבחנים על ידי הבנק - על בסיס פרטני.

קריטריון זה שימש את הבנק ביישום המדיניות החשבונאית, בנושא: "סיווג חובות בעייתיים ועריכת הפרשות להפסדי אשראי", החל מהמועד שנקבע לכניסת ההוראה לתוקף (1 בינואר 2011), ועד ליום 31.12.2015.

בעקבות הנסיון שנצבר בבנק ביישום ההוראה, ובדיקות שנערכו על ידי הנהלת הבנק במהלך התקופה שחלפה, באשר להתאמת הקריטריון לקביעת "סף ה"חובות הנמדדים על בסיס קבוצתי", להרכב תיק האשראי בבנק ולאופי פעילותו - אשר לא הצביעו על קיום אינדיקציה לפערים תוצאתיים משמעותיים בין שני מסלולי ההפרשות שתוארו לעיל (עבור אשראים בהיקפים קטנים ובינוניים), מחד - ולנוכח השקעת המשאבים הגבוהה הנדרשת לבחינת אשראים על "בסיס פרטני" (ובכלל זה דרישה לעמידה בכללי תיעוד מפורטים ומחמירים לגבי מסלול בחינה זה), מאידך - החליטה הנהלת הבנק לשנות החל מיום 1 בינואר 2016 את מדיניותה החשבונאית בנושא זה ולהעלות את קריטריון "סף החובות הנבחנים על בסיס קבוצתי", מ- 50 אלפי ש"ח, ל- 0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

1. שינוי במדיניות החשבונאית בנושא: "סיווג חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי" (המשך)
השינוי במדיניות החשבונאית, כאמור, יושם על ידי הבנק החל ממועד זה, ותוצאותיו נכללו בתמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח.

השינוי בכללים לסיווג חובות בעייתיים ולקביעת ההפרשות להפסדי אשראי הנגזר מהשינוי במדיניות החשבונאית כאמור, לא גרם לשינוי משמעותי בהוצאות הבנק בגין הפסדי אשראי ברבע הראשון של שנת 2016.
נתוני ההשוואה לתקופות הקודמות לא הוצגו מחדש, בהעדר אפשרות מעשית ליישום רטרואקטיבי של שינוי זה, ומכיוון שההשלכות התוצאתיות הנובעות מיישום השינוי, כאמור, אינן משמעותיות.

2. סיווג מחדש

בביאור 13 בתמצית דוחות כספיים אלו נכלל מידע לגבי התפלגות התוצאות הכספיות של הבנק בחתך מגזרי פעילות "בגישת ההנהלה".

קביעת המאפיינים למגזרי הפעילות השונים התבססה על המבנה הארגוני העסקי של הבנק, למעט המאפיינים לקביעת מגזר "משקי בית" ומגזר "בנקאות פרטית" הנמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית (מבלי שהוקצו עבורם יחידות ארגוניות נפרדות), שהוגדרו כדלקמן:

- "משקי בית" - לקוחות פרטיים שסממני פעילותם אופייניים לאלו של משקי בית, לרבות אשראי בהיקף שאינו עולה על 300 אלפי ש"ח ופקדונות בהיקף שאינו עולה על 500 אלפי ש"ח.

בנוסף נכללה במגזר זה הפעילות בתחום ההלוואות לדיר.

- "בנקאות פרטית" - לקוחות (יחידים ותאגידים), בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (בדרך כלל לקוחות שהיקף חסכונותיהם והשקעותיהם עולה על 500 אלפי ש"ח).

בעקבות פרסום התיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "מגזרי פעילות פיקוחיים", במסגרתו נקבעו על ידי בנק ישראל מאפיינים שונים למגזר "משקי בית" ולמגזר "בנקאות פרטית", מאלו שנקבעו על ידי הבנק - ומכיוון שההגדרות הקודמות שנקבעו למגזרים אלו על ידי הבנק, כאמור, אינן מבוססות ממילא על המבנה הארגוני בבנק - החליטה הנהלת הבנק, בתקופת הדוח, לשנות את המאפיינים שנקבעו למגזרים אלו, ולהתאימם להגדרות שנקבעו על ידי בנק ישראל עבור "מגזרי הפעילות הפיקוחיים" (למעט באשר למאפיינים המתייחסים לפעילות בפקדונות של "יחידים עסקיים", שנותרה במגזר "בנקאות מסחרית").

בעקבות השינוי בהגדרות מגזרי פעילות אלה כאמור, סיווג הבנק מחדש בתקופת הדוח את נתוני ההשוואה המאזניים לגבי יתרות האשראי והפקדונות, ואת נתוני ההשוואה התוצאתיים לגבי הכנסות הריבית, העמלות וההוצאות התפעוליות - המתייחסים למגזרים: "משקי בית", "בנקאות פרטית" ו"עסקים קטנים", בכדי להתאימם לסיווג העדכני הנגזר מההגדרות החדשות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2015	2016	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		א. הכנסות ריבית
		הכנסות ריבית מנכסים ⁽¹⁾
231	245	מאשראי לציבור
2	1	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
2	1	מפקדונות בכנקים
⁽²⁾ 12	10	מאגרות חוב (ראה ג' להלן)
247	257	סך הכל
⁽²⁾ (55)	(26)	הפרשי הצמדה על הנכסים
192	231	סך הכל הכנסות הריבית
		ב. הוצאות ריבית
		הוצאות ריבית על התחייבויות ⁽¹⁾
(28)	(24)	על פקדונות הציבור
(1)	(1)	על פקדונות הממשלה
(1)	-	על פקדונות מבנקים
(5)	(6)	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(35)	(31)	סך הכל
60	30	הפרשי הצמדה על ההתחייבויות
25	(1)	סך הכל הוצאות הריבית
217	230	סך הכנסות ריבית, נטו
		ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב⁽¹⁾
2	2	מוחקות לפדיון
⁽²⁾ 10	8	זמינות למכירה
12	10	סך הכל הכנסות ריבית מאגרות חוב

1. לא כולל הפרשי הצמדה על נכסים והתחייבויות.

2. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2015	2016	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
		א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
2 ⁽⁴⁾	(38)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
45	20	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
-	(1)	הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
(5)	21	הפרשי שער, נטו
42	2	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
		ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר^{(2), (3)}
1 ⁽⁴⁾	-	הכנסות, נטו, בגין מכשירים נגזרים אחרים
-	-	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
1	-	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילות למטרת מסחר
43	2	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית

1. מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
2. כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
3. למידע נוסף לגבי הכנסות ריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר - ראה ביאור 2.
4. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016

(לא מבוקר)			יתרה לתחילת התקופה (מבוקר) שינויים נטו יתרה לסוף התקופה
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(45)	(72)	27	
(17)	(16)	(1)	
(62)	(88)	26	

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015

(לא מבוקר)			יתרה לתחילת התקופה (מבוקר) שינויים נטו יתרה לסוף התקופה
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(22)	(79)	57	
(31)	(36)	5	
(53)	(115)	62	

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

(מבוקר)			יתרה לתחילת השנה שינויים נטו יתרה לסוף השנה
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(22)	(79)	57	
(23)	7	(30)	
(45)	(72)	27	

1. התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל מצטבר אחר, לפני השפעת המס ואחריו (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016		
(לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
17	(6)	11
(19)	7	(12)
(2)	1	(1)
(25)	8	(17)
2	(1)	1
(23)	7	(16)
(25)	8	(17)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾		
השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו הטבות לעובדים: - הפסד אקטוארי לתקופה - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾		
השינוי בגין הטבות לעובדים, נטו שינוי, נטו, לתקופה		
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015		
(לא מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
52	(19)	33
(45)	17	(28)
7	(2)	5
(58)	21	(37)
1	-	1
(57)	21	(36)
(50)	19	(31)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾		
השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו הטבות לעובדים: - הפסד אקטוארי לתקופה - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾		
השינוי בגין הטבות לעובדים, נטו שינוי, נטו, לתקופה		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		
(מבוקר)		
לפני מס	השפעת המס	אחרי מס
12	(4)	8
(61)	23	(38)
(49)	19	(30)
2	(1)	1
11	(5)	6
13	(6)	7
(36)	13	(23)
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן: - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾		
השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו הטבות לעובדים: - הפסד אקטוארי לתקופה - הפסד שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾		
השינוי בגין הטבות לעובדים, נטו שינוי, נטו, לשנה		

1. נכלל ברווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" - ראה ביאור 3.

2. נכלל ברווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות" - ראה ביאור 8.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 5 - ניירות ערך

31 במרס 2016				
(לא מבוקר)				
הערך במאזן	התאמות לשווי הוגן			שווי הוגן**
	עלות מופחתת*	רווחים	הפסדים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽⁴⁾⁽¹⁾				
201	201	29	-	230
19	19	-	-	19
85	85	5	-	90
305	305	34	-	339
ניירות ערך זמינים למכירה				
2,742	2,715	27	-	2,742
159	159	-	-	159
129	131	-	2	129
8	8	-	-	8
275	261	14	-	275
8	8	-	-	8
3,321	3,282	41	2	3,321
מניות⁽²⁾				
13	11	2	-	13
3,334	3,293	43⁽⁵⁾	2⁽⁵⁾⁽⁶⁾	3,334
ניירות ערך למסחר				
1	1	-	-	1
8	8	-	-	8
2	2	-	-	2
11	11	-	-	11
3,650	3,609	77	2	3,684

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין הוגן.

הערות:

- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו-3.
- הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
- כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 12 מיליון ש"ח.
- אגרות החוב המוחזקות לפדיון מוצגות במאזן על בסיס העלות המופחתת.
- כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
- שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עלה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. אגרות החוב שבנין נרשמו הפסדים אלו נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

31 במרס 2015				
(לא מבוקר)				
הערך במאזן	עלות מופחתת*	התאמות לשווי הוגן		שווי הוגן**
		רווחים	הפסדים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽⁴⁾				
203	203	35	-	238
20	20	-	-	20
86	86	8	-	94
309	309	43	-	352
ניירות ערך זמינים למכירה				
2,283	2,212	71	-	2,283
250	248	2	-	250
8	8	-	-	8
419	397	22	-	419
6	6	-	-	6
2,966	2,871	95	-	2,966
13	11	2	-	13
2,979	2,882	97 ⁽⁵⁾	-	2,979
ניירות ערך למסחר				
1	1	-	-	1
5	5	-	-	5
2	2	-	-	2
8	8	-	-	8
3,339	3,199	140	-	3,339

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי ההוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי ההוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

1. לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו-3.
2. הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
3. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך של 11 מיליון ש"ח.
4. אגרות החוב המוחזקות לפדיון מוצגות במאזן על בסיס העלות המופחתת.
5. כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2015				
(מבוקר)				
התאמות לשווי הוגן				
הערך במאזן	עלות מופחתת*	רווחים	הפסדים	שווי הוגן**
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אגרות חוב מוחזקות לפדיון				
206	206	26	-	232
20	20	-	-	20
84	84	6	-	90
310	310	32	-	342
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון				
ניירות ערך זמינים למכירה				
2,509	2,476	34	1	2,509
78	78	-	-	78
204	207	-	3	204
8	8	-	-	8
291	280	11	-	291
8	8	-	-	8
3,098	3,057	45	4	3,098
12	10	2	-	12
3,110	3,067	47 ⁽³⁾	4 ⁽⁴⁾⁽³⁾	3,110
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר				
-	-	-	-	-
1	1	-	-	1
9	9	-	-	9
2	2	-	-	2
12	12	-	-	12
3,464	3,389	79	4	3,464
סך הכל ניירות ערך				

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן כתיק הזמין למכירה - מניות בסך 2 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין הוגן.

הערות:

1. הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
2. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 12 מיליון ש"ח.
3. כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
4. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. אגרות החוב שבגין נרשמו הפסדים אלו נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי: (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		
			אחר	לדיור	מסחרי
					יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :
13,145	833	12,312	403	-	11,909 שנבדקו על בסיס פרטני
					שנבדקו על בסיס קבוצתי:
3,515	-	3,515	-	3,421	94 - לפי עומק פיגור
5,437	-	5,437	3,241	-	2,196 - אחר
22,097	833	21,264	3,644	3,421	14,199 סך הכל חובות ⁽¹⁾
					חובות פגומים:
130	-	130	18	-	112 - בארגון מחדש
186	-	186	3	-	183 - אחרים
316	-	316	21	-	295 סך הכל חובות פגומים
					חובות בעייתיים אחרים:
42	-	42	11	24	7 - בפיגור של 90 יום ומעלה
204	-	204	15	33	156 - אחרים
246	-	246	26	57	163 סך הכל חובות בעייתיים אחרים
562	-	562	47	57	458 סך הכל חובות בעייתיים
					הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ :
241	1	240	6	-	234 שנבדקו על בסיס פרטני
					שנבדקו על בסיס קבוצתי:
4	-	4	-	4	- לפי עומק פיגור
98	-	98	47	12	39 - אחר
343	1	342	53	16	273 סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾
74	-	74	-	-	74 *מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2015					
(לא מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	אחר	לדיור	מסחרי
					יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :
16,314	553	15,761	⁽²⁾ 2,370	-	⁽²⁾ 13,391 שנבדקו על בסיס פרטני
					שנבדקו על בסיס קבוצתי:
3,127	-	3,127	-	3,021	106 - לפי עומק פיגור
969	-	969	⁽²⁾ 905	-	⁽²⁾ 64 - אחר
20,410	553	19,857	3,275	3,021	13,561 סך הכל חובות ⁽¹⁾
					חובות פגומים:
145	-	145	25	-	120 - בארגון מחדש
201	-	201	17	-	184 - אחרים
346	-	346	42	-	304 סך הכל חובות פגומים
					חובות בעייתיים אחרים:
20	-	20	5	15	- בפיגור של 90 יום ומעלה
189	-	189	26	39	124 - אחרים
209	-	209	31	54	124 סך הכל חובות בעייתיים אחרים
555	-	555	73	54	428 סך הכל חובות בעייתיים
					הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ :
281	1	280	39	-	241 שנבדקו על בסיס פרטני
					שנבדקו על בסיס קבוצתי:
3	-	3	-	3	- לפי עומק פיגור
27	-	27	14	⁽²⁾ 10	⁽²⁾ 3 - אחר
311	1	310	53	13	244 סך הכל הפרשה להפסדי אשראי*
74	-	74	10	-	64 *מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אב"ח.

2. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2015						
(מבוקר)						
אשראי לציבור						
פרטי						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	אחר	לדיוור	מסחרי	
16,532	416	16,116	2,337	-	13,779	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ : שנבדקו על בסיס פרטני
3,398	-	3,398	-	3,310	88	שנבדקו על בסיס קבוצתי: - לפי עומק פיגור
1,240	-	1,240	1,188	-	52	- אחר
21,170	416	20,754	3,525	3,310	13,919	סך הכל חובות ⁽¹⁾
						חובות פגומים:
133	-	133	20	-	113	- בארגון מחדש
199	-	199	6	-	193	- אחרים
332	-	332	26	-	306	סך הכל חובות פגומים
						חובות בעייתיים אחרים:
32	-	32	7	24	1	- בפיגור של 90 יום ומעלה
248	-	248	35	33	180	- אחרים
280	-	280	42	57	181	סך הכל חובות בעייתיים אחרים
612	-	612	68	57	487	סך הכל חובות בעייתיים
						הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ :
303	1	302	36	-	266	שנבדקו על בסיס פרטני
4	-	4	-	4	-	שנבדקו על בסיס קבוצתי: - לפי עומק פיגור
31	-	31	17	12	2	- אחר
338	1	337	53	16	268	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾
72	-	72	2	-	70	*מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
פרטי						
מסחרי	לדיוור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
295	16	55	366	1	367	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
(2)	-	(3)	(5)	-	(5)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(12)	-	(11)	(23)	-	(23)	מחיקות חשבונאיות
15	-	14	29	-	29	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
3	-	3	6	-	6	מחיקות חשבונאיות, נטו
296	16	55	367	1	368	יתרת הפרשה לסוף התקופה
23	-	2	25	-	25	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
פרטי						
מסחרי	לדיוור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	
267	13	54	334	1	335	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
(1)(1)	- ⁽¹⁾	(1)	(2)	-	(2)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(21)	-	(12)	(33)	-	(33)	מחיקות חשבונאיות
13	-	14	27	-	27	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(8)	-	2	(6)	-	(6)	מחיקות חשבונאיות, נטו
258	13	55	326	1	327	יתרת הפרשה לסוף התקופה
14	-	2	16	-	16	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

* סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 7 - פקדונות הציבור

א. ההרכב:

31 בדצמבר 2015	31 במרס 2015	31 במרס 2016	סוג הפקדון
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5,146	⁽¹⁾ 4,286	5,185	פקדונות לפי דרישה - אינם נושאי ריבית
1,918	⁽¹⁾ 2,103	1,913	- נושאי ריבית
7,064	6,389	7,098	סך הכל לפי דרישה
18,324	16,390	18,508	פקדונות לזמן קצוב
25,388	22,779	25,606	סך הכל פקדונות הציבור

ב. ההרכב בחתך מפקידים:

31 בדצמבר 2015	31 במרס 2015	31 במרס 2016	סוג המפקיד
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
11,730	⁽¹⁾ 11,373	11,623	אנשים פרטיים
4,489	⁽¹⁾ 2,354	4,350	גופים מוסדיים
9,169	⁽¹⁾ 9,052	9,633	תאגידים ואחרים
25,388	22,779	25,606	סך הכל פקדונות הציבור

ג. התפלגות הפקדונות לפי גודל הפקדון של מפקיד

31 בדצמבר 2015	31 במרס 2015	31 במרס 2016	מדרגות הפקדון (במיליוני ש"ח):	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	מ	עד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח		
10,866	10,513	11,055	-	1
6,247	5,967	6,240	1	10
2,604	2,231	2,534	10	100
3,877	3,028	3,361	100	500
1,794	1,040	2,416	מעל 500	-
25,388	22,779	25,606	סך הכל	

* הפקדונות גויסו מהציבור בישראל.
1. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 8 - הטבות לעובדים

א. פירוט ההתחייבויות לעובדים בחתך סוגי הטבות ונכסי התוכניות בגינם:

31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
537	584	555	התחייבות לתשלום פיצויי פרישה
(233)	(245)	(224)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
304	339	331	עודף ההתחייבויות על נכסי התוכנית
78	87	80	התחייבות לתשלום "מענקי ותק"
27	29	29	התחייבות לתשלום ימי חופשה
7	7	7	התחייבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו
44	74	48	התחייבות לתשלום הטבות לאחר סיום העסקה
460	536	495	עודף התחייבות לתשלום הטבות לעובדים
-	-	-	נכלל בנכסים אחרים
460	536	495	נכלל בהתחייבויות אחרות
460	536	495	סך הכל

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה):

1. מחויבויות ומצב המימון (במיליוני ש"ח):

(א) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת:

עבודה לפיצויי פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
538	538	537	יתרה לתחילת התקופה
20	6	5	עלות השירות
17	5	4	עלות הריבית
(8)	48	18	הפסד (רווח) אקטוארי
567	597	564	סך הכל הצטברויות
(30)	(13)	(9)	הטבות ששולמו
537	584	555	יתרה לסוף התקופה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

(א) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת (המשך)

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
63	63	44	יתרה לתחילת התקופה
2	-	-	עלות השירות
3	1	1	עלות הריבית
(6)	10	3	הפסד (רווח) אקטוארי
62	74	48	סך הכל הצטברויות
(2)	-	-	הטבות ששולמו
(16)	-	-	צמצומים, סילוקים והטבות מיוחדות בגין פרישה
44	74	48	יתרה לסוף התקופה

(ב) שינויים בשווי ההוגן של נכסי התוכנית (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
253	253	233	יתרה לתחילת התקופה
10	2	2	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
(12)	1	(4)	רווח (הפסד) אקטוארי
12	2	2	הפקדות לתוכנית
263	258	233	סך הכל הצטברויות
(30)	(13)	(9)	הטבות ששולמו
233	245	224	יתרה לסוף התקופה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (במיליוני ש"ח) (המשך)

(ג) נתונים מאזניים (במיליוני ש"ח)

מחויבות לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
304	339	331	נכללת בסעיף התחייבויות אחרות
537	584	555	התחייבות בגין הטבה חזויה
(233)	(245)	(224)	שווי הוגן של נכסי התכנית
304	339	331	הטבה חזויה, נטו

מחויבות בגין הטבות לגמלאים לאחר פרישה*			
31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
44	74	48	נכללת בסעיף התחייבויות אחרות

* המחויבות בגין הטבות לגמלאים מהווה "מחויבות בגין הטבה מצטברת".

(ד) נתונים שנזקפו לרווח כולל אחר מצטבר, לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה			
31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	53	-	נכסים ליום היישום לראשונה
102	97	122	הפסד אקטוארי נטו
102	150	122	סך הכל

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	8	-	נכסים ליום היישום לראשונה
12	26	15	הפסד אקטוארי נטו
12	34	15	סך הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (במיליוני ש"ח) (המשך)

(ה) עודף התחייבות על נכסי תוכנית (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
537	584	555	מחויבות בגין הטבה חזויה
(233)	(245)	(224)	שווי הוגן של נכסי תוכנית בגינה
304	339	331	מחויבות נטו

2. נתונים תוצאתיים (במיליוני ש"ח)

(א) רכיבי עלות ושינויים בהתחייבויות ובנכסים שנזקפו לרווח והפסד:

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2016	
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
20	6	5	עלות השירות
17	5	4	עלות הריבית
37	11	9	סך הצבירה השוטפת
(10)	(2)	(2)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
5	1	2	הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר: הפסד (רווח) אקטוארי, נטו
32	10	9	סך עלות ההטבה
8	2	1	הוצאות בגין תוכנית להפקדה מוגדרת
40	12	10	סך הכל הוצאה לתקופה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	2016	
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
2	-	-	עלות השירות
3	1	1	עלות הריבית
5	1	1	סך הצבירה השוטפת
1	-	-	הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר: הפסד (רווח) אקטוארי, נטו
(4)	-	-	רווחים מצמצומים וסילוקים
2	1	1	סך הכל עלות ההטבה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. נתונים תוצאתיים (במיליוני ש"ח) (המשך)

(ב) שינויים בהתחייבויות ונכסים שנזקפו לרווח כולל אחר לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

עבודה לפיצויי פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
57	48	22	הפסד אקטוארי שוטף, נטו
(5)	(1)	(2)	הפחתת הפסד אקטוארי
52	47	20	סך הכל שינויים שוטפים
(53)	-	-	הפחתה של נכס בגין היישום לראשונה
(1)	47	20	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר
32	10	9	עלות ההטבה, נטו
31	57	29	סך הכל הוכר בעלות ההטבה וברווח כולל אחר

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס	
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
2	10	3	הפסד אקטוארי שוטף
(1)	-	-	הפחתת הפסד אקטוארי
1	10	3	סך הכל שינויים שוטפים
(5)	-	-	הפחתת הפסד אקטוארי בגין סילוק
(8)	-	-	הפחתה של נכס בגין היישום לראשונה
(12)	10	3	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר
2	1	1	עלות ההטבה, נטו
(10)	11	4	סה"כ הוכר בעלות ההטבה וברווח כולל אחר

ג. אומדנים באשר לסכומים שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, שצפוי שיופחתו וייזקפו לדוח הרווח והפסד בשנת 2016 לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2015		
(מבוקר)		
הטבות לגמלאים לאחר פרישה	עבודה לפיצויי פרישה	
1	5	הפסד אקטוארי, נטו
-	-	עלות שירות קודם
1	5	סך הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות

(א) הנחות ששימשו בחישוב ההתחייבויות לתשלום הטבות (באחוזים):

31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1.7 - 2.5	1.0 - 1.7	1.4 - 2.1	שיעור ההיוון
2.0 - 2.0	2.0 - 2.0	2.0 - 2.0	שיעור עליית המדד
4.3 - 4.3	4.3 - 4.3	4.3 - 4.3	שיעור הגידול בתגמול
0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	שיעור עזיבה

(ב) הנחות ששימשו בחישוב עלויות השכר (באחוזים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		
2015	2015	2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1.0 - 2.7	1.0 - 2.4	1.4 - 2.5	שיעור ההיוון
3.8 - 3.8	3.8 - 3.8	3.8 - 3.8	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
4.3 - 4.3	4.3 - 4.3	4.3 - 4.3	שיעור הגידול בתגמול

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה			
גידול בנקודת האחוז			
31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
(62)	(68)	(58)	שינוי בשיעור ההיוון
63	72	66	שינוי בשיעור המדד / תגמול
21	19	21	שינוי בשיעור העזיבה
עתודה לפיצויי פרישה			
קיטון בנקודת האחוז			
31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
62	68	58	שינוי בשיעור ההיוון
(63)	(72)	(66)	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(21)	(19)	(21)	שינוי בשיעור העזיבה
הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
גידול בנקודת האחוז			
31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
(9)	(16)	(10)	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(1)	(2)	(1)	שינוי בשיעור העזיבה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות (המשך)

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (המשך) (במיליוני ש"ח)

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
קיטון בנקודת האחוז			
31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
9	16	10	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד
1	2	1	שינוי בשיעור העזיבה

4. מידע באשר לנכסי התוכנית

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות (במיליוני ש"ח):

ליום 31 במרס 2016				
(לא מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
6	-	-	6	מזומנים ופקדונות בכנקים
39	-	-	39	אגרות חוב:
102	-	26	76	- ממשלתיות
60	-	21	39	- קונצרניות
17	6	11	-	מניות
				אחר
224	6	58	160	סך הכל נכסי התוכנית

ליום 31 במרס 2015				
(לא מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
16	-	-	16	מזומנים ופקדונות בכנקים
149	-	-	149	אגרות חוב:
55	-	23	32	- ממשלתיות
14	-	6	8	- קונצרניות
11	4	7	-	מניות
				אחר
245	4	36	205	סך הכל נכסי התוכנית

ליום 31 בדצמבר 2015				
(מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
6	-	-	6	מזומנים ופקדונות בכנקים
56	-	-	56	אגרות חוב:
93	-	27	66	- ממשלתיות
63	-	15	48	- קונצרניות
15	5	10	-	מניות
				אחר
233	5	52	176	סך הכל נכסי התוכנית

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. מידע באשר לנכסי התוכנית (המשך)

(ב) יעדי הקצאה של נכסי התוכנית לפי סוגי נכסים (באחוזים):

	החלק היחסי בפועל	יעד הקצאה	
31.12.2015	31.3.2016	31.12.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
3	3	3	מזומנים ופקדונות בבנקים אגרות חוב:
24	17	14	- ממשלתיות
40	46	50	- קונצרניות
27	27	27	מניות
6	7	6	אחר
100	100	100	סך הכל נכסי התוכנית

5. תזרימי מזומנים לנכסי התוכנית

(א) הפקדות (במיליוני ש"ח):

הפקדות בפועל			תחזית
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס		לשנה שתסתיים ביום 31 בדצמבר
2015	2015	2016	2016
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
12	2	2	12
			הפקדות

(ב) תשלומים עתידיים צפויים בגין הטבות

מיליוני ש"ח	שנה
49	2016
36	2017
30	2018
31	2019
31	2020
135	2021 - 2025
386	2026 ואילך
698	סך הכל

א. הלימות הון

1. כללי

יחסי הלימות ההון מחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, שפורסמו בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל 3").

2. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 בנושא "דרישת הון נוספת"

בעקבות עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור בישראל (שלוו בגידול מואץ בהיקף ההלוואות לדיור ובמשקלן בתיק האשראי של התאגידים הבנקאיים), והגדילו להערכת בנק ישראל, את הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון עצמי מינימלית נוספת (מעבר למגבלה הקיימת בשיעור של 9%), בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים. דרישת ההון העצמי הנוספת נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2015, ומיושמת בהדרגה במשך שמונה רבעונים רצופים החל מיום 1 באפריל 2015, ועד ליום 1 בינואר 2017. ההנחיות החדשות הגדילו את דרישות ההון המינימליות של הבנק ליום 31.3.2016 בכ- 0.08%. מאומדנים שנערכו על ידי הבנק, המבוססים על נתוני תיק ההלוואות ליום 31.3.2016 עולה, שההנחיות החדשות צפויות להגדיל את דרישות ההון המינימליות של הבנק ליום 1.1.2017 בכ- 0.08% נוספים לשיעור של 9.16% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.66% (עבור יחס הלימות ההון הכולל).

3. הוראות מעבר

במסגרת "כללי באזל 3" נקבעו "הוראות מעבר" המאפשרות אימוץ הדרגתי של ההנחיות - בכל הנוגע להחמרת הקריטריונים להכרה בהון, להתאמות פיקוחיות, ולאיומוץ כללי חשבונאות מסוימים, כדלקמן:

- הדרישות לניכוי "עודף מיסים נדחים" (כהגדרתן בהוראות), יופעלו בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), ויאומצו במלואן החל מיום 1.1.2018. האימוץ ההדרגתי יכול לניכוי חלק מסוים בלבד "מעודף המיסים הנדחים", והכרה בחלקו האחר כ"נכסי סיכון".
- על אף שכתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו עד ליום 31.12.2013 אינם כשירים להכרה כ"מרכיב הון פיקוחי ברובד השני", הוגדר עבור כתבי התחייבות אלה מנגנון לאימוץ הדרגתי, המופעל בשנים 2014 - 2021 (להלן: "תקופת המעבר"), במסגרתו מוכרים בתקופה זו חלק מכתבי ההתחייבות הנ"ל כ"הון ברובד השני", בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר.
- יתרת רווחים או הפסדים אקטואריים (כהגדרתם בהוראות המעבר), הנובעת מאימוץ כללי החשבונאות האמריקאיים בנושא "זכויות עובדים", מיוחסת להון העצמי ברובד הראשון בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), עד להכללתה המלאה בהון הבנק בתום תקופת המעבר (1 בינואר 2018).

4. יעדים

לאור דרישות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל במסגרת "כללי באזל 3", ובהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף (2) לעיל), קבע דירקטוריון הבנק מגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים, בבנק כדלקמן:

- בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 17.11.2014, לא יפחת יחס ההון העצמי של הבנק ב"רובד הראשון", משיעור של 9.2%.
- בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 17.11.2015, לא יפחת יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, משיעור של 12.7%.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

5. מידע כספי

31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(א) הון לצורך חישוב יחס ההון			
2,103	⁽²⁾ 1,973	2,131	הון עצמי
25	⁽²⁾ 36	36	פערים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון והתאמות פיקוחיות
2,128	2,009	2,167	הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים
680	669	622	הון ברובד השני, לאחר ניכויים
2,808	2,678	2,789	סה"כ הון כולל
(ב) יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
18,110	⁽²⁾ 17,298	18,838	סיכון אשראי
31	127	75	סיכונים שוק
1,871	1,836	1,863	סיכון תפעולי
20,012	19,261	20,776	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

31.12.2015	31.3.2015	31.3.2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	
(ג) הון לצורך חישוב יחס ההון			
10.63	⁽²⁾ 10.43	10.43	• יחס הון עצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
14.03	⁽²⁾ 13.90	13.42	• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.06	9.00	⁽¹⁾ 9.08	• יחס הון עצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
⁽¹⁾ 12.56	12.50	⁽¹⁾ 12.58	• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

- יחסי הלימות ההון המינימליים של הבנק נקבעו בשיעור של 9.0% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.5% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) - בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201. על אף האמור לעיל, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף (2) לעיל), הועלתה דרישת ההון המינימלית המתייחסת לבנק, החל מיום 1 באפריל 2015, בשיעור של 0.02% לרבעון. בהתאם להנחיות אלו, צפוי שיעור זה להוסיף ולעלות בהדרגה - עד לתוספת מכסימלית בשיעור של 0.16%, ביום 1 בינואר 2017 (בהתבסס על נתוני תיק ההלוואות לדיר של הבנק ליום 31.3.2016).
- הוצג מחדש בגין היישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים, בנושא: "היוון עלויות תוכנה" - ראה ביאור 1ה(3).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

5. מידע כספי (במיליוני ש"ח) (המשך)

31.12.2015 (מבוקר)	31.3.2015 (לא מבוקר)	31.3.2016 (לא מבוקר)	
			(ד) רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון
			(1) הון ברובד הראשון
2,103	⁽²⁾ 1,973	2,131	• ההון העצמי
49	75	40	• הבדלים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון
2,152	2,048	2,171	סה"כ הון ברובד הראשון לפני התאמות פיקוחיות
			• התאמות פיקוחיות:
(20)	⁽²⁾ (35)	-	- מיסים נדחים לקבל
(2)	(2)	(2)	- השקעה בהון תאגידיים פיננסיים שלא אוחדו
(2)	(2)	(2)	- התאמות פיקוחיות אחרות
(24)	(39)	(4)	סך הכל התאמות פיקוחיות
2,128	2,009	2,167	סה"כ הון ברובד הראשון
			(2) הון ברובד השני
453	453	388	• מכשירים פיקוחיים
227	216	234	• הפרשות וקרנות הון
680	669	622	הון ברובד השני לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים מההון ברובד השני
680	669	622	סה"כ הון ברובד השני
2,808	2,678	2,789	הון כולל כשיר
31.12.2015 (מבוקר) %	31.3.2015 (לא מבוקר) %	31.3.2016 (לא מבוקר) %	
			(ה) השפעת הוראת המעבר על יחס הלימות ההון ברובד הראשון
10.25	9.87	10.24	• יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת הוראות מעבר
0.38	0.62	0.19	• השפעת הוראות המעבר ⁽¹⁾
10.63	10.49	10.43	יחס ההון ברובד הראשון - לאחר השפעת הוראות המעבר

1. כולל השלכות הנובעות מיישום כללי החשבונאות החדשים בנושא: "זכויות עובדים", שנכנסו לתוקף החל מיום-1.1.2015.

2. הוצג מחדש בגין היישום למפרע של החניות המפקח על הבנקים בנושא: "היוון עלויות תוכנה" - ראה ביאור 1(ה'3).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

ב. יחס כיסוי הנזילות

ביום 28.9.2014 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", המבוססת על ההנחיות שנכללו ב"ועדת באזל", במסגרתן הוחלט לצמצם את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכוני נזילות באמצעות שימור מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה, שייתן מענה לצורכי הנזילות שלהם, בשל אירוע קיצון המתרחש במשך 30 יום.

לפיכך, נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" (המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום) - שלא יפחת מ-100%. בהוראה נקבעו כללים הן באשר ל: "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", והן באשר לתזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום, כדלקמן:

- **מלאי נכסים נזילים איכותיים** - הכולל נכסים נזילים איכותיים מאוד ("רמה 1"), לרבות: מזומנים בקופות, פקדונות בבנק ישראל וניירות ערך של ממשלת ישראל, ונכסים נזילים איכותיים אחרים ("רמה 2") - בעיקר: ניירות ערך בדירוג איכות גבוה.
- **תזרים מזומנים יוצא בתקופה של 30 יום** - המוגדר כתזרים המזומנים היוצא הצפוי, בתרחיש קיצון מוגדר בתקופה עתידית של 30 יום, לרבות תזרימים יוצאים צפויים בגין פיקדונות קמעונאיים, פקדונות מתאגידים לא פיננסיים, ותאגידים פיננסיים (והנחת "שיעורי מיחזור" שונים בגין כל אחד מסוגי הפקדונות). ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום 1 באפריל 2015. בנוסף, נכללו בהוראה כללי מעבר, המאפשרים לתאגידים הבנקאיים לקיים במועד יישום ההוראה לראשונה (1.4.2015), יחס כיסוי נזילות מינימלי בשיעור של 60%, בלבד. ההקלה תלך ותפחת בהדרגה עד לביטולה המלא ביום 1.1.2017. להלן נתונים באשר ליחס כיסוי הנזילות בבנק:

שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016 (לא מבוקר)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)	שיעורי הנזילות (אחוזים)
121.7	120.4	• יחס כיסוי הנזילות
80.0 ⁽¹⁾	60.0 ⁽¹⁾	• יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. החל מיום 1.1.2017 - 100%.

ג. יחס המינוף

ביום 28 באפריל 2015 פרסם בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין חדשה (מס' 218), בנושא: "יחס המינוף", המיועדת להגבלת צבירת המינוף במערכת הבנקאית, באמצעות מדידת "יחס מינוף" שקוף שאינו מבוסס סיכון וניתן לחישוב מהיר ופשוט. בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה הוגדר "יחס המינוף", כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- **"מדידת ההון"** - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- **"מדידת החשיפה"** - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", "חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך", ו"חשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים". בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ-5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

מרכיבי התחשיב (במיליוני ש"ח)	31 במרס 2016 (לא מבוקר)	31 בדצמבר 2015 (מבוקר)
• ההון העצמי, ברובד הראשון	2,167	2,128
• סך החשיפות	33,042	32,454
שיעורי המינוף (באחוזים)		
• יחס המינוף	6.6	6.6
• יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	5.0 ⁽¹⁾	5.0 ⁽¹⁾

1. החל מיום 1 בינואר 2018.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

מידע באשר למכשירים פיננסיים חוץ מאזניים נכלל בביאור 14 ג' להלן.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן: (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2015	31 במרס 2015	31 במרס 2016	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
30	47	29	התקשרות להשקעה בבניינים וציוד
301	301	305	חוזי שכירות לזמן ארוך
			להלן פירוט דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות:
27	26	29	שנה ראשונה
29	28	29	שנה שניה
28	27	28	שנה שלישית
28	27	28	שנה רביעית
27	26	27	שנה חמישית
162	167	164	שנה שישית ואילך
301	301	305	סך הכל

(2) בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במכנים השכורים בשכירות מוגנת. דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ- 1 מיליון ש"ח (31.3.2015, ו- 31.12.2015 - זהה).

(3) לבנק התקשרויות להשקעה בארבע קרנות הון סיכון פעילות. ההתחייבות העתידית המכסימלית של הבנק להשקעה בקרנות אלו, מעבר להשקעה שבוצעה עד ליום המאזן, מסתכמת בכ- 2 מיליון ש"ח (31 במרס 2015, ו- 31 בדצמבר 2015 - 3 מיליון ש"ח).

(4) מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק

א. במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות ובקשות לאישור תביעות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכוי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתיגרם לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות.

סכום החשיפה המירבי הנוסף - בשל כלל התובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, שהתממשותן אפשרית - מסתכם ליום 31 במרס 2016, בסך של כ- 33 מיליון ש"ח (31.3.2015 - 43 מיליון ש"ח; 31.12.2015 - 33 מיליון ש"ח).

מידע באשר לתובענות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק נכלל בביאור 24 ב' (6), ו- (7) בדוחות הכספיים לשנת 2015. בתקופת הדוח לא נרשמו התפתחויות בתובענות אלו, בכפוף לאמור בסעיף ב' להלן.

ב. ביום 18 באפריל 2016 הוגשה כנגד המפקחת על הבנקים, נגידת בנק ישראל, ומרבית התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל (ובכללם הבנק), עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק על ידי עמותה, בבקשה להוציא "צו על תנאי", שינחה את נגידת בנק ישראל והמפקחת על הבנקים, להורות לבנקים שנכללו בעתירה לשנות את שיטת חישוב הריבית בגין אשראי שניתן על ידם.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(4) מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)

ב. עתירה לבית המשפט העליון (המשך)

לטענת העותרת, סכומי הריבית שגובים התאגידים הבנקאיים מלקוחותיהם בגין האשראי הבנקאי שניתן להם, שגויים ונובעים משיטת חישוב מוטעית הכוללת מרכיב "ריבית דריבית", העומדת בסתירה, לכאורה, להסכמים שנחתמו בין התאגידים הבנקאיים ללקוחותיהם, לפיכך, נגרם לכאורה לציבור הלקוחות נזק בגין גביית ריבית עודפת, הנגזרת משיטה זו.

ביום 1 במאי 2016 החליט בית המשפט העליון (בשבתו כ"בית דין גבוה לצדק"), לדחות את העתירה על הסף.

(5) מפרסומים שהופיעו לאחרונה בכלי התקשורת עולה, שהוגשה לבית משפט באוסטרליה בקשה לאשר מתן עדות והמצאת מסמכים על ידי הבנק, באמצעות יושבת הראש שלו, במסגרת הליך ערעור שמנהלת חברה באוסטרליה כנגד רשות המיסים במדינה זו בנוגע לשומת מס שהוצאה לה, ביחס לפעולותיה בשנים 2009 - 1997. הבנק לא קיבל פניה בנושא זה.

(6) הנפקת אגרות חוב

ביום 31 במרס 2016 הנפיק הבנק אגרות חוב סחירות בסך של כ- 253 מיליון ש"ח. אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% (העולה ב- 0.86 נקודות האחוז על שיעור התשואה בה נסחרו אגרות חוב ממשלתיות דומות במועד ההנפקה), ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד ההנפקה.

(7) ביום 10 בספטמבר 2015 פרסם משרד האוצר מכרז להעמדת הלוואות ל"עסקים קטנים ובינוניים" בערכות חלקית של המדינה במסגרת קרן ייעודית חדשה ("הקרן לעסקים קטנים"), בהיקף מכסימלי של 1,800 מיליון ש"ח. בהמשך לצעדי חקיקה והסדרה הננקטים על ידי הממשלה המיועדים להגברת התחרות בתחום מתן האשראי למגזר הקמעונאי, הופנה המכרז לתאגידים בנקאיים וגופים מוסדיים - במשותף. לפיכך, נדרש כל אחד מהתאגידים הבנקאיים, לחלוק את האשראי שיינתן על ידו (ככל שיזכה במכרז), עם גוף מוסדי אחר.

ביום 17 בינואר 2016 הודיע משרד האוצר לבנק על החלטתו לבחור בהצעת הבנק (ושותפו המוסדי), כאחת מההצעות הזוכות במכרז. היקף האשראי המכסימלי שיוכל הבנק להעמיד ללקוחותיו (לרבות חלקו של השותף המוסדי) במסגרת מכרז זה, מסתכם בכ- 650 מיליון ש"ח.

בתקופת הדוח ולאחריה השלים הבנק את הערכתו למתן הלוואות במסגרת קרן זו.

(8) חקיקה בתחום המיסים

ביום 4 בינואר 2016, אושר בכנסת "החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216), התשע"ו - 2016", במסגרתו הופחתו שיעורי המס החלים על החברות בישראל, החל מיום 1 בינואר 2016 (להלן: "המועד הקובע"), משיעור של 26.5%, ל- 25%. לפיכך, הופחת גם שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק במועד הקובע, משיעור של 37.18%, ל- 35.90%.

בעקבות התיקון לחוק, כאמור, עדכן הבנק ברבע הראשון של שנת 2016 את הפרשותיו בגין מיסים נדחים, בהתאם לשיעורי המס הסטטוטוריים המעודכנים.

עידכון ההפרשות למיסים נדחים, בגין התיקון לחוק, כאמור, הגדיל את הוצאות המס של הבנק ברבע הראשון של שנת 2016 בסך של כ- 8 מיליון ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 11 - מכשירים נגזרים

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016					
(לא מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	אחר	חוזי ריבית שקל-מדד
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ^{(2),(1)}					
1,810	-	-	563	-	1,247
חוזי Forward					
-	-	-	-	-	-
• אופציות שנכתבו					
13	-	-	13	-	-
• אופציות שנקנו					
2,489	-	-	1,834	655	-
Swaps ⁽³⁾					
4,312	-	-	2,410	655	1,247
סה"כ נגזרים ALM					
2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
-	-	-	-	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
1,461	-	1,455	6	-	-
• אופציות שנכתבו					
1,461	-	1,455	6	-	-
• אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
5	-	-	5	-	-
• אופציות שנכתבו					
5	-	-	5	-	-
• אופציות שנקנו					
2,932	-	2,910	22	-	-
סה"כ נגזרים אחרים					
258	-	-	258	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)					
(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ^{(2),(1)}					
17	-	-	16	-	1
שווי הוגן ברוטו חיובי					
137	-	-	81	41	15
שווי הוגן ברוטו שלילי					
2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
6	-	6	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
6	-	6	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
3. סך הכל					
23	-	6	16	-	1
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁴⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
23	-	6	16	-	1
יתרה מאזנית של נכסים					
בגין מכשירים נגזרים					
143	-	6	81	41	15
שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
143	-	6	81	41	15
יתרה מאזנית של התחייבויות					
בגין מכשירים נגזרים ⁽⁵⁾					

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 569 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 4 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך של 1 מיליון ש"ח.
5. מזה סך של 51 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.3.2016 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 11 - מכשירים נגזרים (המשך)

1. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2015					
(לא מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	אחר	חוזי ריבית שקל-מדד
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ^{(1),(2)}					
923	-	-	300	119	504
חוזי Forward					
חוזי אופציה לא סחירים					
2	-	-	2	-	-
• אופציות שנכתבו					
19	-	-	19	-	-
• אופציות שנקנו					
3,182	-	-	2,068	1,114	-
Swaps ⁽³⁾					
4,126	-	-	2,389	1,233	504
סה"כ נגזרים ALM					
2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
-	-	-	-	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בכורסה:					
2,696	-	2,665	31	-	-
• אופציות שנכתבו					
2,696	-	2,665	31	-	-
• אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
16	-	-	16	-	-
• אופציות שנכתבו					
16	-	-	16	-	-
• אופציות שנקנו					
5,424	-	5,330	94	-	-
סה"כ נגזרים אחרים					
156	-	-	156	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)					
3.					
(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ^{(1),(2)}					
25	-	-	24	1	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
103	-	-	77	19	7
שווי הוגן ברוטו שלילי					
2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾					
12	-	11	1	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
12	-	11	1	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
3. סך הכל					
37	-	11	25	1	-
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁴⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
37	-	11	25	1	-
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
115	-	11	78	19	7
שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁴⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
115	-	11	78	19	7
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽⁵⁾					

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 556 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משבוצים בסך 4 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך של 1 מיליון ש"ח.
5. מזה סך של 58 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.3.2015 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 11 - מכשירים נגזרים (המשך)

ב. היקף הפעילות במאוחד (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
				אחר	שקל-מדד
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ^{(1),(2)}					
1,710	-	-	452	-	1,258
חוזי Forward					
4	-	-	4	-	-
• אופציות שנכתבו					
18	-	-	18	-	-
• אופציות שנקנו					
3,501	-	-	2,705	796	-
Swaps ⁽³⁾					
5,233	-	-	3,179	796	1,258
סה"כ נגזרים ALM					
2. נגזרים אחרים ⁽⁴⁾					
-	-	-	-	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
1,564	-	1,563	1	-	-
• אופציות שנכתבו					
1,564	-	1,563	1	-	-
• אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
12	-	-	12	-	-
• אופציות שנכתבו					
12	-	-	12	-	-
• אופציות שנקנו					
3,152	-	3,126	26	-	-
סה"כ נגזרים אחרים					
122	-	-	122	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)					
3.					
(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ⁽²⁾					
27	-	-	27	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
115	-	-	73	26	16
שווי הוגן ברוטו שלילי					
2. נגזרים אחרים					
8	-	8	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
8	-	8	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
3. סך הכל					
35	-	8	27	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁴⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
35	-	8	27	-	-
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
123	-	8	73	26	16
שווי הוגן ברוטו שלילי ^{(4),(5)}					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
123	-	8	73	26	16
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

1. למעט חוזי החלפות מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך 757 מיליוני ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 4 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך של 1 מיליון ש"ח.
5. מזה סך של 55 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.12.2015 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 11 - מכשירים נגזרים (המשך)

2. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה, במאחד (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016					
(לא מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
23	13	-	7	3	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(5)	(1)	-	(3)	(1)	• הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	• הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
18	12	-	4	2	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
29	14	-	15	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
47	26	-	19	2	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
143	59	-	80	4	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(5)	(1)	-	(3)	(1)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7)	-	-	(7)	-	• מכשירים פיננסיים
131	58	-	70	3	• בטחון במזומן ששועבד
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

31 במרס 2015					
(לא מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
37	14	-	18	5	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(12)	(1)	-	(10)	(1)	• הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	• הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
25	13	-	8	4	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
23	15	-	8	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
48	28	-	16	4	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
115	73	-	36	6	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(12)	(1)	-	(10)	(1)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(19)	-	-	(19)	-	• מכשירים פיננסיים
84	72	-	7	5	• בטחון במזומן ששועבד
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 11 - מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
35	10	-	21	4	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(16)	(1)	-	(14)	(1)	• הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	• הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
19	9	-	7	3	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
19	13	-	6	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
38	22	-	13	3	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
123	63	-	56	4	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(16)	(1)	-	(14)	(1)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(9)	-	-	(9)	-	• מכשירים פיננסיים
98	62	-	33	3	• בטחון במזומן ששועבד
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

3. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים במאוחד (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016					
(לא מבוקר)					
סה"כ	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים	
1,247	-	207	295	745	חוזי ריבית:
655	412	224	-	19	שקל - מדד
2,690	113	16	616	1,945	אחר
2,910	-	-	2	2,908	חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	-	חוזים בגין מניות
7,502	525	447	913	5,617	חוזי סחורות ואחרים
					סך הכל
9,706	215	284	1,312	7,895	31 במרס 2015 (לא מבוקר)
8,507	532	315	1,896	5,764	31 בדצמבר 2015 (מבוקר)

א. כללי:

הנתונים הכלולים בביאור זה מציגים את התפלגות הנכסים וההתחייבויות ותוצאות הפעילות של הבנק בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", הנגזרים מההגדרות שנקבעו על ידי בנק ישראל עבור מגזרי הפעילות השונים, לכל התאגידים הבנקאיים, במסגרת התיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא זה, שפורסם ביום 3 בנובמבר 2014, כדלקמן:

- "משקי בית": לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- "בנקאות פרטית": לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- "עסקים זעירים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נופל מ- 10 מיליון ש"ח.
- "עסקים קטנים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10, ל- 50 מיליון ש"ח.
- "עסקים בינוניים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50, ל- 250 מיליון ש"ח.
- "עסקים גדולים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.
- "מגזר ניהול פיננסי": הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים, לרבות:
 - פעילות מסחר - כגון, השקעה בניירות ערך למסחר, ופעילות במכשירים נגזרים שלא יועדה לגידור ואינה מהווה חלק ממערך ניהול הנכסים והתחייבויות של הבנק.
 - פעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות - פעילות במכשירים פיננסיים המהווה חלק מניהול הסיכונים ומניהול ההון הפעיל שלא למטרות מסחר, כגון: השקעה בניירות ערך זמינים למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון, פעילות במכשירים נגזרים במסגרת ניהול הנכסים וההתחייבויות ופעילות עם בנקים וממשלות.
 - פעילות השקעה - השקעה במניות של חברות כלולות והשקעה במניות זמינות למכירה.

מידת התוצאות העסקיות וסיווגן למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל, מבוססת על המתודולוגיה שנקבעה בבנק בנושא זה, כמפורט להלן:

הכנסות ריבית - לכל מגזר פעילות נזקף "מרווח ריבית" המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:

- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששייכו לאותו מגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת לפי "מחיר מעבר".
- ההפרש שבין עלות הריבית (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, כשהכנסות אלו מחושבות על פי "מחיר מעבר".

"מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (ומהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).

על פי מתודולוגיה זו, בה מותאם מחיר מעבר ספציפי לכל מוצר אשראי או פקדון, בכל אחד ממגזרי ההצמדה - מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכונים שוק אלא בסיכון אשראי בלבד.

רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (ננ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ההון הפעיל של הבנק. רווחים או הפסדים אלו סווגו למגזר: "ניהול פיננסי".

הוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשייך הלקוח שבגינו נרשמו ההוצאות.

הכנסות תפעוליות - עמלות והכנסות תפעוליות אחרות נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשייך הלקוח שבגינו נזקפה ההכנסה.

הוצאות תפעוליות - מכיוון שהתפלגות הפעילות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", אינה עולה בקנה אחד עם המבנה הארגוני בבנק, מבוססת הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרים אלו על התפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה", והתאמתן לחתך הפעילות ה"פיקוחי" - באמצעות שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (לא מבוקר) (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016							
מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽¹⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
76	-	131	22	14	1	(13)	231
(12)	(3)	(5)	-	(1)	(3)	23	(1)
64	(3)	126	22	13	(2)	10	230
1	4	(2)	(2)	(3)	3	(1)	-
65	1	124	20	10	1	9	230
27	2	35	7	2	-	3	76
92	3	159	27	12	1	12	306
(3)	-	(4)	3	(1)	-	-	(5)
91	4	110	12	5	1	6	229
88	4	106	15	4	1	6	224
4	(1)	53	12	8	-	6	82
4	-	23	5	3	-	3	38
-	(1)	30	7	5	-	3	44
-	-	-	-	-	-	1	1
-	(1)	30	7	5	-	4	45
-	-	-	-	-	-	8	8
6,950	17	8,957	2,631	1,811	43	-	20,409
240	11	291	32	14	2	8,570	9,160
7,190	28	9,248	2,663	1,825	45	8,578	29,577
21	-	185	62	48	-	-	316
35	-	7	-	-	-	-	42
7,081	16	9,356	2,589	1,814	50	-	20,906
7,137	16	9,548	2,651	1,862	50	-	21,264
10,020	1,657	6,579	1,053	1,821	4,042	-	25,172
209	9	253	28	13	1	1,812	2,325
10,229	1,666	6,832	1,081	1,834	4,043	1,812	27,497
9,917	1,706	6,549	1,081	2,003	4,350	-	25,606
5,989	15	8,312	3,322	2,021	56	679	20,394
6,118	16	8,460	3,339	2,038	56	749	20,776
4,044	1,645	2,177	487	2,464	819	-	11,636
58	-	118	19	10	-	-	-
7	1	6	1	-	1	-	-
65	1	124	20	10	1	-	-

1. לרבות עסקים זעירים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (לא מבוקר) (המשך) (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015							
מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽¹⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל
68	-	123	23	16	1	(39)	192
(14)	(3)	(4)	(1)	(1)	(4)	52	25
54	(3)	119	22	15	(3)	13	217
3	3	(5)	(2)	(4)	4	1	-
57	-	114	20	11	1	14	217
32	3	38	6	2	-	40	121
89	3	152	26	13	1	54	338
(1)	-	1	-	(2)	-	-	(2)
79	3	95	10	5	1	5	198
78	3	96	10	3	1	5	196
11	-	56	16	10	-	49	142
5	-	21	6	4	-	18	54
6	-	35	10	6	-	31	88
-	-	-	-	-	-	-	-
6	-	35	10	6	-	31	88
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	5	5
6,149	11	8,401	2,448	1,906	62	-	18,977
341	12	492	87	58	1	7,670	8,661
6,490	23	8,893	2,535	1,964	63	7,675	27,643
42	-	226	26	52	-	-	346
20	-	-	-	-	-	-	20
6,219	11	8,668	2,577	1,936	80	-	19,491
6,281	11	8,894	2,603	1,988	80	-	19,857
9,853	1,699	6,017	987	1,539	3,198	-	23,293
218	9	263	29	13	1	1,932	2,465
10,071	1,708	6,280	1,016	1,552	3,199	1,932	25,758
9,669	1,704	6,254	1,074	1,724	2,354	-	22,779
5,291	8	7,517	3,163	2,209	66	814	19,068
5,302	8	7,647	3,158	2,190	80	876	19,061
3,707	1,581	2,532	575	2,649	1,769	-	12,813
49	-	110	19	10	-	-	-
8	-	4	1	1	1	-	-
57	-	114	20	11	1	-	-

1. לרבות עסקים זעירים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (לא מבוקר) (המשך) (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015								
מסקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים ⁽¹⁾	עסקים בינוניים	עסקים גדולים	גופים מוסדיים	ניהול פיננסי	סך הכל	
288	-	507	92	60	2	25	974	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(53)	(12)	(23)	(2)	(4)	(11)	3	(102)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
235	(12)	484	90	56	(9)	28	872	הכנסות ריבית מחיצוניים, נטו
12	16	(5)	(9)	(15)	12	(11)	-	ריבית בין מגזרית
247	4	479	81	41	3	17	872	הכנסות ריבית, נטו
122	6	151	28	8	-	65	380	הכנסות שאינן מריבית
369	10	630	109	49	3	82	1,252	סך ההכנסות
9	-	36	24	(2)	-	-	67	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
334	12	399	47	21	2	26	841	הוצאות תפעוליות
343	12	435	71	19	2	26	908	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
26	(2)	195	38	30	1	56	344	רווח (הפסד) לפני מיסים
14	(1)	78	15	13	1	16	136	הפרשה למיסים על הרווח
12	(1)	117	23	17	-	40	208	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	2	2	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
12	(1)	117	23	17	-	42	210	רווח נקי (הפסד)
-	-	-	-	-	-	7	7	יתרה ממוצעת של נכסים:
6,226	8	8,943	2,550	1,863	61	-	19,651	- חברות כלולות
263	9	316	37	17	1	-	8,328	- אשראי
6,489	17	9,259	2,587	1,880	62	7,685	27,986	- אחר
26	-	206	59	41	-	-	332	סך הכל נכסים
32	-	-	-	-	-	-	32	אשראי לציבור לסוף התקופה:
6,764	13	9,205	2,582	1,770	56	-	20,390	- חובות פגומים
6,822	13	9,411	2,641	1,811	56	-	20,754	- כפיגור מעל 90 יום
9,859	1,602	6,572	913	1,333	3,224	-	23,503	- אחר
219	7	263	30	14	1	1,973	2,507	סך הרווח התייביות:
10,078	1,609	6,835	943	1,347	3,225	1,973	26,010	- פקדונות הציבור
9,947	1,783	6,638	1,019	1,512	4,489	-	25,388	- אחר
5,500	10	7,866	3,291	2,105	67	782	19,581	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
5,799	10	8,302	3,279	1,956	56	610	20,012	- יתרה לסוף תקופה
3,737	1,428	2,374	478	2,328	1,290	-	11,635	נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
213	-	454	79	40	-	-	-	מרכיבי הכנסות הריבית:
34	4	25	2	1	3	-	-	- מרווח מפעילות מתן אשראי
247	4	479	81	41	3	-	-	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
								סך הכל הכנסות ריבית

1. לרבות עסקים זעירים

א. כללי

בהתאם לתיקון להוראות בנק ישראל בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות", שפורסם ב- 3 בנובמבר 2014 (להלן: "התיקון להוראה"), נדרשו התאגידים הבנקאיים להציג את נכסיהם, התחייבויותיהם, ותוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (ראה ביאור 1' ה' (1), וביאור 12 להלן). בנוסף, נדרשו תאגידים בנקאיים, שמגזרי הפעילות שלהם שונים מהותית מהגדרות שנקבעו בתיקון להוראה, כאמור, לתת גילוי נוסף באשר להתפלגות תוצאותיהם העסקיות בחתך מגזרי פעילות, המבוסס על ההגדרות הספציפיות שנקבעו בכל בנק למגזרים אלה (להלן: "דיווח בגישת ההנהלה"). הפעילות העסקית בבנק, סווגה לשישה מגזרי פעילות, התואמים את המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן:

• **מגזרים הנמצאים באחריות ה"חטיבה הקמעונאית":**

מגזר משקי בית - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שהיקף נכסיהם אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח). עד ליום 31.12.2015 נכללו במגזר זה לקוחות פרטיים שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה על 300 אלף ש"ח ופקדונות בהיקף שאינו עולה על 500 אלף ש"ח. בעקבות פרסום התיקון להוראה, הכולל הגדרה חדשה ללקוחות הנמנים על מגזר "משקי בית", החליטה הנהלת הבנק להתאים החל מיום 1.1.2016 את הגדרת מגזר משקי הבית ב"גישת ההנהלה", להגדרה שנקבעה בתיקון להוראה. נתוני ההשוואה סווגו מחדש והותאמו להגדרות החדשות (ראה ביאור 11).

מגזר עסקים קטנים - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח.

מגזר בנקאות פרטית - במסגרת זו נכללים השירותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו הפרטיים, בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (שהיקף נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח). עד ליום 31.12.2015 נכללו במגזר זה לקוחות פרטיים (וגם תאגידים), שהיקף חסכונותיהם והשקעותיהם עולה על 500 אלף ש"ח.

בעקבות פרסום התיקון להוראה, הכולל הגדרה חדשה ללקוחות הנמנים על מגזר "בנקאות פרטית", החליטה הנהלת הבנק להתאים, החל מיום 1 בינואר 2016, את הגדרת מגזר "בנקאות פרטית", ב"גישת ההנהלה", להגדרה שנקבעה בתיקון להוראה. נתוני ההשוואה סווגו מחדש והותאמו להגדרות החדשות (ראה ביאור 11).

• **מגזרים הנמצאים באחריות החטיבה ה"עסקית - מסחרית":**

מגזר בנקאות מסחרית - במסגרת זו נכללים שירותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים (יחידים ותאגידים) בעלי היקף פעילות בינוני, שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, ואינם משתייכים למגזר הבנקאות העסקית.

מגזר בנקאות עסקית - במסגרת זו נכללים שירותי הבנקאות שמספק הבנק לתאגידים גדולים שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 40 מיליון ש"ח וחברות ציבוריות. כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן (קבלנות ביצוע ונדל"ן מניב), ללקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, והפעילות בתחום "ליווי בניה" (לרבות מימון "קבוצות רכישה" שהיקף פעילותן עולה על 10 יחידות דיור).

• **פעילות אחרת:**

מגזר ניהול פיננסי - במסגרת זו נכללת הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק נירות הערך של הבנק).

מכיוון שהגדרת מגזרי פעילות מסוימים, כגון: "עסקים קטנים" "בנקאות מסחרית" ו"בנקאות עסקית", שונה מהותית מהגדרות שנקבעו ב"תיקון להוראה" - נכלל על ידי הבנק, במסגרת ביאור זה, מידע באשר לתוצאות הפעילות של הבנק בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016

(לא מבוקר)							
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים*	משקי בית*	
230	9	(3)	35	21	103	65	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
-	-	4	(4)	(1)	-	1	- בין מגזרי
230	9	1	31	20	103	66	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
2	2	-	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
74	1	2	8	4	32	27	עמלות והכנסות אחרות
306	12	3	39	24	135	93	סך ההכנסות
45	4	(1)	13	7	22	-	רווח נקי (הפסד)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015

(לא מבוקר)							
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים*	משקי בית*	
217	13	(3) ⁽¹⁾	33	21	99 ⁽¹⁾	54 ⁽¹⁾	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
-	1	3 ⁽¹⁾	(3)	(1)	(3) ⁽¹⁾	3 ⁽¹⁾	- בין מגזרי
217	14	-	30	20	96	57	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
43	40	1	2	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
78	-	2 ⁽¹⁾	7	5	32 ⁽¹⁾	32 ⁽¹⁾	עמלות והכנסות אחרות
338	54	3	39	25	128	89	סך ההכנסות
88	31	-	15	7	29	6	רווח נקי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

(מבוקר)							
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית*	בנקאות עסקית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים*	משקי בית*	
872	28	(13) ⁽¹⁾	135	85	403 ⁽¹⁾	234 ⁽¹⁾	הכנסות ריבית, נטו - מחיצוניים
-	(11)	16 ⁽¹⁾	(12)	(2)	(3) ⁽¹⁾	12 ⁽¹⁾	- בין מגזרי
872	17	3	123	83	400	246	סך הכל הכנסות ריבית, נטו
37	32	1	3	-	-	1	הכנסות מימון שאינן מריבית
343	33	5 ⁽¹⁾	30	19	135 ⁽¹⁾	121	עמלות והכנסות אחרות
1,252	82	9	156	102	535	368	סך ההכנסות
210	42	(1)	50	21	86	12	רווח נקי (הפסד)

1. סווג מחדש - ראה ביאור 11.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
(5)	-	(5)	(3)	-	(2)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(23)	-	(23)	(11)	-	(12)	מחיקות חשבונאיות
29	-	29	14	-	15	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
6	-	6	3	-	3	מחיקות חשבונאיות, נטו
368	1	367	55	16	296	יתרת הפרשה לסוף התקופה ²
25	-	25	2	-	23	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
335	1	334	54	13	267	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
(2)	-	(2)	(1)	(2)	(1)	הכנסות בגין הפסדי אשראי
(33)	-	(33)	(12)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות
27	-	27	14	-	13	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(6)	-	(6)	2	-	(8)	מחיקות חשבונאיות, נטו
327	1	326	55	13	258	יתרת הפרשה לסוף התקופה
16	-	16	2	-	14	*מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015						
(מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדירור		
335	1	334	54	13	267	יתרת הפרשה לתחילת השנה
67	-	67	6	3	58	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(137)	-	(137)	(53)	-	(84)	מחיקות חשבונאיות
102	-	102	48	-	54	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(35)	-	(35)	(5)	-	(30)	מחיקות חשבונאיות, נטו
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לסוף השנה ²
29	-	29	2	-	27	*מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדירור		
13,145	833	12,312	403	-	11,909	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :
						• שנבדקו על בסיס פרטני ⁽³⁾
						• שנבדקו על בסיס קבוצתי:
3,515	-	3,515	-	3,421	94	- לפי עומק הפיגור
5,437	-	5,437	3,241	-	2,196	- אחר
22,097	833	21,264	3,644	3,421	14,199	סך הכל חובות ⁽¹⁾
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
241	1	240	6	-	234	• שנבדקו על בסיס פרטני
						• שנבדקו על בסיס קבוצתי:
4	-	4	-	4	-	- לפי עומק הפיגור
98	-	98	47	12	39	- אחר
343	1	342	53	16 ⁽²⁾	273	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני בסך של 1 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 12 מיליוני ש"ח.
 3. לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונמצא שאינו פגום בסך 12,829 מיליוני ש"ח. ההפרשה בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (המשך)
(במיליוני ש"ח)

31 במרס 2015						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
16,314	553	15,761	2,370 ⁽³⁾	-	13,391 ⁽³⁾	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :
						• שנבדקו על בסיס פרטני ⁽⁴⁾
						• שנבדקו על בסיס קבוצתי:
						- לפי עומק הפיגור
						- אחר
3,127	-	3,127	-	3,021	106	
969	-	969	905 ⁽³⁾	-	64 ⁽³⁾	
20,410	553	19,857	3,275	3,021	13,561	סך הכל חובות ⁽¹⁾
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
						• שנבדקו על בסיס פרטני
						• שנבדקו על בסיס קבוצתי:
						- לפי עומק הפיגור
						- אחר
281	1	280	39	-	241	
3	-	3	-	3	-	
27	-	27	14	10 ⁽³⁾	3 ⁽³⁾	
311	1	310	53	13 ⁽²⁾	244	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
31 בדצמבר 2015						
(מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
16,532	416	16,116	2,337	-	13,779	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :
						• שנבדקו על בסיס פרטני ⁽⁴⁾
						• שנבדקו על בסיס קבוצתי:
						- לפי עומק הפיגור
						- אחר
3,398	-	3,398	-	3,310	88	
1,240	-	1,240	1,188	-	52	
21,170	416	20,754	3,525	3,310	13,919	סך הכל חובות ⁽¹⁾
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
						• שנבדקו על בסיס פרטני
						• שנבדקו על בסיס קבוצתי:
						- לפי עומק הפיגור
						- אחר
303	1	302	36	-	266	
4	-	4	-	4	-	
31	-	31	17	12	2	
338	1	337	53	16 ⁽²⁾	268	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

- אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
- כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני ליום 31.3.2015 בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2015 - זהה), ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 10 מיליוני ש"ח (31.12.2015 - 12 מיליון).
- סוג מחדש.
- לרבות אשראי שנבדק על בסיס פרטני ונימצא שאינו פגום בסך 15,968 מיליון ש"ח (31.12.2015 - 16,200 מיליון ש"ח). ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים			בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾	סך הכל	אחר	פגומים ⁽³⁾	לא בעייתיים	
						פעילות בישראל:
						ציבור - מסחרי:
5	2	1,670	17	30	1,623	• בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	1,888	-	35	1,853	- פעילות בנדל"ן
-	-	311	-	6	305	• שירותים פיננסיים
20	5	9,874	82	194	9,598	• אחר
25	7	13,743	99	265	13,379	סך הכל מסחרי
19	24	3,386	57 ⁽⁶⁾	-	3,329	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
14	11	3,641	26	21	3,594	- אחר
58	42	20,770	182	286	20,302	סך הכל ציבור בישראל
-	-	274	-	-	274	בנקים בישראל
58	42	21,044	182	286	20,576	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
						ציבור - מסחרי:
-	-	139	64	-	75	• בינוי ונדל"ן
-	-	317	-	30	287	• מסחרי אחר
-	-	456	64	30	362	סך הכל מסחרי
-	-	35	-	-	35	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	3	-	-	3	- אחר
-	-	494	64	30	400	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	559	-	-	559	בנקים בחו"ל
-	-	1,053	64	30	959	סך הכל פעילות בחו"ל
58	42	21,264	246	316	20,702	סך הכל ציבור
-	-	833	-	-	833	סך הכל בנקים
58	42	22,097	246	316	21,535	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 14 ב' (3) (ג') להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 33 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(ח) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2015						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים			בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾	סך הכל	אחר	פגומים ⁽³⁾	לא בעייתיים	
						פעילות בישראל:
						ציבור - מסחרי:
4	-	1,612	53	34	1,525	• בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	1,835	1	29	1,805	- פעילות בנדל"ן
-	-	357	-	1	356	• שירותים פיננסיים
9	-	9,250	70	208	8,972	• אחר
13	-	13,054	124	272	12,658	סך הכל מסחרי
13	15	2,985	54 ⁽⁶⁾	-	2,931 ⁽⁷⁾	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
9	5	3,271	31	42	3,198	- אחר
35	20	19,310	209	314	18,787	סך הכל ציבור בישראל
-	-	151	-	-	151	בנקים בישראל
35	20	19,461	209	314	18,938	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
						ציבור - מסחרי:
-	-	106	-	-	106	• בינוי ונדל"ן
1	-	401	-	32	369 ⁽⁷⁾	• מסחרי אחר
1	-	507	-	32	475	סך הכל מסחרי
-	-	36	-	-	36 ⁽⁷⁾	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	4	-	-	4 ⁽⁷⁾	- אחר
1	-	547	-	32	515	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	402	-	-	402	בנקים בחו"ל
1	-	949	-	32	917	סך הכל פעילות בחו"ל
36	20	19,857	209	346	19,302	סך הכל ציבור
-	-	553	-	-	553	סך הכל בנקים
36	20	20,410	209	346	19,855	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 14 ב' (3) (ג) להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 20 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.
7. סוג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2015						
(מבוקר)						
חובות לא פגומים			בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾	סך הכל	אחר	פגומים ⁽³⁾	לא בעייתיים	
						פעילות בישראל:
						ציבור - מסחר:
3	-	1,678	24	31	1,623	• בינוי ונדל"ן - בינוי
-	-	1,878	-	36	1,842	- פעילות בנדל"ן
-	-	339	-	6	333	• שירותים פיננסיים
12	1	9,609	94	202	9,313	• אחר
15	1	13,504	118	275	13,111	סך הכל מסחרי
20	24	3,271	57 ⁽⁶⁾	-	3,214	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
14	7	3,521	42	26	3,453	- אחר
49	32	20,296	217	301	19,778	סך הכל ציבור בישראל
-	-	106	-	-	106	בנקים בישראל
49	32	20,402	217	301	19,884	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
						ציבור - מסחר:
-	-	82	63	-	19	• בינוי ונדל"ן
-	-	333	-	31	302	• מסחרי אחר
-	-	415	63	31	321	סך הכל מסחרי
-	-	39	-	-	39	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	4	-	-	4	- אחר
-	-	458	63	31	364	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	310	-	-	310	בנקים בחו"ל
-	-	768	63	31	674	סך הכל פעילות בחו"ל
49	32	20,754	280	332	20,142	סך הכל ציבור
-	-	416	-	-	416	סך הכל בנקים
49	32	21,170	280	332	20,558	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
 2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
 3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 14(ב)(3)(ג) להלן.
 4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
 5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 28 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
 6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלווה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. איכות תיק האשראי

(א) כללי

בהוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק מקיים מערכת בקרת אשראי המהווה גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי וניטור כשלי אשראי.

במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(ב) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

31 במרס 2016				
(לא מבוקר)				
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	
	אחר	לדיר		
%	%	%	%	
(0.1)	(0.3)	-	(0.1)	שיעור ההכנסה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
1.5	0.6	-	2.1	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.6	1.3	1.7	3.2	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
0.5	0.7	1.3	0.2	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

31 בדצמבר 2015				
(מבוקר)				
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	
	אחר	לדיר		
%	%	%	%	
0.3	0.2	0.1	0.4	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
1.6	0.7	-	2.2	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.9	1.9	1.7	3.5	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
0.4	0.6	1.3	0.1	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. לאור פרמטרים אלו, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חלה הרעה באיכות תיק האשראי בבנק והיא אינה נופלת מאיכות האשראי הממוצע במערכת הבנקאית.

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016				
(לא מבוקר)				
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה
פעילות בישראל:				
ציבור מסחרי:				
• בינוי ונדל"ן - בינוי				
219	30	13	8	17
- פעילות בנדל"ן				
42	35	35	-	-
• שירותים פיננסיים				
10	6	1	5	5
• אחר				
611	194	70	49	124
סך הכל מסחרי				
882	265	119	62	146
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור				
-	-	-	-	-
- אחר				
205	21	19	-	2
1,087	286	138	62	148
סך כל הציבור בישראל				
-	-	-	-	-
בנקים בישראל				
1,087	286	138	62	148
סך הכל פעילות בישראל				
פעילות בחו"ל				
ציבור מסחרי:				
• בינוי ונדל"ן				
-	-	-	-	-
• אחר				
30	30	5	12	25
סך הכל הציבור - בחו"ל				
30	30	5	12	25
בנקים בחו"ל				
-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל				
30	30	5	12	25
סך הכל ציבור				
1,117	316	143	74	173
סך הכל בנקים				
-	-	-	-	-
סך הכל*				
1,117	316	143	74	173
מזה:				
• נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים				
356	274	110	68	164
• חובות בארגון מחדש				
154	130	87	5	43

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2015					
(לא מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה ⁽²⁾	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	
					פעילות בישראל:
					ציבור מסחרי:
					• בינוי ונדל"ן - בינוי
223	34	18	9	16	- פעילות בנדל"ן
34	29	⁽³⁾ 26	1	⁽³⁾ 3	• שירותים פיננסיים
5	1	1	-	-	• אחר
645	208	63	42	145	
907	272	108	52	164	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
218	42	24	10	18	- אחר
1,125	314	132	62	182	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,125	314	132	62	182	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל
					ציבור מסחרי:
					• בינוי ונדל"ן
32	32	7	12	25	• אחר
32	32	7	12	25	סך הכל הציבור - בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
32	32	7	12	25	סך הכל פעילות בחו"ל
1,157	346	139	74	207	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,157	346	139	74	207	סך הכל ⁽¹⁾
					*מזה:
					• נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
412	306	⁽⁷⁾ 99	70	⁽³⁾ 207	
170	145	84	8	61	• חובות בארגון מחדש

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.
3. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2015				
(מבוקר)				
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה
פעילות בישראל:				
ציבור מסחרי:				
• בינוי ונדל"ן - בינוי				
223	31	14	8	17
- פעילות בנדל"ן				
43	36	36	-	-
• שירותים פיננסיים				
10	6	1	5	5
• אחר				
660	202	74	45	128
סך הכל מסחרי				
936	275	125	58	150
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור				
-	-	-	-	-
- אחר				
215	26	21	2	5
סך כל הציבור בישראל				
1,151	301	146	60	155
בנקים בישראל				
-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל				
1,151	301	146	60	155
פעילות בחו"ל				
ציבור מסחרי:				
• בינוי ונדל"ן				
-	-	-	-	-
• אחר				
31	31	6	12	25
סך הכל הציבור - בחו"ל				
31	31	6	12	25
בנקים בחו"ל				
-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל				
31	31	6	12	25
סך הכל ציבור				
1,182	332	152	72	180
סך הכל בנקים				
-	-	-	-	-
סך הכל⁽³⁾				
1,182	332	152	72	180
מזה: ⁽³⁾				
• נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים				
387	284	115	66	169
• חובות בארגון מחדש				
156	133	84	8	49

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2015			לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2016			
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)			
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾ ⁽⁴⁾			הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾ ⁽⁴⁾			
אחר	על בסיס מזומן ⁽⁴⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
-	-	36	-	-	33	פעילות בישראל:
-	-	30	-	-	36	ציבור מסחרי:
-	-	1	-	-	6	• בינוי ונדל"ן - בינוי
1	1	226	1	1	203	- פעילות בנדל"ן
1	1	293	1	1	278	• שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	-	• אחר
-	-	47	-	-	25	סך הכל מסחרי
1	1	340	1	1	303	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	-	- אחר
1	1	340	1	1	303	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1	1	340	1	1	303	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל
-	-	-	-	-	-	ציבור מסחרי:
-	-	32	-	-	31	• בינוי ונדל"ן
-	-	32	-	-	31	• אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל הציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	32	-	-	31	סך הכל פעילות בחו"ל
1	1	372	1	1	334	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1	1	372	1	1	334	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016 בסך של 4 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 4 מיליון ש"ח).

4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה החובות סווגו כפגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך) (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
			(מבוקר)
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽³⁾		יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
אחר	על בסיס מזומן		
פעילות בישראל:			
ציבור מסחרי:			
-	-	42	• בינוי ונדל"ן - בינוי
1	1	45	- פעילות בנדל"ן
-	-	6	• שירותים פיננסיים
3	3	268	• אחר
4	4	361	סך הכל מסחרי
-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	42	- אחר
4	4	403	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
4	4	403	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל			
ציבור מסחרי:			
-	-	-	• בינוי ונדל"ן
-	-	31	• אחר
-	-	31	סך הכל הציבור בחו"ל
-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	31	סך הכל פעילות בחו"ל
4	4	434	סך הכל ציבור
-	-	-	סך הכל בנקים
4	4	434	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשנת 2015 בסך של 18 מיליון ש"ח.
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה החובות סווגו כפגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016				
(לא מבוקר)				
סך הכל ⁽²⁾	צובר הכנסות ריבית			
	חוב שאינו בפיגור	תקופת הפיגור		אינו צובר ריבית
		בפיגור של 30 יום עד 89 יום	בפיגור של 90 יום ומעלה	
פעילות בישראל:				
ציבור מסחרי:				
				• בינוי ונדל"ן - בינוי
9	4	-	-	5
				- פעילות בנדל"ן
12	8	-	-	4
				• שירותים פיננסיים
1	1	-	-	-
				• אחר
85	59	2	-	24
				סך הכל מסחרי
107	72	2	-	33
				אנשים פרטיים - אחר
18	10	-	-	8
				סך הכל ציבור בישראל
125	82	2	-	41
				בנקים בישראל
-	-	-	-	-
125	82	2	-	41
				סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:				
ציבור מסחרי:				
				• בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-
				• מסחרי אחר
5	5	-	-	-
				סך הכל ציבור בחו"ל
5	5	-	-	-
				בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-
5	5	-	-	-
				סך הכל פעילות בחו"ל
130	87	2	-	41
				סך הכל ציבור
-	-	-	-	-
				סך הכל בנקים
130	87	2	-	41
				סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2015				
(לא מבוקר)				
סך הכל ⁽²⁾	צובר הכנסות ריבית			
	חוב שאינו בפיגור	תקופת הפיגור		אינו צובר ריבית
		כפיגור של 30 יום עד 89 יום	כפיגור של 90 יום ומעלה	
				פעילות בישראל:
				ציבור מסחרי:
12	5	-	-	• בינוי ונדל"ן - בינוי
14	11	-	-	- פעילות בנדל"ן
1	1	-	-	• שירותים פיננסיים
87	42	1	-	• אחר
114	59	1	-	סך הכל מסחרי
25	10	-	-	אנשים פרטיים - אחר
139	69	1	-	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	בנקים בישראל
139	69	1	-	סך הכל פעילות בישראל
				פעילות בחו"ל:
				ציבור מסחרי:
-	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
6	-	-	-	• מסחרי אחר
6	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	בנקים בחו"ל
6	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
145	69	1	-	סך הכל ציבור
-	-	-	-	סך הכל בנקים
145	69	1	-	סך הכל

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2015

(מבוקר)

סך הכל ⁽²⁾	צובר הכנסות ריבית			אינו צובר ריבית	
	חוב שאינו בפיגור	תקופת הפיגור			
		כפיגור של 30 יום עד 89 יום	כפיגור של 90 יום ומעלה		
					פעילות בישראל:
					ציבור מסחרי:
9	4	-	-	5	• בינוי ונדל"ן - בינוי
11	8	-	-	3	- פעילות בנדל"ן
1	1	-	-	-	• שירותים פיננסיים
86	58	1	-	27	• אחר
107	71	1	-	35	סך הכל מסחרי
20	11	-	-	9	אנשים פרטיים - אחר
127	82	1	-	44	סך הכל לציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
127	82	1	-	44	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור מסחרי:
-	-	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
6	6	-	-	-	• מסחרי אחר
6	6	-	-	-	סך הכל לציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
6	6	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
133	88	1	-	44	סך הכל לציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
133	88	1	-	44	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו						
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2016			
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)			
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה			
מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾	מספר חוזים	לפני הארגון ⁽²⁾	אחרי הארגון ⁽²⁾	
						פעילות בישראל:
						ציבור מסחרי:
						• בינוי ונדל"ן
						- בינוי
						- פעילות בנדל"ן
						• שירותים פיננסים
						• אחר
						סך הכל מסחרי
						אנשים פרטיים
						- הלוואות לדיור
						- אחר
						סך כל הציבור בישראל
						בנקים בישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל
						ציבור מסחרי:
						• בינוי ונדל"ן
						• מסחרי אחר
						סך הכל ציבור בחו"ל
						בנקים בחו"ל
						סך הכל פעילות בחו"ל
						סך הכל ציבור
						סך הכל בנקים
						סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו			
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015			
(מבוקר)			
יתרת חוב רשומה			
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾	
פעילות בישראל:			
ציבור מסחרי:			
• בינוי ונדל"ן			
68	9	5	- בינוי
6	3	3	- פעילות בנדל"ן
1	-	-	• שירותים פיננסים
315	60	58	• אחר
390	72	66	סך הכל מסחרי
אנשים פרטיים			
- הלוואות לדיור			
-	-	-	- אחר
1,000	16	15	
1,390	88	81	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
1,390	88	81	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל			
ציבור מסחרי:			
• בינוי ונדל"ן			
-	-	-	• אחר
-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
1,390	88	81	סך הכל ציבור
-	-	-	סך הכל בנקים
1,390	88	81	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כלולים בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (המשך) (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽³⁾					
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015		בשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2015		בשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2016	
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
פעילות בישראל:					
ציבור מסחרי:					
• בינוי ונדל"ן					
-	9	-	2	-	2
-	1	-	-	-	1
-	1	-	-	-	-
3	72	1	21	2	18
3	83	1	23	2	21
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטיים					
- הלוואות לדיור					
-	-	-	-	-	-
2	261	1	79	1	52
5	344	2	102	3	73
-	-	-	-	-	-
5	344	2	102	3	73
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות בחו"ל					
ציבור מסחרי:					
• בינוי ונדל"ן					
-	-	-	-	-	-
• מסחרי אחר					
-	-	-	-	-	-
סך הכל ציבור בחו"ל					
בנקים בחו"ל					
-	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בחו"ל					
-	-	-	-	-	-
5	344	2	102	3	73
סך הכל ציבור					
-	-	-	-	-	-
סך הכל בנקים					
5	344	2	102	3	73
סך הכל					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיור

(א) כללי:

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידי הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע באשר להרכב תיק הלוואות לדיור שנכלל בסעיף "אשראי לציבור" (כולל הלוואות שניתנו בביטחון דירת מגורים), לרבות: היקף התיק, יתרת הלוואות הכוללת "מרכיבים נדחים", יתרת הלוואות שניתנו בתנאי "ריבית משתנה" ויחס שבין היקף הלוואה, לבין שווי הנכס המובטח על ידה (LTV).

(ב) ההרכב:

31 במרס 2016

(לא מבוקר)

יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
• עד 60%	2,493	76	2,569	1,841	146
• מעל 60%	795	10	805	573	74
	47	-	47	-	-
	3,335	86	3,421	2,414	220
					סך הכל

שיעבוד ראשון

31 במרס 2015

(לא מבוקר)

יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
• עד 60%	2,299 ⁽³⁾	73 ⁽³⁾	2,372 ⁽³⁾	1,807 ⁽³⁾	134 ⁽³⁾
• מעל 60%	592 ⁽³⁾	7 ⁽³⁾	599 ⁽³⁾	483 ⁽³⁾	41 ⁽³⁾
	50	-	50	1	-
	2,941	80	3,021	2,291	175
					סך הכל

שיעבוד ראשון

שיעבוד משני או ללא שיעבוד

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בכנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

3. סוג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיור (המשך)

(ב) ההרכב: (המשך)

31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
• עד 60%	2,449	74	2,523	1,844	147
• מעל 60%	728	12	740	542	80
	47	-	47	-	-
	3,224	86	3,310	2,386	227

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בכנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה.

31 בדצמבר 2015		31 במרס 2015		31 במרס 2016		עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח)
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾	יתרת החוזה ⁽¹⁾	
-	68	1	57	-	105	אשראי תעודות
10	299	4	302	6	284	ערבויות להבטחת אשראי
2	984	1	900	2	1,064	ערבויות לרוכשי דירות
5	677	2	691	8	719	ערבויות והתחייבויות אחרות
1	686	1	619	1	738	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
4	1,229	4	1,144	4	1,220	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
-	753	1	604	1	915	התחייבויות להוצאת ערבויות
7	945	2	844	3	880	התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ⁽³⁾

* מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי ניתנות לביטול בכל עת - ללא תנאי.

1. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

2. יתרת הפרשה להפסדי אשראי.

3. כולל התחייבות עקרונית להעמדת הלוואות לדיור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
5,216	-	214	421	95	4,486	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,650	13	41	688	1,257	1,651	ניירות ערך
20,922	-	272	561	1,803	18,286	אשראי לציבור, נטו
8	6	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
342	342	-	-	-	-	בניינים וציוד
19	6	2	1	-	10	נכסים בגין מכשירים נגזרים
409	71	14	-	8	316	נכסים אחרים
30,566	438	543	1,671	3,165	24,749	סך הכל נכסים
התחייבויות						
25,606	-	648	2,011	2,722	20,225	פקדונות הציבור
376	-	4	40	-	332	פקדונות מבנקים
159	-	-	29	-	130	פקדונות הממשלה
920	-	-	-	667	253	אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
142	6	18	20	51	47	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,232	28	1	3	13	1,187	התחייבויות אחרות
28,435	34	671	2,103	3,453	22,174	סך הכל התחייבויות
2,131	404	(128)	(432)	(288)	2,575	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	117	488	1,155	(1,760)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(9)	-	9	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,131	404	(11)	47	867	824	סך הכל כללי
-	-	-	(10)	-	10	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2015						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
3,734	-	97	388	120	3,129	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,296	13	23	359	1,481	1,420	ניירות ערך
19,547	-	271	738	1,917	16,621	אשראי לציבור, נטו
5	3	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
404	⁽³⁾ 404	-	-	-	-	בניינים וציוד
33	11	1	18	-	3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
366	27	-	-	8	⁽³⁾ 331	נכסים אחרים
<u>27,385</u>	<u>458</u>	<u>392</u>	<u>1,503</u>	<u>3,528</u>	<u>21,504</u>	סך הכל נכסים
התחייבויות						
22,779	-	692	2,527	3,132	16,428	פקדונות הציבור
461	-	10	23	-	428	פקדונות מבנקים
159	-	-	32	-	127	פקדונות הממשלה
670	-	-	-	670	-	כתבי התחייבות נדחים
114	11	17	10	58	18	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,229	27	5	22	11	1,164	התחייבויות אחרות
<u>25,412</u>	<u>38</u>	<u>724</u>	<u>2,614</u>	<u>3,871</u>	<u>18,165</u>	סך הכל התחייבויות
<u>1,973</u>	<u>420</u>	<u>(332)</u>	<u>(1,111)</u>	<u>(343)</u>	<u>3,339</u>	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	314	1,232	407	(1,953)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(12)	-	12	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
<u>1,973</u>	<u>420</u>	<u>(18)</u>	<u>109</u>	<u>64</u>	<u>1,398</u>	סך הכל כללי
-	-	-	(15)	-	15	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

3. הוצג מחדש בגין היישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים, בנושא: "היוון עלויות תוכנה" - ראה ביאור 1ה' (3).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

מבוקר (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2015						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
5,502	-	169	218	100	5,015	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,432	12	11	519	923	1,967	ניירות ערך
20,417	-	285	606	1,832	17,694	אשראי לציבור, נטו
7	5	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
346	346	-	-	-	-	בניינים וציוד
31	8	1	20	-	2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
341	9	-	-	8	324	נכסים אחרים
30,076	380	466	1,363	2,865	25,002	סך הכל נכסים
התחייבויות						
25,388	-	659	2,075	2,854	19,800	פקדונות הציבור
459	-	5	48	-	406	פקדונות מבנקים
151	-	-	29	-	122	פקדונות הממשלה
672	-	-	-	672	-	כתבי התחייבות נדחים
122	8	18	15	55	26	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,181	28	2	5	10	1,136	התחייבויות אחרות
27,973	36	684	2,172	3,591	21,490	סך הכל התחייבויות
2,103	344	(218)	(809)	(726)	3,512	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	203	825	1,155	(2,183)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(10)	-	10	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,103	344	(15)	6	429	1,339	סך הכל כללי
-	-	-	(11)	-	11	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

חישובי השווי ההוגן מבוססים על הערכה אובייקטיבית של תזרימי מזומנים עתידיים ושיעורי הריבית המנכים אותם לערכם הנוכחי. לפיכך, הערכת השווי ההוגן, עבור חוב המכשירים הפיננסיים אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש, מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים סחירים:

השקעה בניירות ערך ואגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים בריבית קבועה נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי לפי שיעורי הריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים.

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים): (המשך)

בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית בהן נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב באמצעות שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

פקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים - השווי הוגן של יתרת הפקדונות וכתבי התחייבות נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחישוב השווי הוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה, נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי הוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

השווי הוגן של אגרות חוב הנסחרות בשוק פעיל מבוסס על מחירי השוק של אותן אגרות חוב למועד הדיווח.

פקדונות הציבור כוללים "תכניות חסכון" המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

(3) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

השווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגים סיכון אשראי ובגין התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי הוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק.

מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת ולוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב

31 במרס 2016					
(לא מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
5,235	851	-	4,384	5,216	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,684	13	815	2,856	3,650	ניירות ערך ⁽⁴⁾
21,114	21,090	2	22	20,922	אשראי לציבור, נטו
19	6	7	6	19	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
66	59	7	-	66	נכסים פיננסיים אחרים
30,120	22,021	831	7,268	29,875⁽⁵⁾	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
25,872	6,048	19,824	-	25,606	פקדונות הציבור
375	27	348	-	376	פקדונות מבנקים
166	34	132	-	159	פקדונות הממשלה
1,013	749	11	253	920	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
142	66	70	6	142	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
683	682	1	-	683	התחייבויות פיננסיות אחרות
28,251	7,606	20,386	259	27,886⁽⁵⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
17	17	-	-	17	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי הוגן - ראה ביאור 5.
5. מזה נכסים בסך 7,924 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,099 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי הוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

31 במרס 2015					
(לא מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
3,760	547	-	3,213	3,734	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,339	13	490	2,836	3,296	ניירות ערך ⁽⁴⁾
19,841	19,816	2	23	19,547	אשראי לציבור, נטו
33	3	19	11	33	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
46	43	3	-	46	נכסים פיננסיים אחרים
27,021	20,424	514	6,083	26,658 ⁽⁵⁾	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
23,055	7,040	16,015	-	22,779	פקדונות הציבור
459	-	459	-	461	פקדונות מבנקים
169	40	129	-	159	פקדונות הממשלה
800	789	11	-	670	כתבי התחייבות נדחים
114	65	38	11	114	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
645	644	1	-	645	התחייבויות פיננסיות אחרות
25,242	8,578	16,653	11	24,828 ⁽⁵⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
14	14	-	-	14	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי ההוגן - ראה ביאור 5.
5. מזה נכסים בסך 6,395 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 7,373 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
סך הכל	שווי הוגן			יתרה במאזן	
	רמה 3 ⁽³⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 1 ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים פיננסיים					
5,522	431	-	5,091	5,502	מזומנים ופקדונות בבנקים
3,464	12	617	2,835	3,432	ניירות ערך ⁽⁴⁾
20,596	20,572	2	22	20,417	אשראי לציבור, נטו
31	1	22	8	31	נכסים בגין מכשירים נגזרים
2	2	-	-	2	הלוואה לחברה כלולה
66	59	7	-	66	נכסים פיננסיים אחרים
29,681	21,077	648	7,956	29,450 ⁽⁵⁾	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
25,671	6,032	19,639	-	25,388	פקדונות הציבור
458	25	433	-	459	פקדונות מבנקים
157	36	121	-	151	פקדונות הממשלה
761	755	6	-	672	כתבי התחייבות נדחים
122	71	43	8	122	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
662	661	1	-	662	התחייבויות פיננסיות אחרות
27,831	7,580	20,243	8	27,454 ⁽⁵⁾	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
16	16	-	-	16	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי הוגן - ראה ביאור 5.
5. מזה נכסים בסך 8,431 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,095 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי הוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016					
(לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
-	-	-	-	-	נכסים
					מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
2,742	-	-	461	2,281	• אגרות חוב - של ממשלת ישראל
159	-	-	159	-	- של ממשלות זרות
129	-	-	-	129	- של מוסדות פיננסיים
291	-	-	166	125	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
-	-	-	-	-	• אגרות חוב - ממשלתיות
11	-	-	11	-	- אחרות
3,332	-	-	797	2,535	סך הכל ניירות ערך
22	-	-	-	22	אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך
2	-	-	2	-	- נגזרים משוכצים
24	-	-	2	22	סך הכל אשראי לציבור
7	-	-	7	-	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
1	-	1	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
-	-	-	-	-	- אחר
12	-	5	7	-	• חוזי מטבע חוץ
6	-	-	-	6	• חוזים בגין מניות
19	-	6	7	6	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,382	-	6	813	2,563	סך הכל נכסים
					התחייבויות
1	-	-	1	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
					• חוזי ריבית:
15	-	15	-	-	- שקל מדד
41	-	-	41	-	- אחר
80	-	51	29	-	• חוזי מטבע חוץ
6	-	-	-	6	• חוזים בגין מניות
142	-	66	70	6	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
143	-	66	71	6	סך הכל התחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 במרס 2015					
(לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
32	-	-	-	32	נכסים
					מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
2,283	-	-	293	1,990	• אגרות חוב - ממשלתיות
250	-	-	-	250	- של מוסדות פיננסיים
433	-	-	168	265	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
1	-	-	-	1	• אגרות חוב - ממשלתיות
7	-	-	7	-	- אחרות
2,974	-	-	468	2,506	סך הכל ניירות ערך
23	-	-	-	23	אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך
2	-	-	2	-	- נגזרים משוכצים
25	-	-	2	23	סך הכל אשראי לציבור
3	-	-	3	-	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
-	-	-	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
1	-	-	1	-	- אחר
21	-	3	18	-	• חוזי מטבע חוץ
11	-	-	-	11	• חוזים בגין מניות
33	-	3	19	11	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,067	-	3	492	2,572	סך הכל נכסים
					התחייבויות
1	-	-	1	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
					• חוזי ריבית:
7	-	7	-	-	- שקל מדד
19	-	-	19	-	- אחר
77	-	58	19	-	• חוזי מטבע חוץ
11	-	-	-	11	• חוזים בגין מניות
114	-	65	38	11	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
115	-	65	39	11	סך הכל התחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
מדירות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
5	-	-	-	5	נכסים מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
2,509	-	-	340	2,169	• אגרות חוב - של ממשלת ישראל
78	-	-	78	-	- של ממשלות זרות
204	-	-	-	204	- של מוסדות פיננסיים
307	-	-	168	139	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
-	-	-	-	-	• אגרות חוב - ממשלתיות
12	-	-	12	-	- אחרות
3,110	-	-	598	2,512	סך הכל ניירות ערך
22	-	-	-	22	אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך
2	-	-	2	-	- נגזרים משוכצים
24	-	-	2	22	סך הכל אשראי לציבור
7	-	-	7	-	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
-	-	-	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
-	-	-	-	-	- אחר
23	-	1	22	-	• חוזי מטבע חוץ
8	-	-	-	8	• חוזים בגין מניות
31	-	1	22	8	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
3,177	-	1	629	2,547	סך הכל נכסים
					התחייבויות
1	-	-	1	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
					• חוזי ריבית:
16	-	16	-	-	- שקל מדד
26	-	-	26	-	- אחר
72	-	55	17	-	• חוזי מטבע חוץ
8	-	-	-	8	• חוזים בגין מניות
122	-	71	43	8	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
123	-	71	44	8	סך הכל התחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2016

(לא מבוקר)

שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שמומשו ⁽²⁾ ושטרם מומשו ⁽¹⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(16)	-	2	(14)	-
(54)	7	1	(46)	6
(70)	7	3	(60)	6

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

סך הכל

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 31 במרס 2015

(לא מבוקר)

שווי הוגן לתחילת התקופה	הפסדים שמומשו ⁽²⁾ ושטרם מומשו ⁽¹⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	הפסדים שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(7)	(4)	4	(7)	(2)
(44)	(11)	-	(55)	(13)
(51)	(15)	4	(62)	(15)

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

סך הכל

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015

(מבוקר)

שווי הוגן לתחילת השנה	הפסדים שמומשו ⁽²⁾ ושטרם מומשו ⁽¹⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף השנה	הפסדים שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(7)	(21)	12	(16)	(16)
(44)	-	(10)	(54)	(12)
(51)	(21)	2	(70)	(28)

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח)

31 במרס 2016					
(לא מבוקר)					
מדידות השווי הוגן המתבססות על					
	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
רווח					
-	39	39	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בכיטחון
-	13	13	-	-	ניירות ערך
-	52	52	-	-	סך הכל

31 במרס 2015					
(לא מבוקר)					
מדידות השווי הוגן המתבססות על					
	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
הפסד					
(4)	35	35	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בכיטחון
(1)	13	13	-	-	ניירות ערך
(4)	48	48	-	-	סך הכל

31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
מדידות השווי הוגן המתבססות על					
	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
הפסד					
(25)	47	47	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בכיטחון
-	12	12	-	-	ניירות ערך
(25)	12	59	-	-	סך הכל

1. הוצג מחדש.

2. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3"

1. מידע איכותי

- עקום "ציפיות האינפלציה" לשנה הקרובה הינו הנתון הלא נצפה המשמעותי המשמש במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. עליה בתחזית האינפלציה תגרום לירידה בשווי הוגן של התחייבות צמודה למדד בגין מכשיר פיננסי נגזר (ולעליית השווי הוגן של נכס צמוד למדד) - ולהיפך.
- מקדם "סיכון אשראי צד נגדי" מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי הוגן של העסקה, ולהיפך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

2. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3" (המשך)

2. מידע כמותי

31 במרס 2016					
(לא מבוקר)					
מידע כמותי	נתונים לא נצפים		טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
	טווח	תוצאה ⁽¹⁾			
%	%	%			
			אמדן שווי הבטוחה	39	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
			שווי החברה	13	ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
0.9	(1.4)-2.5		ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	(14)	• חוזי ריבית - שקל מדד
0.7	0.0-4.6		סיכון אשראי צד נגדי	5	• חוזי מטבע חוץ

31 במרס 2015					
(לא מבוקר)					
מידע כמותי	נתונים לא נצפים		טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
	טווח	תוצאה ⁽¹⁾			
%	%	%			
			אמדן שווי הבטוחה	35	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
			שווי החברה	13	ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
3.7	0.9 - 6.1		ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	(7)	• חוזי ריבית - שקל מדד
0.3	0.0 - 1.6		סיכון אשראי צד נגדי	3	• חוזי מטבע חוץ

31 בדצמבר 2015					
(מבוקר)					
מידע כמותי	נתונים לא נצפים		טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
	טווח	תוצאה ⁽¹⁾			
%	%	%			
			אמדן שווי הבטוחה	47	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
			שווי החברה	12	ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
(2.2)	(4.4)- 0.0		ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	(16)	• חוזי ריבית - שקל מדד
(3.9)	(3.9) - (3.9)		ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	(54)	• חוזי מטבע חוץ
0.1	0.0 - 0.9		סיכון אשראי צד נגדי		- מודל דירוג

1. ממוצע משוקלל
2. עד שנה

ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים | תוכן העניינים

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת

179	הדירקטוריון וההנהלה
179	המבקר הפנימי
179	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

חלק ב' - פרטים נוספים הנוגעים לעסקי הבנק

179	מבנה הקבוצה והשליטה בבנק
180	הון אנושי
180	הסכמים מהותיים
181	מגבלות בתחום החקיקה והתקינה
184	דירוג אשראי
184	מגזרי פעילות פיקוחיים

חלק ג' - נספח לדוח הרבעוני

185	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד

כללי

דוח זה, כולל מידע באשר לממשל התאגידי והביקורת בבנק, וכן פרטים נוספים על עסקי הבנק ואופן ניהולם. הדוח מהווה חלק בלתי נפרד מהדוחות הרבעוניים של הבנק.

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת

1. הדירקטוריון וההנהלה

א. שינויים בדירקטוריון

ביום 31 במרס 2016 סיים מר שמואל מסנברג את כהונתו בדירקטוריון הבנק.

ביום 1 באפריל 2016 מונתה גב' תמר סלמניק כחברה בדירקטוריון הבנק.

ביום 1 באפריל 2016 מונה מר יוסי פרץ כחבר בדירקטוריון הבנק.

ב. מידע לגבי ישיבות הדירקטוריון

ברבע הראשון של שנת 2016 קיים הדירקטוריון 3 ישיבות. בנוסף, התקיימו 21 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

2. המבקרת הפנימית

א. פרטי המבקר הפנימי

פרטים לגבי המבקרת הפנימית, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם היא פועלת, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2015. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו.

ברבעון הראשון של שנת 2016 הוגשו על ידי המבקרת הפנימית 18 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן, נידונו בתקופה זו 24 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

מידע מפורט באשר להסכמים מהותיים שנחתמו בין בנק לצדדים קשורים נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2015. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהסכמים אלו.

חלק ב' - פרטים נוספים בנוגע לעסקי הבנק

4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק

א. השליטה בבנק

למועד פרסום דוחות אלה מחזיק בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"), במלוא הבעלות והשליטה בבנק (100%). לפרטים נוספים בקשר להסכמים מהותיים שבין הבנק לבנק דיסקונט - ראה סעיף 6א' להלן.

בתקופת הדוח ובשנה שקדמה לה לא בוצעו השקעות במניות הבנק ולא בוצעו עסקאות במניות הבנק על ידי החברה האם.

5. הון אנושי

א. הסכמי עבודה בבנק

(1) מידע מפורט באשר לחוקת העבודה ולהסכמי העבודה שנחתמו בבנק נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2015. בתקופת הדוח לא חל שינוי בהסכמים אלו.

(2) למידע באשר להתפתחויות בחקיקה בנושא: "תגמול לנושאי משרה בתאגידי פיננסיים" - ראה פרק 19 ב' בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

(3) הסכם שכר בבנק לאומי

על פי הסכמי השכר שנחתמו בבנק בעבר, צמודים תנאי העבודה של עובדי הבנק, לתנאים שנקבעו בבנק לאומי. יצוין בהקשר זה, כי ביום 17 בפברואר 2016, נחתם הסכם קיבוצי מיוחד בין בנק לאומי לעובדיו (להלן: "הסכם לאומי") במסגרתו הנפיק הבנק לעובדיו מניות ובתמורה הסכימו העובדים לוותר על תשלומי שכר וזכויות מסוימות הכלולות בהסכמי העבודה הקיימים ובכללן:

- זכות לקבלת מענקי ותק ("יובל"), לרבות "מרכיב החופשה" הנצברת בגין זכות זו.

- זכות לקבלת מענק שכר ("בונוס"), בגין התוצאות הכספיות של הבנק בשנת 2015.

הבנק לומד את השינויים שנכללו בהסכם לאומי, כמפורט לעיל.

ב. סינוף

בסוף הרבע הראשון של שנת 2016 מנה הבנק 79 סניפים (31.12.2015 - זהה).

6. הסכמים מהותיים

א. הסכמים לקבלת שירותי מחשב ותפעול

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות המחשב של חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המיחשוב והתפעול מסופקים לבנק על ידי החברה האם, מכח הסכמים שנחתמו בין הבנק לחברה האם, המבוססים על עקרונות כלכליים.

הסכמים אלו מפרטים את היקף איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם, הן בתנאי ההתקשרות הנוכחית והן בתקופת מעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת.

מידע מפורט באשר להסכמים אלו נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2015.

בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהסכמים אלו.

ב. הסכמים למתן הלוואות במסגרת הקרן לעסקים קטנים

למידע מפורט באשר להסכם למתן הלוואות שנחתם בין הבנק (בשיתוף עם גוף מוסדי) - (להלן: "המלווים") לבין הקרן ל"עסקים קטנים" - ראה פרק 9 להלן.

ג. הנפקת אגרות חוב

במסגרת הצעדים הננקטים על ידי הבנק לניהול החשיפה לסיכון הנזילות ובמטרה לגוון את תמהיל המקורות העומד לרשות הבנק, הנפיק הבנק ביום 31 במרס 2016 אגרות חוב סחירות בסך של כ- 253 מיליוני ש"ח.

אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% (העולה ב- 0.86 נקודות האחוז על שיעור התשואה בה נסחרו אגרות חוב ממשלתיות דומות במועד ההנפקה), ויעמדו לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

7. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה

הבנק (כמו גם יתר הבנקים במערכת הבנקאית בישראל), פועל במסגרת מערכות חוקים צווים ותקנות המוטלים עליו ובהן, בין היתר, פקודת הבנקאות, חוק בנק ישראל, חוק הבנקאות (רישוי), חוק הבנקאות (שירות ללקוח), וכן הוראות, כללים והנחיות המתפרסמות מעת לעת על ידי המפקח על הבנקים, לרבות: הוראות ניהול בנקאי תקין וכללי הבנקאות (שירות ללקוח). מידע מפורט באשר להליכי חקיקה והסדרה הנוגעים למערכת הבנקאית נכלל בפרק 6' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015.

להלן מידע באשר להתפתחויות בתחום החקיקה וההסדרה שחלו בשנת 2016:

א. חקיקה בתחום התחרות במערכת הבנקאית

(1) הועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים נפוצים

בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 נכלל מידע מפורט באשר לדוח הביניים שפרסמה ביום 14 בדצמבר 2015 "הועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים ופיננסיים נפוצים" ("ועדת שטרומ"). בדוח הביניים נכללו מספר המלצות שנועדו להגדרת התחרות במגזר הפיננסי, ובכללן:

- שינוי הבעלות בחברות כרטיסי האשראי, באמצעות מכירת החזקות התאגידים בחברות אלו.
- הגברת התחרות בתחום מתן האשראי באמצעות מתן הקלות לגופים חוץ בנקאיים שיבקשו להתחרות בתאגידים הבנקאיים בתחום זה.
- מפרסומים שהופיעו באמצעי התקשורת עולה כי במהלך הדיונים המתקיימים ב"ועדת שטרומ", התגלעו חילוקי דעות בין נציגי בנק ישראל, ונציגי משרד האוצר, במספר נושאים - ובכללם:
- החרגת חברת "כרטיסי אשראי לישראל בע"מ" מהמלצת הועדה להפרדת הבנקים מהחזקותיהם בחברות כרטיסי אשראי, כאמור.
- המתווה להקמת גופים שיתחרו בתאגידים הבנקאיים בתחום מתן האשראי ושיעורי ההקלות שיינתנו לגופים אלו.
- זהות הגורם שיפקח על חברות כרטיסי האשראי (לאחר הפרדתן מהתאגידים הבנקאיים), ועל הגופים החוץ בנקאיים שיתחרו בתאגידים הבנקאיים.

מפרסומים אלו עולה, כי עד כה טרם הושגו הסכמות בנושאים שבמחלוקת. לפיכך, לא ניתן להעריך, בשלב זה, את ההשלכות שיהיו להמלצות הועדה על פעילות הבנק בעתיד ועל תוצאותיו הכספיות.

(2) הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו - 2016

במסגרת הצעדים הננקטים על ידי הממשלה להסדרת הפעולות של תאגידים פיננסיים ולהגברת התחרות במערכת הבנקאית, פורסמה ביום 16 במרס 2016 הצעת "חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה)", המהווה תשתית להקמת רשות פיקוח חדשה על הפעילות בשוק ההון ובמגזר הפיננסי, שתיקרא: "רשות שוק ההון הביטוח והחסכון".

א. חקיקה בתחום התחרות במערכת הבנקאיות

(2) הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו - 2016 (המשך)

הרשות עתידה לפעול כיחידה ממשלתית נפרדת באחריות שר האוצר ותפעל לקדם את התחרות בשוק ההון הפיקוח והחסכון ובמערכת הפיננסית, תוך שמירה על עניינם של המבוטחים, העמיתים ולקוחות הגופים המפוקחים, ופיקוח על ניהולם התקין ויציבותם של הגופים המפוקחים.

עד כה טרם הושגה הסכמה באשר לסוגי הגופים הפיננסיים שיהיו באחריות הרשות החדשה ואופן שילובה של רשות זו בהמלצות שמגבשת "ועדת שטרומ" (ראה סעיף 1 לעיל).

ב. חקיקה בתחום: "הלוואות לדיור"

במסגרת הצעדים הננקטים על ידי הממשלה שנועדו לגרום למיתון עליות המחירים בשוק הדיור, יצא משרד האוצר ביוזמה לבניית מתחמי דיור, במסגרתה מוצעות למכירה דירות מגורים במחיר מופחת (כגון: מתחמי דיור ב: "מחיר מטרה" וב"מחיר למשתכן").

במטרה לאפשר לתאגידי הבנקאיים להשתלב במהלכים אלו, פרסם בנק ישראל ביום 1 במאי 2016 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, בנושא: "מגבלות למתן הלוואות לדיור", הכוללת הנחיות חדשות שנועדו להקל על תאגידי הבנקאיים במתן הלוואות לדיור לדירות הנרכשות במסגרת פרויקטים אלו ("דירות במחיר מופחת" כהגדרתן בתיקון להוראה), ובכללן:

- הותר לתאגידי הבנקאיים לבסס את שווי הנכס על הערכת השמאי (במקום על מחיר המכירה שלו), בכפוף למגבלת שווי שלא תעלה על 1.8 מיליון ש"ח, ולמגבלת הון עצמי של הלווה שלא תפחת מ-100 אלפי ש"ח.

- בדירות ששוויין עולה על 1.8 מיליון ש"ח, יתבסס שווי הנכס על הסכום הגבוה מבין הערכת השמאי ומחיר המכירה שלהן.

ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה נכנסו לתוקף ביום פרסומה. בשלב זה, לא ניתנו על ידי הבנק הלוואות בגין דירות שנרכשו ב"מחיר מופחת", כאמור.

ג. חקיקה בתחום המיסים

ביום 5 בינואר 2016, פרסם החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216) התשע"ו - 2016, במסגרתו הופחתו שיעורי המס החלים על חברות בישראל, החל מיום 1 בינואר 2016 (להלן: "המועד הקובע"), משיעור של 26.5%, ל-25.0%. לפיכך, הופחת גם שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק, החל מהמועד הקובע, משיעור של 37.18%, ל-35.90%.

בעקבות התיקון לחוק, כאמור, עידכן הבנק ברבע הראשון של שנת 2016 את ההפרשות בגין מיסים נדחים, בהתאם לשיעורי המס הסטטוטוריים המעודכנים שיחולו עליו בעתיד.

עידכון ההפרשות למיסים נדחים בגין התיקון לחוק, כאמור, הגדיל את הוצאות המס של הבנק ברבע הראשון של שנת 2016 בסך של כ-8 מיליון ש"ח.

ד. היתר לפתיחת סניפים חלקיים וניידים

בשנים האחרונות מסתמנת במערכת הבנקאית מגמה להרחבת השירותים הבנקאיים הניתנים ללקוחות באמצעים ישירים (לרבות: שימוש במכשירי בנק אוטומטיים למשיכת מזומנים, שימוש באינטרנט, הפעלת יישומים בטלפון הסלולרי, ועוד), כתחליף לשירותים הניתנים באמצעים מסורתיים באמצעות מערך הסניפים. בעקבות מגמה זו החלו חלק מהתאגידי הבנקאיים להתאים את מערך הסינוף שלהם, תוך צמצום בעמדות פקיד השירות ובמספר הסניפים, והחלפת עמדות פקיד השירות (טלרים), במכשירים אוטומטיים.

ד. היתר לפתיחת סניפים חלקיים וניידים (המשך)

ככלל, בנק ישראל תומך במעבר למתן שירותים בנקאיים באמצעים ישירים, בין היתר, בשל הפוטנציאל להוזלת עלויות, הגלום במתכונת שירות זו.

עם זאת, התהליכים הנ"ל אינם מתאימים לחלק מאוכלוסיית הלקוחות (כגון: מבוגרים וקשישים), הנזקקים לקבלת שירותים באמצעים מסורתיים.

במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים לתת מענה לצורכי הלקוחות המשתייכים לאוכלוסיות אלו וללקוחות המתגוררים ביישובים מרוחקים בהם לא ניתנים שירותים בנקאיים בשל חוסר כדאיות כלכלי פרסם בנק ישראל ביום 28 בפברואר 2016 מסמך, המתיר לתאגידים הבנקאיים לפתוח סניפים חלקיים באתרים שונים, לרבות מתן שירותים בנקאיים באמצעות סניפים ניידים.

ההיתר לשינוי מתכונת הפעילות הבנקאית, כאמור, מותנה בקיום דיון מוקדם בדירקטוריון הבנק באשר להשלכות האפשריות הנובעות משינויים אלו (לרבות באשר לסיכונים הייחודיים הכרוכים בהפעלת סניף חלקי או נייד), בהבטחת התנאים הנאותים לניהול הפעילות הבנקאית בסוג זה של סניפים - ובקבלת אישורו המוקדם של בנק ישראל להפעלת סניפים במתכונת זו.

הבנק לומד את ההנחיות שנכללו במסמך, והשלכותיו האפשריות על פעילות הבנק.

ה. חקיקה בתחום: "יחסי בנק - לקוח"

(1) חוק הוצאה לפועל (תיקון מס' 50) (אי חיוב בריבית עקב שיהוי), התשע"ז - 2016

התיקון לחוק פרסם ביום 7 באפריל 2016, ובמסגרתו נקבע מנגנון שנועד למנוע מנושים להגדיל באופן לא הוגן את סכומי החוב המגיעים להם, באמצעות שיהוי מכוון בפניה לרשות האכיפה והגביה (במטרה לגרום להגדלת סכומי הריבית הנצברים על החוב).

(2) הצעת חוק ביטוח פקדונות בתאגיד בנקאי, התשע"ה - 2015

ביום 3 בינואר 2016 אושרה על ידי ועדת השרים לחקיקה הצעת חוק פרטית, בנושא: "חוק ביטוח פקדונות בתאגיד בנקאי", שנועדה להגן על פקדונות "משקי בית" שהופקדו בתאגידים הבנקאיים ולהגברת התחרות במערכת הבנקאית - באמצעות מתן כיסוי ביטוחי לפקדונות עד לתקרה של 250,000 ש"ח שיופקדו בתאגידים בנקאיים שחלקם במערכת הבנקאית אינו עולה על 5%.

יצוין שנושא זה נמצא גם על סדר יומה של הוועדה להגברת התחרות בשירותים בנקאיים נפוצים (ראה סעיף א' (1) להלן).

ו. חוק איסור הלבנת הון (תיקון מס' 14), התשע"ז - 2016

בפרק 6ב' (14) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2015 נכלל מידע באשר להצעות חקיקה בנושא: "איסור הלבנת הון", במסגרתן הוצע להגדיר עבירות מס חמורות כ"עבירות מקור" לענין החוק לאיסור הלבנת הון, במטרה להקנות לגורמי החקירה והאכיפה סמכויות פעולה נוספות לגבי "רכוש אסור" שמקורו בעבירות מס אלו.

התיקון ל"חוק איסור הלבנת הון" בנושא זה, פורסם ברשומות ביום 7 באפריל 2016. עם זאת, בנוסח החוק הסופי נקבעו נסיבות ותנאים, לרבות ספי מינימום, שרק בהתקייםם תחשבה עבירות המס כ"עבירות מקור" לענין "חוק לאיסור הלבנת הון, התש"ס - 2000".

הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בתיקון לחוק ויערך ליישומן, בשיתוף עם החברה האם.

ז. הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון), התשע"ו - 2016.

ביום 9 במרס 2016, פורסמה הצעת החוק במסגרתה מוצע לאפשר לקופות הגמל להציע לעמיתיהן מוצר חסכון חדש: "קופת גמל להשקעה", שיאפשר לעמיתים להפקיד כספים בתכנית ארוכת טווח (הכוללת הטבות מס), מחד ולפדות את כספי החסכון (על פירותיהם), בכל עת (ללא הטבות מס), בדומה למוצרים מקבילים במערכת הבנקאית (שאינם זוכים להטבת מס).

יישום הצעת החוק מחייב הליכי חקיקה שטרם הושלמו ולא ברור בשלב זה, אלו מגבלות יוטלו על מוצר זה והמאפיינים שייקבעו לו, בסוף הליך החקיקה.

עם זאת, להערכת הבנק, להשקת מוצר מעין זה עלולות להיות השלכות על ניהול הסיכונים בבנק, ועל עלות גיוס הפקדונות.

8. דירוג האשראי

התחייבויות הבנק מדורגות על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"). בדירוג "AA" (עם אופק דירוג יציב) שאושר לאחרונה ביום 23.12.2015 (ואישרר את הדירוג שנקבע להתחייבויות הבנק בעבר).

כתבי ההתחייבות הנדחים של הבנק דורגו על ידי חברת הדירוג בדירוג "AA-" (זהה לדירוג שנקבע לכתבי התחייבות אלו אשתקד), הנמוך בדרגה אחת מדירוג הבנק, לאור מתודולוגית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor's" (חברת האם של "מעלות - S&P"), לפיה - כתבי התחייבות נדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מדירוג המנפיק.

יצוין עוד, כי בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית, הוגדר הבנק על ידי חברת הדירוג כ"חברת ליבה" בקבוצת דיסקונט. קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין דירוג החברה האם לדירוג הבנק.

9. מגזרי פעילות פיקוחיים

התפתחות במגזר עסקים קטנים

בביאור 10(ב')7 בתמצית הדוחות הכספיים נכלל מידע באשר למכרז למתן הלוואות בתנאי סינדיקציה במסגרת "הקן לעסקים קטנים" שפורסם על ידי משרד האוצר.

מתכונת זו (מתן הלוואות בשיתוף עם גוף מוסדי), נועדה לאפשר לגופים המוסדיים גישה לשימושים ולהכנסות שהיו קודם לכן נחלת המערכת הבנקאית בלבד, ולתרום בכך להרחבת היצע ספקי האשראי ולהגברת התחרות בתחום זה.

ביום 17 בינואר 2016 הודיע משרד האוצר לבנק על החלטתו לבחור בהצעת הבנק (ושותפו המוסדי), כאחת מההצעות הזוכות במכרז. היקף האשראי המכסימלי שיוכל הבנק להעמיד ללקוחותיו (לרבות חלקו של השותף המוסדי) במסגרת מכרז זה, מסתכם בכ- 650 מיליון ש"ח.

מתן האשראי במתכונת חדשה זו מחייב היערכות תפעולית ומשפטית מקדימה.

בתקופת הדוח השלים הבנק את היערכותו למתן הלוואות במסגרת הקרן החדשה תוך התייחסות למכלול ההיבטים הכרוכים במתן הלוואות מסוג זה, לרבות היבטים תפעוליים, משפטיים, חשבונאיים, והיבטים הכרוכים בניהול סיכונים.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד.....186

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית.....186

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריביות - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.....187

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית.....187

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד⁽¹⁾

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2016			
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים נושאי ריבית³:						
4.26	199 ⁽⁶⁾	18,945	4.55	228 ⁽⁶⁾	20,355	אשראי לציבור ⁽³⁾
(0.71)	(1)	695	0.24	-	493	פקדונות בבנקים
0.21	2	3,294	0.10	1	3,874	פקדונות בבנקים מרכזיים
(0.88)	(8)	3,195	0.20	2	3,175	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
4.05	-	6	0.86	-	19	אג"ח למסחר
-	-	-	-	-	-	נכסים אחרים
2.98	192	26,135	3.35	231	27,916	סה"כ נכסים נושאי ריבית
-	-	353	-	-	399	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
-	-	1,155 ⁽¹⁾	-	-	1,262	נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית ⁽⁵⁾
2.98	192	27,643	3.35	231	29,577	סה"כ הנכסים
התחייבויות נושאות ריבית⁶:						
(0.07)	-	2,076	(0.02)	-	1,983	פקדונות הציבור - לפי דרישה
0.50	22	17,213	0.02	-	17,989	פקדונות הציבור - לזמן קצוב
(1.51)	(1)	149	(1.25)	(1)	151	פקדונות הממשלה
(0.48)	(1)	460	(0.25)	-	426	פקדונות מבנקים
2.59	5	679	(0.15)	-	671	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
0.48	25	20,577	(0.04)	(1)	21,220	סה"כ התחייבויות נושאות ריבית
-	-	4,004	-	-	5,200	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	353	-	-	399	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	824	-	-	678	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
0.48	25	25,758	(0.04)	(1)	27,497	סה"כ התחייבויות
-	-	1,885 ⁽¹⁾	-	-	2,080	אמצעים ההוניים
0.48	25	27,643	(0.04)	(1)	29,577	סה"כ התחייבויות והאמצעים ההוניים
3.46	-	-	3.34	-	-	פער הריבית
3.32	217	26,135	3.30	230	27,916	תשואה נטו⁽⁸⁾ על הנכסים נושאי הריבית

* הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.
1. הוצג מחדש בגין היישום למפרע של הנחיות המפקח על הבנקים, בנושא "היוון עלויות תוכנה" - ראה ביאור 1/ה'3 בתמצית הדוחות הכספיים.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד⁽¹⁾ (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריביות - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2015			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2016			
שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
4.14	212 ⁽¹¹⁾	20,834	3.99	228	23,271	מטבע ישראלי לא צמוד:
(0.56)	(19)	13,924	(0.41)	(16)	15,376	סך נכסים נושאי ריבית
3.58			3.58			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
(3.32)	(29) ⁽¹¹⁾	3,592	(1.12)	(7)	2,924	מטבע ישראלי צמוד למדד:
4.63	46	3,879	1.95	17	3,477	סך נכסים נושאי ריבית
1.31			0.83			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
2.35	9	1,709	2.42	10	1,721	מטבע חוץ ³ :
(0.24)	(2)	2,774	(0.30)	(2)	2,367	סך נכסים נושאי ריבית
2.11			2.12			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
2.98	192	26,135	3.35	231	27,916	סך פעילות בישראל:
0.48	25	20,577	(0.01)	(1)	21,220	סך נכסים נושאי ריבית
3.46			3.34			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
** באחוזים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31.3.2016 לעומת התקופה המקבילה אשתקד גידול (קיטון)			
שינוי נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	כמות ⁽⁹⁾	
29	13	16	נכסים נושאי ריבית
10	11	(1)	אשראי לציבור
39	24	15	נכסים נושאי ריבית אחרים
			סה"כ הכנסות ריבית
(22)	(22)	-	התחייבויות נושאות ריבית
(4)	(4)	-	פקדונות הציבור
(26)	(26)	-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
			סה"כ הוצאות ריבית

- הנתונים כלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן". בסך 39 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015 - 89 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 27 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרס 2015 - 30 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים הנושאי ריבית.
- השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי בשינוי בכמות.
- השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר ביתרות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.
- סווג מחדש.

מילון מונחים ואינדקס | תוכן העניינים

190 מילון מונחים

192 אינדקס

מילון מונחים

חוזה בין שני צדדים במסגרתו מעניק אחד הצדדים (כותב האופציה) לצד הנגדי זכות לרכוש או זכות למכור נכס שנקבע בחוזה, תמורת מחיר קבוע מראש, במועד קבוע מראש או לפניו.	אופציה
נייר ערך הכולל התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק נייר הערך (איגרת החוב), את הקרן שנקבעה באיגרת החוב בתוספת ריבית, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים (בהתאם לתנאים שנקבעו באיגרת החוב).	איגרת חוב
ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי בקבוצת הכנסה נמוכה או בינונית.	ארצות פחות מפותחות - LDC (Least Developed Countries)
רכיבי הון המשמשים בחישוב יחסי יציבות (כגון: הלימות הון) ומורכבים משני רבדים: א. הון ברובד הראשון הכולל את ההון העצמי החשבונאי לאחר התאמות פיקוחיות (כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 202). ב. הון ברובד השני הכולל בעיקר מכשירי חוב הוניים, והתאמות פיקוחיות אחרות.	הון פיקוחי
אשראי והתחייבויות למתן אשראי (מאזני וחוזי מאזני) כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.	חבות
חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה, אשר אם לא יטופלו, תיתכן הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של הבנק כנושה.	חוב בהשגחה מיוחדת
חוב המסווג כ"פגום", "נחות" או כ"השגחה מיוחדת".	חוב בעייתי
חוב אשר אינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות או יכולת התשלום של החייב וקיימת אפשרות ברורה כי הבנק יספוג בגינו הפסד, אם הליקויים לא יתוקנו.	חוב נחות
חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים מהחייב, במועדים שנקבעו על פי הסכם החוב.	חוב פגום
חוב פגום שלהערכת הבנק, פרעונו צפוי ממימוש הבטוחות שהועמדו להבטחתו, כלכד, מכיוון שלחייב אין מקורות זמינים אחרים לפירעונו.	חוב שגבייתו מותנית בביטחון
היחס שבין סך אמצעי ההון (ברובד הראשון וברובד השני), לבין סך נכסי הסיכון של הבנק.	יחס הלימות הון כולל
יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו או עלויות נדחות נטו שזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי כל חלק מהחוב שנמחק חשבונאית.	יתרת חוב רשומה
כללים לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.	כללי באזל
כתבי התחייבות שהזכויות המוקנות מכוחם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.	כתבי התחייבות נדחים

מילון מונחים (המשך)

מכשירי אשראי חוץ מאזניים	מכשירי חוב כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
מכשיר נגזר	מכשיר פיננסי או חוזה אחר שמתקיימים בו שלושה מאפיינים במצטבר: א. בסיס וסכום נקוב הקובעים את סכום הסילוק של המכשיר. ב. ההשקעה הראשונית נטו הנדרשת קטנה מזו שהיתה נדרשת בסוגי חוזים אחרים, החשופים בצורה דומה לשינויים בגורמי שוק (או שלא נדרשת כל השקעה). ג. תנאיו דורשים או מתירים סילוק נטו.
מכשיר פיננסי	מזומן, ראייה לזכות בעלות בתאגיד, או חוזה המקיים שני תנאים, כדלקמן: א. המכשיר מטיל על צד אחד מחויבות חוזית להעביר מזומן, או מכשיר פיננסי אחר לצד שני, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד השני בתנאים העלולים להיות לרעת הצד הראשון. ב. המכשיר מעניק לצד השני זכות חוזית לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מהצד הראשון, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד הראשון בתנאים העשויים להיות לטובת הצד השני.
משך חיים ממוצע (מח"מ)	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של מכשירים פיננסיים נושאי ריבית.
נגזר OTC (Over the counter)	מכשירים נגזרים אשר אינם נסחרים בבורסה רשמית, ונוצרו במסגרת התקשרות בין שני צדדים נגדיים.
סיכון אשראי צד נגדי - CVA (Credit Valuation Adjustment)	החשיפה להפסד שעלול להיגרם, אם הצד הנגדי לעסקה במכשיר נגזר, לא יעמוד בתנאי העסקה.
שוק פעיל	שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים, על מנת לספק מידע על תמחור הנכסים וההתחייבויות על בסיס שוטף.
שיעור המימון - LTV (Loan To Value Ratio)	היחס בין המסגרת המאושרת של החוב בעת העמדת המסגרת, לבין שווי הנכס המבטיח את החוב, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת, המשמש בחישוב "הלימות ההון".
ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)	תהליך פנימי להערכת הלימות ההון של הבנק. התהליך משלב, בין היתר, קביעה של יעדי הון, תהליכי תכנון הון ובחינת מצב ההון במגוון תרחישי קיצון.

אינדקס

עמוד	
א	
14-15 ,74-76	אומדנים חשבונאיים קריטיים
155-160	ארגון מחדש של חובות בעייתיים
ה	
29-32 ,126-129	הון והלימות ההון
118-125	הטבות לעובדים
15-17 ,106	הכנסות ריבית
48-53 ,161-162	הלוואות לדיור
18-19 ,116 ,143-144	הוצאות בגין הפסדי אשראי
44-45 ,113-116 ,143-145	הפרשה להפסדי אשראי
130-131	התחייבויות תלויות
ח	
25 ,113-115 ,146-148	חובות בסיווג בעייתי
113-115 ,146-148 ,150-160	חובות פגומים
י	
32 ,129	יחס המינוף
מ	
32-37 ,137-142	מגזרי פעילות
99-105	מדיניות חשבונאית
47-48	מוסדות פיננסיים זרים
53	מימון ממונף
132-136	מכשירים נגזרים

אינדקס (המשך)

עמוד	
נ	
21-24 ,110-112	ניירות ערך
37-39	ניהול סיכונים
127	נכסי סיכון
ס	
39-53	סיכון אשראי
67-70	סיכון נזילות
54-63	סיכון ריבית
53-66	סיכון שוק
71-72	סיכון תפעולי
ע	
80-82	ענפי משק
184	עסקים קטנים
פ	
117	פיקדונות הציבור
ש	
166-176	שווי הוגן
ת	
10	תוכנית אסטרטגית
8	תשואה להון

